

Hisabu Chilongole

Chitabu cha Hisabu changusimila majendo ga miyaka 40 ja Waisilaeli kukolela kuchiwala, lowaweke wang'hali kwinjila mgati mwa isi ya ilagano, mina ndo isi ya Kanaani. Chitabu achi changuchemigwa Hisabu kwa vila china honhu heli halingulavya winji wa walume wa walinguweza kitowa ngondo waweke kuli chila nhanzi ya Isilaeli (sula ya 1 na 26). Wasomile wa katali wangukunda kota chitabu cha Hisabu na vitabu vinji vine vya mwaluko (Mwaluko na Kulawa na Walawi na Kukumbuchila), navyandichigwa na mloli Musa. Ayi yangulajilwa kuli Hisabu 1:1. Yoweza kuwa kota Musa nakandika honhu hakulu ha chitabu achi na walingwandika wanji nawonjezela honhu hanji kuli miyaka jiwinzile hamba. Haiwa ubewe kukunda kota Musa ndo yandichile msitali wa Hisabu 12:3, honhu haweke Musa nakatogoligwa.

Kuli majendo ga hewo kuchiwala, Waisilaeli nawang'ung'uta na kumbelenhuka Nguluwi mala nyinji. Kwa chiwalo cha madito ga hewo, nawagazigwa. Honhu hamwe ha mbuli ayi ndo mhela Waisilaeli nalowadumbile na kung'ung'uta kota Wakanaani nawali na mong'ho lukami kusinda hewo (Hisabu 14:1-4). Kwa chiwalo cha mbuli ayi, Waisilaeli nawalubaluba kuchiwala kwa miyaka makumi gane kung'hali kwinjila mgati mwa isi ya ilagano. Naifika mbaka Musa yuyu nakalemwela kumhulichiza

Nguluwi, na kwa chiwalo cha mbuli ayi heye nahakundigwe kwinjila kuli isi ya ilagano. Hanga wanhu nawabelenhuka, ila Nguluwi nakalutilila kuwamila. Mhela wang'honyo wa Waisilaeli nalowamholile kwa sendi mloli yachemigwe Balaamu yalonje upanjilo kwa wanhu wa Isilaeli, ila Nguluwi nakamkundiza hela yalonje utambichizo kwa hewo (Hisabu 22-24).

Gali mgati

1. Sula ya 1 mbaka ya 10:11 zina mbuli zilinguwa kuwazigwa kwa Waisilaeli na kahi zina mbuli ya ndaze vyoiwichigwe kambi ya hewo na mijito ja watambika na ndolendole zikungajizwe kulawa kuli chila nhanzi mhela uwele honhu ha kulavila nhambiko navyohawichigwe chiuyeng'ha.
2. Kulawa aho, chitabu cha Hisabu changusimila majendo ga Waisilaeli kukolela kuchiwala, kuli sula ya 10:12 mbaka 25.
3. Sula ya 26 mbaka ya 36 yangusimila kuwazigwa kwa keli na malajizo ganji kwa chiwalo cha Waisilaeli. Ayi ndo hamwe na matagwa ga honhu hawele wanhu Waisilaeli nawawika kambi wawele kuli majendo kulutila kuli isi ya ilagano. Kahi yangusimila ndaze isi ayo navyowa igawilwe hali nhanzi zeng'ha howowa wenjile mgati mwa isi ya hewo wawo.

Kuwalizwa kwa wawele woweza kitowa ngondo

¹Nalyali zuwa lya mwaluko lya mwezi wa keli, mwaka wa keli kuli wanhu wa Isilaeli kulawila

Misili, Mkulu Nguluwi nakalonga na Musa mgati mwa ihema lya Nguluwi* kuchiwala ako Sinai, nakamlonjela ahi, ²“Hegwe na Aluni muwawaze Waisilaeli weng'ha, ivyazi limwe mbaka liyage kwa kuwinza lukolo lwa hewo kota vyogali matagwa gawo chila mlume yumwe mbaka yunji, ³ wala weng'ha kuli Isilaeli walinguweza kuluta kuza kitowa ngondo, wawele na miyaka kwaluchila makumi meli na mzidi, hegwe na Aluni mowawika kuli kuwazigwa kwa vilundo vilundo. ⁴ Kahi mlume yumwe wa chila nhanzi kowa hamwe na hemwe, chila yumwe yawele chilongozi wa ivyazi lya heye. ⁵ Ayi ndo mbuli ya matagwa ga walume walingukutanza, “kwa nhanzi ya Lubeni, Elisuli mwana wa Shedeuli,
⁶ kwa nhanzi ya Simeoni, Shelumieli mwana wa Suli-shadai,
⁷ kwa nhanzi ya Yuda, Nashoni mwana wa Aminadabu,
⁸ kwa nhanzi ya Isakali, Netaneli mwana wa Suali,
⁹ kwa nhanzi ya Sebuluni, Eliabu mwana wa Heloni,
¹⁰ kuli wana wa Yusufu,
kwa nhanzi ya Efulaimu, Elishama mwana wa Amihudi,
kwa nhanzi ya Manase, Gamalieli mwana wa Pedasuli,

---

* **1:1** ihema lya Nguluwi Kwa Chiebulaniya mhela wunji ihema lya Nguluwi nalyali lichemigwa ihema lya nHING'HANO. Natuhagula kulichema ihema lya Nguluwi leka wanhu waleche kijesa kota ndo honhu heli.

¹¹ kwa nhanzi ya Benjamini, Abidani mwana wa Gideoni,

¹² kwa nhanzi ya Dani, Ahieseli mwana wa Amishadai,

¹³ kwa nhanzi ya Asheli, Pagieli mwana wa Okilani,

¹⁴ kwa nhanzi ya Gadi, Eliasafu mwana wa Deueli,

¹⁵ kwa nhanzi ya Nafutali, Ahila mwana wa Enani.”

¹⁶ Awa ndo vilongozi wahaguligwe kulawa kuli Waisilaeli weng'ha, kota vilongozi wakulu wa nhanzi ya hewo na vilongozi wa ng'holo za Isilaeli.

¹⁷ Lelo Musa na Aluni nawawahola vilongozi awo wachemigwe matagwa ga hewo, ¹⁸ na kwaluchila zuwa lya mwaluko lya mwezi wa keli, nawawakungajiza Waisilaeli weng'ha walume wawele wawazigwe chila yumwe kulawa ivyazi lya heye na lukolo lwa heye. Kwa kuwinza matagwa ga walume wawele na miyaka makumi meli na mzidi wawazigwe yumwe yumwe, ¹⁹ kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa. Musa kawawaliza walume awo kula kuchiwala ako Sinai.

²⁰ Walume walawile kuli nhanzi ya Lubeni, yawele yavumbuche wa mwaluko kwa Isilaeli, kwa kuwinza vyowavumbuche hewo, kulawa ng'holo za hewo na kulawa ivyazi lya hewo, kwa kuwinza matagwa ga hewo yumwe yumwe, chila mlume yawele na miyaka makumi meli na mzidi, yoweza kwinjila kuli kitowa ngondo, ²¹ nawali walume makumi gane na sita elufu na miya zihano (46,500).

²² Kulawa nhanzi ya Simeoni kwa kuwinza vyowavumbuche hewo kuli ng'holo za hewo na kulawa kuli ivyazi lya hewo kuli winji wa matagwa gawo yumwe yumwe, chila mlume yawele na miyaka makumi meli na mzidi, yalinguweza kuza kitowa ngondo, ²³ nawali walume makumi gahano na tisa elufu na miya zidatu (59,300).

²⁴ Kulawila kuli nhanzi ya Gadi kwa kuwinza vyowavumbuche hewo kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo na kuli winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ²⁵ nawali walume makumi gane na gahano elufu miya sita na makumi gahano (45,650).

²⁶ Kulawila kuli nhanzi ya Yuda kwa kuwinza vyowavumbuche kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kuli winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kwinjila kuli kitowa ngondo, ²⁷ nawali wanhu makumi saba na gane elufu na miya sita (74,600).

²⁸ Kulawila kuli nhanzi ya Isakali kwa kuwinza vyowavumbuche hewo kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kuli winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ²⁹ nawali wanhu makumi gahano na gane elufu na miya zine (54,400).

³⁰ Kulawila nhanzi ya Sebuluni kwa kuwinza vyowavumbuche hewo kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kuli winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ³¹ nawali

wanhu makumi gahano na saba elufu na miya zine (57,400).

³² Kulawila nhanzi ya Efulaimu, mwanage Yusufu, kwa kuwinza vyowavumbuche kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kuli winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ³³ nawali wanhu makumi gane elufu na miya zihano (40,500).

³⁴ Kulawila kuli nhanzi ya Manase, mwanage Yusufu, kwa kuwinza vyowavumbuche kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kuli winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi walinguweza kuza kitowa ngondo, ³⁵ nawali wanhu makumi gadatu na meli elufu na miya mbili (32,200).

³⁶ Kulawila kuli nhanzi ya Benjamini, kwa kuwinza vyowavumbuche kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kuli winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ³⁷ nawali walume elufu makumi gadatu na gahano na miya zine (35,400).

³⁸ Kulawila nhanzi ya Dani kwa kuwinza kota vyowavumbuche kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kwa kuwinza winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ³⁹ nawali walume elufu makumi sita na meli na miya saba (62,700).

⁴⁰ Kulawa nhanzi ya Asheli, kwa kuwinza kota vyowavumbuche kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kwa winji wa matagwa ga hewo,

wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ⁴¹ nawali walume elufu makumi gane na yumwe na miya zihano (41,500).

⁴² Kulawila nhanzi ya Nafutali, kwa kuwinza kota vyowavumbuche kuli ng'holo za hewo na kuli ivyazi lya hewo kwa winji wa matagwa ga hewo, wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo, ⁴³ nawali walume elufu makumi gahano na gadatu na miya zine (53,400).

⁴⁴ Awa ndo walume wawele wawazigwe na Musa na Aluni hamwe na utanzi wa wala vilongozi kumi na weli wa Isilaeli, chila chilongozi yalawile honhu ha lukolo lwa heye. ⁴⁵ Awo ndo walume weng'ha wa Isilaeli kuwinza ivyazi lya hewo wawele na miyaka makumi meli na mzidi, walinguweza kuza kitowa ngondo kuli isi ya Isilaeli, ⁴⁶ nawali walume lachi sita na elufu zidatu na miya zihano na makumi gahano (603,550).

⁴⁷ Ila Walawi hawawazigwe hamwe na zila nhanzi ziyage, ⁴⁸ kwa vila Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁴⁹ “Uleche nhanzi ya Walawi na uleche kuwawaza hali wanhu wa Isilaeli, ⁵⁰ ila kowabagula wawe wololela ihema lya Nguluwi lya ulolezi, vinhu vyake vyeng'ha na chila chinhu chiwele amo mgati mwake. Wowa wolipika hamwe na vinhu vyake vyeng'ha. Wokola mijito mumo mgati na kuwika kambi kwa kuzunguluta. ⁵¹ Kahi mhela wa ihema kung'humbuligwa Walawi na ndo wong'humbula na mhela wa ihema kuwichigwa Walawi ndo wolimiza, na mjenzi yohejelela kokopoligwa.

⁵² Waisilaeli wanji weng'ha wowika kambi za hewo kwa vilundo vilundo, chila munhu hali chilundo cha heye na hasi ha bendela ya heye. ⁵³ Ila Walawi wowika kambi kwa kuzunguluta ihema lya Nguluwi lya ulolezi kuno wololela leka munhu yoneche yaleche kuhejelela na kwambuza ng'halazi ya heni iwe kwa Waisilaeli weng'ha, lelo Walawi wowika goya ihema lya Nguluwi lya ulolezi.” ⁵⁴ Ahyo Waisilaeli nawadita kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.

2

Kuwichigwa goya kwa kambi na majendo ga nhanzi

¹ Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni, ² “Waisilaeli wowika kambi, chila munhu kochikala hali bendela ya heye, hali ulajilo wa ivyazi lya heye. Wowika kambi kuzunguluta ihema lya Nguluwi.

³ “Wala wawele wowika kambi nzingo ya kolilawila isanya, wowa chilundo cha wanhu wawele hasi ha bendela ya Yuda na chilongozi wa hewo kowa Nashoni mwana wa Aminadabu, ⁴ chilundo cha heye kwa kuwawaza ndo walume elufu makumi saba na gane na miya sita (74,600).

⁵ Wala wawele wowinza wanhu wa Yuda kuwika kambi, wowa nhanzi ya Isakali, chilongozi wa hewo nayawele Netaneli mwana wa Suali, ⁶ chilundo cha heye kwa kuwawaza ndo walume elufu makumi gahano na zine na miya zine (54,400). ⁷ Hamba nhanzi za Sebuluni, chilongozi wa hewo nayali Eliabu mwana wa Heloni, ⁸ chilundo cha heye kwa kuwaza ndo walume

elufu makumi gahano na saba na miya zine (57,400). ⁹ Wanhu weng'ha wa wowa kuli kambi ya Yuda ndo kwa vilundo vya hewo ndo walume lachi imwe na elufu makumi nane na sita na miya zine (186,400). Awo ndo wolongola kwaluka majendo.

¹⁰ “Kwa ubanzi wa kusini, wala wawele hasi ha bendela ya chilundo cha Lubeni kwa vilundo vya hewo, chilongozi wa hewo yawele Elisuli mwana wa Shedeuli, ¹¹ chilundo cha heye kwa kuwazigwa ndo walume elufu makumi gane na sita na miya zihano (46,500). ¹² Baho du wala wowika kambi hafungo ha wanhu wa Lubeni ndo wanhu wa nhanzi ya Simeoni, chilongozi wa hewo kowa Shelumieli mwana wa Suli-shadai, ¹³ chilundo cha heye kwa kuwazigwa ndo walume elufu makumi gahano na tisa na miya zidatu (59,300). ¹⁴ Nhanzi ya Gadi, chilongozi wa hewo ndo Eliasafu mwana wa Leueli, ¹⁵ chilundo cha heye kwa kuwazigwa ndo walume elufu makumi gane na gahano na miya sita na makumi gahano (45,650), ¹⁶ walume vyowowa kuli kambi ya Lubeni kwa vilundo vya hewo ndo wanhu lachi imwe na elufu makumi gahano na imwe na miya zine na makumi gahano (151,450). Awa ndo wowa kuli chilundo cha keli kuli majendo.

¹⁷ “Hamba, nhanzi ya Walawi naiwa hagati ha nhanzi zinji kuno wohola alyo ihema lya Nguluwi wojenda. Chila nhanzi yojenda kwa kuwinza honhu hake kwa bendela.

¹⁸ “Kuli ubanzi wa kolilinguzinjila isanya, wala wawele hasi ha bendela ya chilundo cha Efulaimu wochikala mkambi kuli vilundo vya hewo,

chilongozi wa hewo ndo Elishama mwana wa Amihudi, ¹⁹ chilundo cha heye kuli kuwaliza ndo walume elufu makumi gane na miya zihano (40,500). ²⁰ Nhanzi ya Manase yowinza nhanzi ya Efulaimu. Chilongozi ndo Gamalieli, mwana wa Pedasuli, ²¹ chilundo cha heye kuli kuwaliza ndo walume elufu makumi gadatu na mbili na miya mbili (32,200). ²² Hamba nhanzi ya Benjamini, chilongozi ndo Abidani, mwana wa Gideoni, ²³ chilundo cha heye kuli kuwaliza ndo walume elufu makumi gadatu na gahano na miya zine (35,400). ²⁴ Wanhu nawaweke kuli kambi ya Efulaimu kuli vilundo vya hewo ndo walume lachi imwe na elufu nane na miya imwe (108,100). Chilundo achi cha nhanzi ya Efulaimu chowa chilundo cha kadatu kuli majendo.

²⁵ “Kuli ubanzi wa kasikazini, wowika kambi kuli vilundo lya hewo wala waweke hasi ha bendela ya Dani, chilongozi wa hewo ndo Ahieseli, mwana wa Amishadai, ²⁶ chilundo cha heye kuli kuwaliza ndo walume elufu makumi sita na mbili na miya saba (62,700). ²⁷ Baho du wowika kambi kulawila aho wowa wanhu wa nhanzi ya Asheli, chilongozi wa hewo ndo Pagieli mwana wa Okilani, ²⁸ chilundo cha heye kuli kuwaliza ndo walume elufu makumi gane na imwe na miya zihano (41,500). ²⁹ Baho du wanhu wa nhanzi ya Nafutali, chilongozi wa heye nayali Ahila mwana wa Enani, ³⁰ chilundo cha heye kuli kuwaliza ndo walume elufu makumi gahano na gadatu na miya zine (53,400). ³¹ Weng'ha wowa kuli honhu howawichile kambi ya hewo walume lachi imwe na elufu makumi gahano na saba na miya sita

(157,600). Chilundo achi cha Dani chowa chilundo cha mwiso kuli majendo, kulawa bendela imwe mbaka iyage.”

³² Awo ndo Waisilaeli wawalizwe kulawila kuli ivyazi lya hewo, kuli kambi ya chilundo cha hewo, weng'ha nawali lachi sita na elufu zidatu na miya zihano na makumi gahano (603,550). ³³ Ila Walawi hawawazigwe hali wanhu wa Isilaeli kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.

³⁴ Ahyo ndo Waisilaeli vyowaditile chila chinhu kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa. Nawawika kambi kwa kuwinza bendela za hewo na walutilila na majendo chila yumwe na lukolo wa heye na ivyazi lya heye.

3

Wana wa Aluni

¹ Awa ndo wana wa Aluni na Musa mhela Mkulu Nguluwi loyalonjile na Musa mchidunda cha Sinai. ² Aga ndo matagwa ga wana wa Aluni. Nawali Nadabu, mlelwa wa heye wa mwaluko na Abihu na Eleasali na Itamali. ³ Aga ndo matagwa ga wana wa Aluni nawawichigwe kwa mijito yelile na kubakalizwa mafuta wawe watambika. ⁴ Ila Nadabu na Abihu nawabagama hali Mkulu Nguluwi, mhela lowamlavile Mkulu Nguluwi chiluli chohachikundigwe kuli chiwala cha Sinai. Hewo nawali hela wana, ahyo Eleasali na Itamali nawakola mijito kota watambika mhela wa ukomu wa Aluni Mhaza wa hewo.

Walawi wanguhaguligwa kuwakolela mijito watambika

⁵ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
⁶ “Uwegale habehi wanhu wa nhanzi ya Lawi, uwawiche kumwando kwa mtambika Aluni waze kumkolela mijito. ⁷ Wowakolela mijito Aluni na Waisilaeli weng’ha hala kuli ihema lya Nguluwi howokola mijito ya ihema lya Nguluwi. ⁸ Wololela vinhu vyeng’ha vya ihema lya Nguluwi na kuwatanza Waisilaeli howokola mijito ja hewo kuli ihema lya Nguluwi. ⁹ Aluni na walelwa wa heye wopegwa Walawi, awo walavigwa hali Waisilaeli wawakolele mijito.” ¹⁰ Kowahagula Aluni na wana wa heye leka wazengukola mijito ja hewo ja utambika, ila wone munhu nyunji hoyojeza kukola mijito ja utambika, kokopoligwa.

¹¹ Mkulu Nguluwi nakalutilila kumlonjela Musa, ¹² “Ulole, ndiwahagula Walawi kuli wanhu wa Isilaeli weng’ha honhu hali chila mlelwa wa mwaluko mlume kuli chila ivyazi lya Isilaeli. Walawi ndo wa heni, ¹³ kwa vila chila mlelwa wa mwaluko wa Isilaeli ndo wa heni. Mhela londiwakopole walelwa wa mwaluko wa Misili nandimdita chila mlelwa wa mwaluko wa wanhu na wa migongolo yawe wa chiuyeng’ha, hewo wowa ndo wa heni. Heni ndo mbele Mkulu Nguluwi.”

Kuwazigwa kwa Walawi

¹⁴ Hamba Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa kuli chiwala cha Sinai, ¹⁵ “Wawaze wana wa Lawi weng’ha kwa kuwinza lukolo lwawo na ivyazi lya hewo, chila mlume yawele na mwezi umwe na mzidi.” ¹⁶ Lelo Musa nakawawaza kota vyoyalajizwe na lizi lya Mkulu Nguluwi.

¹⁷ Awa ndo wali wana wa Lawi, Gelishoni na Kohati na Melali. ¹⁸ Aga ndo matagwa ga wana walume wa Gelishoni kwa kuwinza ng'holo za hewo, Libuni na Shimei. ¹⁹ Wana walume wa Kohati kwa kuwinza ng'holo za hewo nawali, Amulamu na Ishali na Hebuloni na Usieli. ²⁰ Wana walume wa Melali kwa kuwinza ng'holo za hewo, nawali Mahuli na Mushi. Ali nalyali ivyazi lya Walawi kulawa kuli ng'holo za hewo.

²¹ Ivyazi lya Walibuni na Washimei nalilawa kwa Gelishoni, azi ndo nazali ng'holo za Wagelishoni. ²² Hisabu ya hewo kwa kuwaza walume weng'ha kwaluchila nawawele na mwezi umwe na mzidi ndo elufu saba na miya zihano (7,500). ²³ Ng'holo za Wagelishoni naiwalapa kuwika kambi kuli ubanzi wa kolizinjilaga isanya, kumbele kwa ihema lya Nguluwi, ²⁴ na heye Eliasafu mwana wa Laeli yawele mkulu wa lukolo lwa Wagelishoni. ²⁵ Mijito ja wana wa Gelishoni najali kulolela ihema lya Nguluwi hamwe na chigubiko cha ihema lya Nguluwi na ipaziya lya lwizi lwa ihema lya Nguluwi ²⁶ na mipaziya ja lugagala naluwele lulinguzunguluta ihema lya Nguluwi na honhu ha kulavila nhambiko na ipaziya lya lwizi lwa lugagala na ng'weso zake. Mijito jeng'ha jilingulapa vinhu avi najali ja hewo.

²⁷ Ng'holo za Waamulamu na Waishali na Wahebuloni na Wausieli nazilawa kwa Kohati, ali ndo nalyali ivyazi lya Wakohati. ²⁸ Kota vyoliwazigwe kwa walume weng'ha kwaluchila na wawele na mwezi umwe na mzidi, nawali elufu nane na miya sita (8,600), nawali wololela honhu helile. ²⁹ Ng'holo za wana wa Kohati nayali ilapigwa

kuwika kambi ubanzi wa kusini mwa ihema lya Nguluwi, ³⁰ na heye Elisafani mwana wa Usieli, yawele mkulu wa lukolo alo lwa ivyazi lya Wako-hati. ³¹ Mijito ja hewo jali kulilolela isanduku lya ilagano na visaga na chinhu cha kuwichila chenje na honhu ha kulavila nhambiko na vinhu vyowalingukolela mijito honhu helile na ipaziya, mijito jeng'ha jilingulapa vinhu avi najali ja hewo.

³² Na heye Eleasali mwana wa mtambika Aluni nakawichigwa kuwa mng'hangala wa wakulu wa Walawi mlolezi wa wanhu weng'ha walingukola mijito honhu helile.

³³ Ng'holo za Wamahili na Wamushi nazilawila kwa Melali. ³⁴ Weng'ha kwa kuwazigwa kwa kwaluchila walume wawele na mwezi umwe na mzidi nawali wanhu elufu sita na miya mbili (6,200). ³⁵ Mkulu wa lukolo lwa ivyazi lya Melali nayali Sulieli mwana wa Abihaili, awa nawaganigwa kuwika kambi ubanzi wa kasikazini mwa ihema lya Nguluwi. ³⁶ Awo wana wa Melali nawapegwa mijito ja kulolela fulemu za ihema lya Nguluwi, mhajilo na mizengo na mambo na vinhu vyeng'ha vya kibatilila ihema, mijito jeng'ha jilinguwala vinhu avi, najali ja hewo. ³⁷ Na kahi nawaganigwa kulolela mizengo ja lugagala luzungulute ihema lya Nguluwi na vigingi na ng'weso zake.

³⁸ Musa na Aluni na wana wawo, nawaganigwa kuwika kambi hali ihema lya Nguluwi ubanzi wa kolilawilaga isanya. Nawaganigwa hewo kukola mijito ja utambika kuli ihema lya Nguluwi kwa chiwalo cha Waisilaeli. Munhu yunji yoneche yahejele habehi naiganigwa yakopoligwe.

³⁹ Hisabu ya Walawi kwa kuwinza ivyazi lya hewo, walume weng'ha kwaluchila wana wawele na mwezi umwe na mzidi wawele Musa na Aluni nawawawazile kwa ilajizo lya Mkulu Nguluwi, nawali wanhu elufu makumi meli na mbili (22,000).

Walawi wanguhola honhu ha walelwa wa mwaluko

⁴⁰ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Wawaze kwa matagwa walelwa wa mwaluko walume weng'ha wa Waisilaeli kwaluchila wawele na mwezi umwe na mzidi. ⁴¹ Nagwe kowabagula Walawi kwa chiwalo cha heni Mkulu Nguluwi wawe honhu ha walelwa wa mwaluko wa Waisilaeli, kahi kobagula kwa chiwalo cha heni migongolo jeng'ha ja Walawi jiwe honhu ha walelwa wa mwaluko wa migongolo ja wanhu wa Isilaeli.” ⁴² Lelo Musa nakawawaza walelwa wa mwaluko weng'ha wa wanhu wa Isilaeli kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize. ⁴³ Walelwa weng'ha wa mwaluko walume kuli kuwazigwa kwa matagwa, wawele na mwezi umwe na mzidi, nawali elufu makumi meli na mbili na miya mbili na makumi saba na zidatu (22,273).

⁴⁴ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁴⁵ “Lelo wabagule Walawi weng'ha wawe wa heni honhu ha walelwa wa mwaluko wa Waisilaeli. Kahi, ujibagule misenga ja Walawi weng'ha honhu ha walelwa wa mwaluko wa misenga ja Waisilaeli. Hewo Walawi ndo wa heni. Heni nda Mkulu Nguluwi. ⁴⁶ Kwa chiwalo cha kuwagombola walelwa wa mwaluko walume wa wanhu

wa Isilaeli miya mbili na makumi saba na wadatu (273), wawele mzidi wa walume Walawi, ⁴⁷ kobochema kwa chila mlume sendi migwala* jihano, kwa kuwinza chipimilo cha honhu helile, ⁴⁸ na sendi azo kwa chiwalo cha kuwagombola awo wawele mzidi kwa Walawi komha Aluni na wanage.” ⁴⁹ Musa nakahulichiza, nakahola sendi azo za kuwagombola awo wawele mzidi wa wagomboligwe na Walawi, ⁵⁰ nakobochema kulawila walelwa wa mwaluko wa Isilaeli sendi chasi cha migwala elufu imwe na miya zidatu na makumi sita na gahano (1,365), kwa kuwinza chipimilo cha honhu helile, ⁵¹ Musa nakawapa Aluni na wanage sendi azo za kuwagombola kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize.

4

Mijito ja Wakohati

¹ Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni, ² “Muwawaze walelwa wa Kohati, yumwe wa lukolo lwa Lawi kwa kuwinza wanhu wa hewo na ivyazi lya hewo, ³ kowawaza walume weng'ha wawele na miyaka makumi gadatu mbaka makumi gahano walinguganigwa kilumba na mijito ja ihema lya Nguluwi. ⁴ Ahyo ndo vyojiwa mijito ja wana wa Kohati kuli ihema lya Nguluwi, kuli vinhu vyelile ng'hatu.

⁵ “Mhela wa kubena kambi, watambika, Aluni na wanage, wokwinjila kuli ihema na kutelemla ipaziya liwele hali isanduku lya ilagano, hamba

---

* **3:47** migwala Kwa Chiebulaniya ndo shekeli, na shekeli ndo igwala liwele na itunyo lya kota gilamu kumi na imwe hino.

woligubika kwa ipaziya alyo. ⁶ Mchanya mwake wowika chigubiko cha migozi ja migongolo jilingikala mbahali, mchanya mwake migozi ajo kahi wowika chibende cha lanji ya buluu inojile. Hamba wokwinjiza mipichilo ja kuliholela isanduku alyo.

⁷ “Mchanya mwa chisaga cha kulavila mibumunda jelile, wowika chibende cha buluu chiwele mchanya mwa acho kowichigwa luhelo na visaye vya ubani na chizombe kwa chiwalo cha kulavila nhambiko za kunwa. Mazuwa gose kowa na ibumunda mchanya mwa chisaga. ⁸ Hamba, wogubika vinhu avyo vyeng'ha kwa chibende chidung'hu na mchanya mwake wowika chigubiko cha igozi lya igongolo lilingikala mbahali. Hamba wokwinjiza mipichilo jake ja kuliholela.

⁹ “Wohola chibende cha buluu chiwele ndo chowogubika chinhu cha kuwichila chenje na chenje chake na vinhu vya kibatila ikala na luhelo na vinhu vyeng'ha vilinguganigwa kuwichila mafuta. ¹⁰ Wochiwika hamwe na vinhu vyake vyeng'ha mgati mwa igozi lya igongolo lilingikala mbahali na kuchiwika mchanya mwa fulemu ya kupichila.

¹¹ “Hamba wowika chibende cha buluu mchanya mwa honhu ha kulavila nhambiko ha zahabu na kuigubika kwa igozi lya igongolo lilingikala mbahali mchanya mwake. Hamba wokwinjiza mipichilo ja kupichila. ¹² Wovihola vinhu vyeng'ha vilinguganigwa honhu helile, woviwopa kwa chibende cha buluu na kuvigubika kwa igozi lya igongolo lilingikala mbahali, hamba woviwika mchanya mwa fulemu

ya kupichila. ¹³ Wokusa mivu hali honhu ha kulavila nhambiko ha shaba na mchanya mwake wowika chibende cha zambalau. ¹⁴ Mchanya mwake wowika vinhu vyeng'ha vilinguganigwa kuli mijito ja honhu ha kulavila nhambiko, makala na mibano na mihuka na visaye. Hamba, mchanya mwake wowika chigubiko cha igozi lya igongolo lilingikala mbahali na kwinjiza mipichilo jake ja kupichila. ¹⁵ Aluni na wanage lowagubiche honhu helile hamwe na vinhu vyake vyeng'ha, wawa wewichile goya kwa kwaluka majendo. Hamba wanhu wa nhanzi ya Kohati wokuya na kuvipika. Ila hewo, hambe wakundizwe ng'hatu kuvidoliza vinhu avyo vyelile, leka waleche kubagama. Ayo ndo mijito ja nhanzi ya Kohati chila mhela ihema lya Nguluwi holikusigwa na kuhilichigwa honhu hanji. ¹⁶ Eleasali, mwana wa mtambika Aluni, kanguganigwa kulolela mafuta ga chenje na ubani wa kununyhilila na nhambiko za nyhule ya chila zuwa na mafuta ga kubakaliza leka yalolele chila chinhu kuli ihema alyo na honhu helile na vinhu vyake.”

¹⁷ Hamba Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni, ¹⁸ “Mleche kuleka nhanzi ya ng'holo za Kohati hali Walawi zidumigwe. ¹⁹ Lelo kwa kuwalemeza waleche kubagama kwa kuvihejelela vinhu avyo vyelile ng'hatu kodita ahi. Aluni na wanage wokwinjila na kumlonjela chila yumwe wa hewo vyoyalonjelwe kudita mijito ja heye. ²⁰ Ila walelwa wa Kohati hawokwinjila ng'oo kuvilola vinhu vyelile ng'hatu, wone wadite ahyo, wobagama.”

Mijito ja Wagelishoni

²¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ²² “Wawaze walelwa wa Gelishoni, kwa ivyazi na ng'holo za hewo, ²³ kowawaza walume weng'ha wawele na miyaka makumi gadatu mbaka makumi gahano walinguganigwa kihanza kuli mijito ja ihema lya Nguluwi. ²⁴ Awu ndo uchitumagwa wa ivyazi lya Wagelishoni kuli mijito na kupika mhomolo. ²⁵ Hewo wopika mipaziya na ihema lya Nguluwi na chigubiko chake na chigubiko cha migozi ja migongolo jilingikala mbahali jiwele mchanya mwake na ipaziya lya lwizi lwa kwinjila kuli ihema lya Nguluwi, ²⁶ na mipaziya ja lugagala na ipaziya lya kwinjila kuli lugagala lulinguzunguluta ihema lya Nguluwi na honhu ha kulavila nhambiko na ng'weso zake na vinhu vyeng'ha vya kukolela mijito. Wagelishoni wokola mijito na mbuli zeng'ha zilinguwala vinhu avi. ²⁷ Aluni na wanage wowalajiza kukola mijito jeng'ha ja Wagelishoni kwa vinhu vyowopika na mijito jowodita. Kowawichila vinhu vyeng'ha vila viwele vyowalinguganigwa kupika. ²⁸ Ajo ndo mijito ja walelwa wa Gelishoni kuli ihema lya Nguluwi, wokola mijito hali ulongozi wa Itamali mwana wa mtambika Aluni.

Mijito ja Wamelali

²⁹ “Na kahi kowawaza walelwa wa Melali, kwa kuwinza ng'holo za hewo na ivyazi lya hewo. ³⁰ Kowawaza walume weng'ha wawele na miyaka makumi gadatu mbaka makumi gahano, walinguganigwa kukola mijito kuli ihema lya Nguluwi.

³¹ Awo, ndo wowa na mijito ja kupika fulemu na mhajilo na mizengo na msisi wa ihema lya Nguluwi ³² na mizengo ja lugagala lwa kuzunguluta nzingo zeng'ha za ihema lya Nguluwi na vikalilo na vigingi na ng'weso hamwe na vinhu vyake vyeng'ha na vinhu viyage vyeng'ha. Nagwe kowawichila vinhu vyowalinguganigwa kupika kwa kuwinza matagwa ga hewo, chila munhu na mhomolo ya heye. ³³ Ajo ndo jowa mijito ja walelwa wa Melali kuli kukola mijito ja hewo jeng'ha mgati mwa ihema lya Nguluwi, hali ulongozi wa Itamali mwana wa mtambika Aluni.”

Kuwalizwa kwa Walawi

³⁴ Lelo Musa na Aluni na vilongozi wa Waisilaeli weng'ha wowawaza walelwa wa Kohati, kwa kuwinza ng'holo na ivyazi lya hewo. ³⁵ Nawawandika wanhu weng'ha wawele na miyaka makumi gadatu mbaka makumi gahano, chila yoweza kwinjila kuli kukola mijito ja ihema lya Nguluwi. ³⁶ Wanhu wa ivyazi lya hewo nawali elufu mbili na miya saba na makumi gahano (2,750). ³⁷ Awa ndo wanhu wa ivyazi lya Kohati, wawele ngukola mijito kuli ihema lya Nguluwi, liwele Musa na Aluni nawawawaza kota Mkulu Nguluwi vyonayamlajize Musa.

³⁸ Walelwa wa Gelishoni kwa kuwinza ng'holo za hewo, ³⁹ wawele na miyaka makumi gadatu mbaka makumi gahano, wawele woweza kukola mijito kuli ihema lya Nguluwi, ⁴⁰ nawali wanhu elufu mbili na miya sita na makumi gahano (2,650) kwa kuwinza ng'holo za hewo na ivyazi lya hewo. ⁴¹ Awa ndo nawawele

walelwa wa Gelishoni weng'ha kwa kuwinza ng'holo za hewo na ivyazi lya hewo, wakolile mijito kuli ihema lya Nguluwi, wawele Musa na Aluni nawawawaza kota Mkulu Nguluwi vyoyawalajize. ⁴² Walelwa wa Melali kwa kuwinza ivyazi lya hewo, ⁴³ wawele na miyaka makumi gadatu mbaka makumi gahano, wawele woweza kukola mijito kuli ihema lya Nguluwi, ⁴⁴ nawali wanhu elufu zidatu na miya mbili (3,200). ⁴⁵ Awa ndo walelwa wa Melali kwa kuwinza ng'holo za hewo wawele Musa na Aluni nawawawaza kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.

⁴⁶ Ahyo, Walawi weng'ha wandichigwe na Musa na Aluni na vilongozi wa wanhu wa Isilaeli, kwa kuwinza ivyazi lyawo na ng'holo za hewo, ⁴⁷ wawele na miyaka makumi gadatu mbaka makumi gahano, wawele woweza kukola mijito ja kulilolela na kulipika ihema lya Nguluwi, ⁴⁸ nawali wanhu elufu nane na miya zihano na makumi nane (8,580). ⁴⁹ Kwa mzilo wa Mkulu Nguluwi, nawawazigwa na Musa. Chila munhu nakapegwa mijito ja heye na itunyo lya heye, kota Mkulu Nguluwi navyoyamlajize Musa.

5

Wanhu wakokomoche

¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ² “Walonjele Waisilaeli wamlavye kunze mwa kambi chila munhu yakokomoche na chila munhu yawele na utamwa wa ngozi na yalingulawa mifila na chila yawele yakokomoche kwa kudoliza mtufi. ³ Mowalavya kunze mwa kambi wanhu awo weng'ha, wawe walume ama

wadala, leka waleche kuidita ikokomoche kambi ya heni yondilingikala hali hewo.”⁴ Waisilaeli nawadita ahyo, nawawalavya kunze mwa kambi. Kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa, ndo Waisilaeli vyowaditile.

Kuhilula kwa chiwalo cha kusilwa nongwa

⁵ Hamba Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
⁶ “Walonjele Waisilaeli kota munhu yoneche, mlume ama mdala, wone yomditila munhu gehile, kuno kahela makundo kwa Mkulu Nguluwi wa heye, munhu ayo kana nongwa,
⁷ yomlapa yalonje kwa mlomo wa heye gehile ga heye goyaditile. Na imgana kulavya chinhu chenele kwa gala goyaditile, yokonjeza honhu ha kahano ha chinhu acho, komha chinhu acho munhu yula yamditile gehile.⁸ Ila wone munhu ayo yaditilwe gehile yabagame na kahela mng'holoze wa habehi wa kubochele chinhu acho, lelo chinhu acho kwa chiwalo cha nongwa ayo cholavigwa kwa Mkulu Nguluwi kwa chiwalo cha watambika. Kuhilusa kuno ndo hamwe na ing'holo ilume liwele lyolavigwa kwa chiwalo cha uhanyisi na kwa chiwalo cha gehile ga heye.⁹ Chila ndolendole zelile za Waisilaeli za kumlavila mtambika, zowa za ayo mtambika.
¹⁰ Chila chinhu chelile cha kuhilikwa kwa mtambika chowa cha heye.”

Utaguso kwa ung'hondwa

¹¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
¹² “Walonjele Waisilaeli ahi. Wone mdala wa munhu yoneche nakapaluka na kumdita yaleche kukundigwa kwa mlume wa heye,¹³ nakawasa

na munhu yunji ne mlume wa heye kuvizela, nakedita yakokomoche ila haduhu munhu yachiwene chinhu acho chikoleka kwa vila hebatigwe hebu. ¹⁴ Lelo wone mlume wa heye yenjilwe na majesa na kona fihi kwa mdala wa heye yeditile yakokomoche, ama wone nakawa na fihi kwa mdala wa heye hanga mdala wa heye naheditile yakokomoche, ¹⁵ lelo ayo mlume komigala ayo mdala kwa mtambika kigala nhambiko ilinguganigwa, iwele ndo kilo imwe ya utimbo wa shayili, ila ne kujida mafuta ama ubani, kwa vila ndo nhambiko ya fihi, nhambiko ilingulavigwa kulajila kota kana nongwa ama hebu.

¹⁶ “Mtambika komigala ayo mdala behi, na kumwimiza hali Mkulu Nguluwi. ¹⁷ Hamba mtambika kojida mazi gelile mli chisaye na kuhola nhimbwisi kulawa hasi mli ihema lya Nguluwi na kujela mli mazi ago. ¹⁸ Mtambika komuwika mdala ayo hali Mkulu Nguluwi na kumgubula mnvili na kumha nhambiko ayo ya nyhule ya kulajila nongwa, iwele ndo nhambiko ya fihi. Mtambika heye kochibatilila chila chisaye chiwele na mazi galingigala kupanjilwa. ¹⁹ Hamba mtambika komlonjela ayo mdala yelahe kwa kulonga, ‘Wone huwasile na mlume yunji kidita ukokomoche hali ludali lwa mlume wa hegwe, lelo hupanjilwa hebu na mazi gano. ²⁰ Ila wone uhinduche uwele hali ludali lwa mlume wa hegwe, kiyambuza ukokomoche kwa kuwasa na mlume yunji uwele hali ludali lwa mlume wa hegwe, ²¹ Mkulu Nguluwi nayakugaze na kilaha kwa kukupanjila hali wanhu wa hegwe, uwe

mhende na lida lya hegwe litutume. ²² Mazi aga galingigala kupanjilwa genjile mlida lya hegwe na kukudita uleche kuponda na lida lya hegwe litutume.’ Na heye mdala kokwidichila, ‘Ena, Ena.’

²³ “Hamba mtambika kokwandika kupanjilwa aku kuli igozi na kuhovuga maandiko ago kuli mazi gausungu, ²⁴ na heye komnweza mdala mazi ago galingigala kupanjilwa na kumigalila usungu lukami, ²⁵ hamba mtambika kohola yila nhambiko ya nyhule ya fihi mmoko mwa mlume wa ayo mdala na kwinula kuchanya hali Mkulu Nguluwi na kuigala honhu ha kulavila nhambiko. ²⁶ Hamba mtambika kohola honhu ha nhambiko ayo ya nyhule kwa kukumbuchila na kuilakaza hali honhu ha kulavila nhambiko. Hamba komnweza ayo mdala ago mazi gausungu. ²⁷ Wone yanwe, wone yeditile yakokomoche, na kumdita yawe hambe yakundigwe kwa mlume wa heye, mazi ago galingigala kupanjilwa gomgalila usungu ung'hang'hale ng'hatu, lida lya heye lyotutuma na kowa mhende. Mdala ayo kowa yapanjilwe kuli wanhu wa heye. ²⁸ Ila wone mdala ayo heditile yakokomoche na kela, lelo hokwabuka na koweza kuponda wana.

²⁹ “Lelo aga ndo malajizo kuwala kutagusa fihi, wone mdala ka hali ludali lwa mlume wa heye, kopaluka na kidita yakokomoche, ³⁰ ama mhela mlume hoyokona fihi, na kangijesa kota mchewake nakawasa na mlume yunji. Komwimiza mdala ayo hali Mkulu Nguluwi na mtambika kodita mbuli zeng'ha za malajizo aga. ³¹ Mlume wa heye kowa hela nongwa yoneche, ila

mdala kogazigwa kwa nongwa ya heye.”

6

Malajizo galinguwala Mnazili

¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ² “Uwape Waisilaeli malajizo gondonjile, wone mlume ama mdala kochilaha chilaho cha Mnazili kwa chiwalo cha kiwika chiuyeng’ha kwa Mkulu Nguluwi, ³ lelo, yaleche kunwa divai ama ujimbi ama chakunwa choneche cha zabibu ama kunwa mazi ga zabibu ne kulya zabibu zipile ama zikalile.

⁴ Mhela weng’ha hoyowa mchilaho, yaleche kulya chinhu choneche chilingulawa kuli zabibu, kulawila ipeche mbaka ibanzi.

⁵ “Zuwa lyeng’ha lya chilaho cha heye cha kibagula, hobeya hebu mnvili za heye mbaka mhela wa chilaho cha heye hali Mkulu Nguluwi hochimala. Kowa yelile na kozileka mnvili za heye zikule.

⁶ Zuwa lyeng’ha lyoyowa yebagule kwa Mkulu Nguluwi, munhu ayo yaleche kuwa habehi na mtufi, ⁷ hanga uwe wa mhaza ama wa mammo na lumbu ama kalumbu wa heye, hochidita yakokomoche kwa kibagula kwa Mkulu Nguluwi kwa kilaha. ⁸ Mhela weng’ha hoyowa Mnazili kowa yelile kwa Mkulu Nguluwi.

⁹ “Wone munhu wa habehi na Mnazili yabagame baho du na wone yamhejelele, Mnazili kowa yakokomoche. Zuwa lya saba hoyokwelizwa, kobeya mnvili za heye. ¹⁰ Kuli zuwa lya nane kohilika ng’hunda mbili za kufujigwa ama ng’hunda mbili za kisolo kwa mtambika hawele na lwizi lwa ihema lya Nguluwi. ¹¹ Mtambika kolavya ng’hunda imwe

iwe nhambiko ya gehile na ng'hunda iyage iwe kwa nhambiko ya kulakazwa, na heye komditila uhanyisi, kwa vila nakadita gehile kwa chiwalo cha kuhejelela mtufi. Zuwa lilyo du, koudita mutwi wa heye uwe welile ¹² na kibagula kwa Mkulu Nguluwi na kwaluka chilaho kahi. Kolavya ing'holo ilume lya mwaka umwe liwe nhambiko ya nongwa. Mazuwa ago ga mwaluko hagowazigwa kwa vila nayali yakokomoche.

¹³ “Aga ndo malajizo ga Mnazili hoyosinda mhela wa heye wa kibagula. Kochigaligwa hali lwizi lwa ihema lya Nguluwi, ¹⁴ na kumlavila Mkulu Nguluwi nhambiko za heye, ing'holo ilume limwe lya mwaka umwe lilihela nongwa kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ing'holo idala limwe lya mwaka umwe lilihela nongwa kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, na ing'holo ilume limwe lilihela nongwa kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. ¹⁵ Kahi kolavya chidoto cha mibumunda jilihela usaso, kuwika goya kwa utimbo unojile na mafuta na mibumunda mizisili jibakalizwe mafuta hamwe na nhambiko za nyhule na za kunwa.

¹⁶ “Mtambika komlavila Mkulu Nguluwi vinhu vyeng'ha avi hamwe na nhambiko ya heye ya gehile na nhambiko ya heye ya kulakazwa. ¹⁷ Mtambika komlavila Mkulu Nguluwi alyo ing'holo ilume kota nhambiko ya kikala goya, komlavya hamwe na chidoto cha mibumunda jilihela usaso na nhambiko ya nyhule na nhambiko ya kunwa. ¹⁸ Aho hali lwizi lwa ihema lya Nguluwi Mnazili ayo kobeya mnvili za mutwi wa heye za kibagula na kuziwika kuli chiluli

chiwele hasi ha nhambiko ya kikala goya.

19 “Baho du mtambika kohola iyega lya lila ing’holo ilume liwele lihemsigwe hamwe na ibumunda limwe lyohaliwichigwe usaso kulawa kuli chidoto na ibumunda limwe lizisili na kahi haliwichigwe usaso na kumha Mnazili mmoko naloyabeyile mnvili za heye. 20 Hamba mtambika kolavya vinhu avyo kota nhambiko ya kwinula kuchanya hali Mkulu Nguluwi, vyeng’ha avi ndo honhu helile ha mtambika, hamwe na mhambaga yinuligwe kuchanya na chima chilavigwe kota ndolendole. Hamba, Mnazili koweza kunwa divai.

21 “Alyo ndo ilajizo kuwala Mnazili. Ila wone nakelaha kulavya mzidi wa malajizo ga Mnazili, koganyagwa kudita kota vyoyalagane.”

Watambika wanguwatambichiza Waisilaeli

22 Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
23 “Mlonjele Aluni na wanage kota ahyo ndo vyomuwatambichiza Waisilaeli. Mowalonzela,

24 “ ‘Mkulu Nguluwi nayawatambichize na kuwamila,

25 Mkulu Nguluwi nayawalole kwa isungu na kwa uganililo,

26 Mkulu Nguluwi nayawalajile kunoga kwa heye na kuwapani kikala goya.’

27 “Ahyo ndo vyowolonga itagwa lya heni hali Waisilaeli, nani ndowatambichiza.”

7

Nhambiko za vilongozi

¹ Zuwa Musa loyasindile kwimiza ihema lya Nguluwi na kulibakaliza mafuta na kulidita liwe lyelile hamwe na vinhu vyake vyeng'ha na kubakaliza mafuta na kuhadita hawe helile honhu ha kulavila nhambiko na vinhu vyake vyeng'ha, ² vilongozi wa Isilaeli na wakulu wa lukolo na vilongozi wa nhanzi iwele wawalolele na wanhu wala wawazigwe, ³ nawamigalila Mkulu Nguluwi nhambiko za hewo, mutuka imwe kwa chila vilongozi weli na isenga lilume kwa chila chilongozi. Nawavilavya vinhu avyo hali ihema lya Nguluwi, ⁴ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁵ “Ubochele nhambiko azi leka zikole mijito kwa chiwalo cha ihema lya Nguluwi, uwape Walawi, chila yumwe kota mijito ja heye joyakolile.” ⁶ Lelo Musa nakahola mituka na misenga milume nakawapa Walawi. ⁷ Wagelishoni nawapegwa mituka mili na misenga milume jine, kwa mijito ja kupika vinhu vya ihema lya Nguluwi. ⁸ Wamelali nawapegwa mituka jine na misenga milume nane kwa mijito ja kupika vinhu vya ihema lya Nguluwi, hali ulongozi wa Itamali mwana wa mtambika Aluni. ⁹ Ila Musa hawapele choneche Wakohati kwa vila hewo nawali na mijito ja kulolela goya vinhu vyelile viwele naviganigwa kupichigwa mmayega.

¹⁰ Vilongozi awo wolavya nhambiko kwa chiwalo cha kuhawika honhu ha kulavila nhambiko kwa mijito yelile, zuwa lila navyohabakalizwe mafuta, nawalavya nhambiko za hewo hali honhu ha kulavila nhambiko. ¹¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Chila

zuwa chilongozi yumwe kolavya nhambiko ya heye kwa chiwalo cha kuhawika honhu ha kulavila nhambiko kwa mijito yelile.”

¹² Lelo yula yalavile nhambiko zuwa lya mwaluko, nayali Nashoni mwana wa Aminadabu, wa nhanzi ya Yuda. ¹³ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ¹⁴ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ¹⁵ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ¹⁶ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ¹⁷ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo nayali nhambiko ya Nashoni, mwana wa Aminadabu.

¹⁸ Zuwa lya keli nayali Netaneli mwana wa Su-ali, chilongozi wa nhanzi ya Isakali. ¹⁹ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi.

Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ²⁰ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ²¹ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ²² na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ²³ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Netaneli, mwana wa Suali.

²⁴ Zuwa lya kadatu nayali Eliabu mwana wa Heloni, chilongozi wa nhanzi ya Sebuluni. ²⁵ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ²⁶ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ²⁷ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ²⁸ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ²⁹ na misenga milume mili na ming'holo milume

jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Eliabu, mwana wa Heloni.

³⁰ Zuwa lya kane nayali Elisuli mwana wa Shedeuli, chilongozi wa nhanzi ya Lubeni.

³¹ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule.

³² Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ³³ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ³⁴ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ³⁵ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Elisuli, mwana wa Shedeuli.

³⁶ Zuwa lya kahano nayali Shelumieli mwana wa Suli-shadai, chilongozi wa nhanzi ya Simeoni.

³⁷ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo

lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ³⁸ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ³⁹ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁴⁰ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁴¹ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Shelumieli, mwana wa Suli-shadai.

⁴² Zuwa lya sita nayali Eliasafu mwana wa Deueli, chilongozi wa nhanzi ya Gadi. ⁴³ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ⁴⁴ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ⁴⁵ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁴⁶ na ipongo limwe

kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁴⁷ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Eliasafu, mwana wa Deueli.

⁴⁸ Zuwa lya saba nayali Elishama mwana wa Amihudi, chiongozi wa nhanzi ya Efulaimu.

⁴⁹ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule.

⁵⁰ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ⁵¹ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁵² na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁵³ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Elishama, mwana wa Amihudi.

⁵⁴ Zuwa lya nane nayali Gamalieli mwana wa Pedasuli, chiongozi wa nhanzi ya Manase.

⁵⁵ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na

itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ⁵⁶ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ⁵⁷ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁵⁸ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁵⁹ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Gamalieli, mwana wa Pedasuli.

⁶⁰ Zuwa lya tisa nayali Abidani mwana wa Gideoni, chiongozi wa nhanzi ya Benjamini.

⁶¹ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule.

⁶² Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ⁶³ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana

lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁶⁴ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁶⁵ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Abidani, mwana wa Gideoni.

⁶⁶ Zuwa lya kumi nayali Ahieseli mwana wa Amishadai, chilongozi wa nhanzi ya Dani. ⁶⁷ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ⁶⁸ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ⁶⁹ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁷⁰ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁷¹ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Ahieseli, mwana wa Amishadai.

⁷² Zuwa lya kumi na imwe nayali Pagieli mwana wa Okilani, chilongozi wa nhanzi ya

Asheli. ⁷³ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ⁷⁴ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ⁷⁵ na ilogota ilume limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁷⁶ na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁷⁷ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Pagieli, mwana wa Okilani.

⁷⁸ Zuwa lya kumi na mbili nayali Ahila mwana wa Enani, chilongozi wa nhanzi ya Nafutali. ⁷⁹ Nhambiko ya heye nayali luhelo lumwe lugongomanyigwe kwa sendi na luwele na itunyo lya kilo imwe na nusu na chisaye chimwe chigongomanyigwe kwa sendi chiwele na itunyo lya gilamu miya nane kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. Luhelo na chisaye navyali vimemezwe utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chiwalo cha nhambiko ya nyhule. ⁸⁰ Kahi nakegala chisaye chimwe cha zahabu chiwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi chiwele chimemezwe ubani ⁸¹ na ilogota ilume

limwe na ing'holo lilume limwe na ing'holo lyana lilume limwe lya mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa, ⁸² na ipongo limwe kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁸³ na misenga milume mili na ming'holo milume jihano na mipongo jihano na ming'holo myana milume jihano ja mwaka umwe kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Ayo ndo iwele nhambiko ya Ahila, mwana wa Enani.

⁸⁴ Ndolendole zeng'ha za nhambiko za vilongozi wa Isilaeli kwa chiwalo cha honhu ha kulavila nhambiko kuli zuwa lya kubakalizwa mafuta, nyhelo kumi na mbili zigongomanyigwe kwa sendi nyinji na visaye kumi na vili vigongomanyigwe kwa sendi nyinji na visaye vya zahabu kumi na vili. ⁸⁵ Chila chisaye chigongomanyigwe kwa sendi, nachali na itunyo lya kilo imwe na nusu na chila chisaye nachali na itunyo lya gilamu miya nane. Avyo vinhu vyeng'ha navyali na itunyo lya kilo makumi meli na saba na gilamu miya sita kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi.

⁸⁶ Zila nyhelo zigongomanyigwe kwa zahabu kumi na mbili ziwele zimemile ubani, chila imwe iwele na itunyo lya gilamu miya imwe na kumi kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi, vyeng'ha navyali na itunyo lya kilo imwe na gilamu miya zidatu na makumi meli. ⁸⁷ Migongolo jeng'ha ja nhambiko ya kulakazwa najali milogota milume kumi na mili na ming'holo milume kumi na mili hamwe na nhambiko ya nyhule na mipongo kumi na mili kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile, ⁸⁸ na kwa chiwalo cha nhambiko ya kikala goya. Migongolo jilavigwe najali

mibuguma makumi meli na jine na ming'holo milume makumi sita na mibebelu makumi sita na ming'holo myana milume ja mwaka umwe, makumi sita. Ayo ndo nayali nhambiko ilavigwe kwa chiwalo cha honhu ha kulavila nhambiko nalohamalile kubakalizwa mafuta.

⁸⁹ Mhela Musa vyoyenjile mgati mwa ihema lya Nguluwi leka yadawale na Mkulu Nguluwi, nakahulika lizi lilawila kuchanya kwa chigubiko cha uhanyisi, chiwele mchanya mwa isanduku lya ilagano, kulawila hagati mwa vila vilumbigwe vili vifandile kota wahilisi. Lelo, nakadawala na heye.

8

Kuwichigwa kwa vyenje

¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
² “Mlonjele Aluni kota mhela hoyowika vila vyenje saba kuli chinhu cha kuwichila vyenje, yaviwiche goya leka vimwemwesele ubanzi wa kumwando.” ³ Aluni nakadita ago, nakaviwika vyenje avyo leka vimwemwesele ubanzi wa kumwando mwa chinhu cha kuwichila vyenje, kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.
⁴ Chinhu acho cha kuwichila vyenje nachali chigongomanyigwe kwa uwanzi ukulu kwa zahabu, ipondigwe kulawila kuli chikalilo mbaka kuli uluwa, kota Mkulu Nguluwi navyoyamlajize Musa.

Walawi wanguwichigwa chiuyeng'ha

⁵ Kahi Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
⁶ “Wabagule Walawi kulawila Waisilaeli, uwelize. ⁷ Ahi ndo vyouweliza, wamizile

mazi ga kuwelizila na uwalonjele webeye mnavili lukuli lweng'ha na wahovuje mivalo ja hewo leka welizwe. ⁸ Hamba wolavya ilogota ilume limwe hamwe na nhambiko ya heye ya nyhule, iwele ndo utimbo unojile uhanzigwe na mafuta, nagwe kolavya ilogota ilume liyage kwa chiwalo cha nhambiko ya gehile. ⁹ Hamba kokungajiza Waisilaeli weng'ha na kuwegala Walawi hali ihema lya Nguluwi. ¹⁰ Houwegala Walawi hali heni Mkulu Nguluwi, Waisilaeli wowawichila moko Walawi, ¹¹ hamba Aluni kowalavya awo Walawi hali heni Mkulu Nguluwi kota ndolendole ya chiuyeng'ha kulawila kwa Waisilaeli wang'holele mijito. ¹² Hamba Walawi wowika moko ga hewo mchanya mwa mitwi ja mibuguma ajo, limwe kolilavya liwe nhambiko ya gehile na alyo liyage kolilavya liwe nhambiko ya kulakazwa ilavigwe kwa heni Mkulu Nguluwi, leka kuwaditila uhanyisi Walawi.

¹³ “Hamba, kowemiza Walawi hali Aluni na wanage na kuwalavya hali heni Mkulu Nguluwi kota ndolendole ya chiuyeng'ha. ¹⁴ Ahi ndo vyouwabagula Walawi hali Waisilaeli leka wawe wa heni. ¹⁵ Housinda kuweliza Walawi na kuwalavya kota ndolendole ya chiuyeng'ha, wokwinjila mli ihema lya Nguluwi. ¹⁶ Hewo wawichigwa wawe wa heni ng'hatu, ndiwahola hewo honhu ha walelwa wa mwaluko wa Isilaeli. ¹⁷ Mina walelwa weng'ha wa mwaluko kuli wanhu wa Isilaeli ndo wa heni, wanhu na migongolo, kwa vila kuli mazuwa ga mwaluko londiwakopole walelwa weng'ha wa mwaluko kuli isi ya Misili, nandiwawika chiuyeng'ha

kwa chiwalo cha heni. ¹⁸ Sambu ndanguwahola Walawi honhu ha walelwa wa mwaluko wa Isilaeli, ¹⁹ na ndimha awo Walawi, Aluni na wanage kota ndolendole kulawila kwa Waisilaeli, leka wakole mijito kuli ihema lya Nguluwi kwa chiwalo cha Waisilaeli na kuwamila leka haleche kulawila igayo hali wanhu wa Isilaeli wone wohajejelela honhu helile.”

²⁰ Ahyo, Musa na Aluni na Waisilaeli weng'ha, wowawika Walawi wawe wa chiuyeng'ha, kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa. ²¹ Walawi naweweliza gehile ga hewo na kuhovuga nguwo za hewo, na heye Aluni nakawalavya kota ndolendole ya chiuyeng'ha hali Mkulu Nguluwi. Aluni kahi, nakadita uhanyisi kwa chiwalo cha kuweliza hewo. ²² Hamba Walawi nawenjila na kukola mijito ja hewo kuli ihema lya Nguluwi hali Aluni na wanage, kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa kuwala awo Walawi, na ndo vyowawaditile.

²³ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ²⁴ “Chila Mlawi yawele na miyaka makumi meli na gahano na mzidi, kokola mijito ja uchitumagwa kuli ihema lya Nguluwi ²⁵ na koleka mijito ajo loyowa na miyaka makumi gahano. ²⁶ Hamba kahi, koweza kuwatanza Walawi wayage kuli ihema lya Nguluwi kwa kulyamila, ila hambe yakundigwe kukola mijito yoneche. Ahyo ndo vyouwalajiza Walawi kukola mijito.”

9

Pasaka ya keli

¹ Hamba, loufichile mwezi wa mwaluko wa mwaka wa keli hala Waisilaeli lowalawile Misili. Mkulu Nguluwi nakalongasa na Musa kuchiwala ako Sinai. Nakamlonjela, ² “Waisilaeli wangu-ganigwa waidite mnvina ya Pasaka kuli mhela uwichigwe. ³ Ayi yowa zuwa lya kumi na kane lya mwezi awu, mhela wa kuzinga kwa isanya wodita ahyo kwa kuwinza mizilo na malajizo geng'ha.” ⁴ Ahyo, Musa nakawalonjela wanhu wa Isilaeli kota wangulapigwa kudita mnvina ya Pasaka. ⁵ Lelo nawaidita mnvina ya Pasaka mhela wa kuzinga kwa isanya, zuwa lya kumi na kane lya mwezi wa mwaluko kuchiwala ako Sinai. Waisilaeli nawadita geng'ha kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.

⁶ Ila wanhu wamwe nawawele hala nawalemwela kulya chilyo cha Pasaka ayo kwa vila nawali wadolize mtufi, nawawa wakokomoche. Awo nawawalutila Musa na Aluni, ⁷ Wawalonjela, “Hetwe twa wanhu wakokomoche kwa vila natudoliza mtufi, lelo lekachoni tulemezwe kumlavila Mkulu Nguluwi nhambiko za heye kwa mhela uwichigwe hamwe na Waisilaeli wANJI?”

⁸ Musa nakawedichila, “Mbeteze mbaka hala hondipegwa malajizo ga kuwawala hemwe kulawila kwa Mkulu Nguluwi.”

⁹ Na heye Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ¹⁰ “Yumwe wa hemwe ama yumwe wa walelwa wa hemwe wone yawe yokokomoche kwa kudoliza mtufi ama yawe kutali mmajendo, ila yoweza kuidita mnvina ya Pasaka kwa Mkulu Nguluwi. ¹¹ Munhu kota ayo kokundizwa kudita

ahyo mwezi umwe hamba, mhela wa kuzinga kwa isanya kuli zuwa lya kumi na kane lya mwezi wa keli. Koidita kwa kulya mibumunda jilihela usaso na mboga ziwele usungu. ¹² Waleche kusigaza chilyo choneche mbaka lufuku, kahi waleche kubena izeje ne limwe lya migongolo ja Pasaka. Woidita mnvina ayi ya pasaka kwa kuwinza malajizo galinguganigwa. ¹³ Ila yula munhu yoneche yelizwe ama hawele mmajendo, wone haiditile mnvina ya Pasaka, kobaguligwa na wanhu wa heye kwa vila handavile nhambiko Mkulu Nguluwi kwa mhela uganigwe. Koganigwa yagazigwe kwa chiwalo cha gehile ga heye.

¹⁴ “Wone hana mjenzi yalingikala behi na hemwe na kangugana kuidita mnvina ya Pasaka kwa Mkulu Nguluwi, munhu ayo koganigwa yadite ahyo kwa kuwinza malajizo geng'ha ga Pasaka. Chila munhu kowinza malajizo gagala galinguganigwa, yawe mjenzi ama mwenyeng'haye.”

*Ng'hungugu mchanya mwa ihema
(Kulawa 40:34-38)*

¹⁵ Zuwa lila ihema lya Nguluwi loliwichigwe, ng'hungugu naidulika na kugubika ihema lya Nguluwi. Mhela wa kuzinga kwa isanya mbaka lufuku ng'hungugu ayo nayoneka kota chiluli. ¹⁶ Ahyo ndo vyonaiwele chila zuwa, ng'hungugu naigubika ihema nemisi, na nechilo nayoneka kota chiluli. ¹⁷ Chila mhela ng'hungugu yila chila loyinuligwe mchanya mwa ihema, Waisilaeli nawoka na kuza kuwika kambi honhu hanji yila ng'hungugu hoigwile. ¹⁸ Nawaheluka mmajendo

kwa kulajizwa na Mkulu Nguluwi, wanhu wa Isilaeli nawawika kambi kahi kwa kulajizwa na Mkulu Nguluwi. Mhela weng'ha ng'hungugu ayo loyali mchanya mwa ihema, wanhu nawekala honhu aho. ¹⁹ Hanga yila ng'hungugu iwe yikale mchanya mwa ihema kwa mazuwa menji, Waisilaeli nawamhulichiza Mkulu Nguluwi, na hewo hawochile. ²⁰ Mhela wunji ng'hungugu naikala mchanya mwa ihema lya Nguluwi kwa mhela wa mazuwa mado hela, ila chila mhela Waisilaeli nawapona bahala kuli kambi, nawoka hala Mkulu Nguluwi navyoyawalajize. ²¹ Mala yinji ng'hungugu naiwa mchanya mwa ihema lya Nguluwi kulawa matinazo mbaka mitondo. Ng'hungugu yila loyinuligwe nawenula majendo, hanga naiwele mchanya nemisi na nechilo, ng'hungugu loyinuligwe, nawenula majendo. ²² Wone iwe mazuwa meli ama mwezi ama mwaka ama mzidi, mhela weng'ha ng'hungugu loiwele mchanya mwa ihema lya Nguluwi, Waisilaeli hawochile, ila loyinuligwe na hewo nawoka. ²³ Kwa kulajizwa na Mkulu Nguluwi nawawika kambi na kwa kulajizwa na Mkulu Nguluwi nawaheluka mmajendo. Nawebatilila ilajizo lya Mkulu Nguluwi kota navyoyalajize kwa kukolela Musa.

10

Mhahamanda zigongomanyigwe kwa sendi

- ¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
- ² “Ugongomanye mhalamhanda mbili kwa sendi, ziwele zipondigwe. Mhahamanda azo mozikolela mijito ja kuwachema Waisilaeli

weng'ha na kwa chiwalo cha kuka homuwichile kambi. ³ Mhahamhanda zeng'ha mbili wone zipembigwe hamwe, Waisilaeli weng'ha wochikungajiza hali hegwe hali lwizi lwa ihema Iya Nguluwi. ⁴ Ila wone ipembigwe mhamhanda imwe, aho vilongozi wa nhanzi ya Isilaeli yeka ndo wowa wolapigwa kikungajiza behi na hegwe. ⁵ Ulajilo awo wone ulavigwe kwa kupemba mhamhanda hado hado kwa kulutilila, wenyeng'have wa kambi za kolilawila isanya wokwaluka majendo. ⁶ Wone ulajilo awo utowigwe lwa keli, wala wawele kuli kambi za kusini wokwaluka kuka. Ulajilo awo wa mhamhanda wotowigwa chila mhela wa kwaluka majendo. ⁷ Ila mhela wa kuwachema Waisilaeli weng'ha weting'hane hamwe, mhamhanda zopembigwa kwa kulutilila lukami kota vyowazowele, ila zileche kupembigwa hado hado. ⁸ Walelwa walume wa Aluni, watambika, ndo wopemba mhamhanda azo. Ilajizo ali moliwinza kuli lulelo wa hemwe weng'ha mazuwa gose.

⁹ “Mhela wa kitowa ngondo muisi ya hemwe na wang'honyo, molavya ulajilo kwa kupemba mhamhanda azi hado hado leka Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hemwe yawakumbuche na kuwalo-hola na wala wang'honyo wa hemwe. ¹⁰ Hihila na mazuwa ga hemwe ga kusangalala, kota hila mnvina za kulawa kwa nyelezi na mnvina zinji, mopemba mhamhanda azi mhela lomlavya nhambiko za hemwe za kulakaza na nhambiko za hemwe za kikala goya. Aho heni Mkulu Nguluwi wa hemwe ndowakumbukani. Heni nda Mkulu

Nguluwi, Nguluwi wa hemwe.”

Waisilaeli wangubena kambi

¹¹ Loifichile zuwa lya makumi meli lya mwezi wa keli, mwaka wa keli kulawila Waisilaeli lowochile Misili, ng'hungugu iwele mchanya kuli ihema lya Nguluwi nayinuka, ¹² na hewo Waisilaeli waluka majendo ga hewo kulawila kuli chiwala ako Sinai. Ng'hungugu ayo nayidulika kuli chiwala ako Palani.

¹³ Aho mwaluko Waisilaeli nawaluka majendo kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa. ¹⁴ Wala wawele hali bendela ya chilundo cha nhanzi ya Yuda, nawalongola, chilundo chimwe hamba chiyage. Chilongozi wa hewo nayali Nashoni mwana wa Aminadabu. ¹⁵ Netaneli mwana wa Suali, nayali chilongozi wa chilundo cha nhanzi ya Isakali. ¹⁶ Na heye Eliabu mwana wa Heloni, nayali chilongozi wa chilundo cha nhanzi ya Sebuluni.

¹⁷ Hamba, ihema lya Nguluwi naliduliswa, na wanhu wa ng'holo za Gelishoni na za Melali ndo nawalipapile, nawaluka kuka.

¹⁸ Hamba, wanhu wonawali hali bendela ya chilundo chilongozwe na nhanzi ya Lubeni, nawawinza chilundo chimwe mbaka chiyage. Chilongozi wa hewo nayali Elisuli mwana wa Shedeuli. ¹⁹ Shelumieli mwana wa Suli-shadai, nakailongoza nhanzi ya Simeoni. ²⁰ Eliasafu mwana wa Deueli, nakailongoza nhanzi ya Gadi.

²¹ Hamba nawawawinza wanhu wa lukolo lwa Kohati, nawali wapapile vinhu vyelile. Lowafichile, ihema lya Nguluwi nalyali liwichigwe goya.

²² Kumbele kwa hewo, nawawinza wanhu wawele hali bendela ya chilundo chilongozwe na nhanzi ya Efulaimu, chilundo chimwe kumbele kwa chiyage. Chilongozi wa hewo nayali Elishama, mwana wa Amihudi. ²³ Gamalieli mwana wa Pedasuli nakailongoza nhanzi ya Manase, ²⁴ na heye Abidani mwana wa Gideoni, nakailongoza nhanzi ya Benjamini.

²⁵ Mwisu, wala wawele hali bendela ya chilundo chilongozwe na nhanzi ya Dani, wawele wokwamila kumbele mwa vilundo vyeng'ha, nawaluka majendo, chilundo chimwe kumbele kwa chiyage. Awa nawalongozwa na Ahieseli mwana wa Amishadai. ²⁶ Pagieli, mwana wa Okilani, nakailongoza nhanzi ya Asheli. ²⁷ Ahila mwana wa Enani, nakailongoza nhanzi ya Nafutali. ²⁸ Ahi lelo, ndo Waisilaeli navyowawele mmajendo na ndo vyowewichile goya kuli vilundo vya hewo, chila mhela lowaluche majendo.

²⁹ Musa nakamlonjela Hobabu mwana wa Leueli, mgosi wa heye Mmidiani, “Hetwe twangwaluka majendo kuluta honhu hawele Mkulu Nguluwi nakalanga, ‘Ndowapani hemwe honhu aho.’ Lelo tulute hamwe, natwe tokuditila ganojile, mina Mkulu Nguluwi nakalanga kotupa hetwe Waisilaeli utambichizo.” ³⁰ Ila Hobabu nakalanga, “Heni hatuchiwinza na hemwe, ila ndohiluka kuli isi ya heni na kwa nhanzi ya heni.” ³¹ Musa nakamlonjela, “Ndangulanda uleche kutuleka, mina hegwe kuvizela honhu hotuweza kuwasa hagonuche, na koweza kutulongoza nzila. ³² Wone koluta hamwe na hetwe, choneche

chinojile choyotuditila Mkulu Nguluwi, ndo chicho tokuditila na hegwe nagwe.”

Majendo gangwaluka

³³ Lelo wanhu nawaluka majendo kulawila Sinai, chidunda cha Mkulu Nguluwi, majendo ga mazuwa gadatu. Isanduku lya ilagano lya Mkulu Nguluwi naliwalongola leka kuwapalila honhu ha kuwasa. ³⁴ Chila lowaluche majendo kulawa kowawichile kambi imwe mbaka iyage, ng'hungugu ya Mkulu Nguluwi nayali mchanya mwa hewo nemisi.

³⁵ Chila mhela isanduku holyaluche majendo kuluta kumwando, Musa nakalonga, “Winuche, gwa Mkulu Nguluwi, wang'honyo wa hegwe wasambaluche, na awo walingukuzudila waku-bilime kulawa hali hegwe.” ³⁶ Chila mhela vyolimile, Musa nakalonga, “Uwahiluchile, gwa Mkulu Nguluwi, wano maelufu na maelufu ga Isilaeli.”

11

Kung'ung'uta ako kuchiwala

¹ Wanhu nawaluka kumng'ung'utila Mkulu Nguluwi kwa gala magazo ga hewo. Mkulu Nguluwi navyoyahuliche, nayali yazudile, nakawahilichila chiluli. Chiluli acho nachali chikwaka hali hewo na kuwifya nzingo imwe ya yila kambi. ² Wanhu nawamlilila Musa, na heye nakamlanda Mkulu Nguluwi na chiluli acho nachizima. ³ Lelo honhu aho hochemigwa Tabela, kwa vila acho chiluli cha Mkulu Nguluwi nachali chikwaka hali wanhu wamwe.

Musa kanguhagula vilongozi makumi saba

⁴ Hali Waisilaeli nakwali na chilundo chiyage chihanzile na hewo, nachali na maya lukami. Waisilaeli kwa mala iyage nawalila, wolonga. “Wone natwahawele na miwunde ja kulya!

⁵ Twangukumbuchila somba zotudile kula Misili ne kugula, matango na mitikiti na mboga na vitunguu na vitunguu saumu. ⁶ Ila sambi ludali lumala na kuduhu ndiya iyage ila ayi mana hela!”

⁷ Mana nayali kota nyhule za uhemba, lanji yake nayali nzelu hado. ⁸ Wanhu nawazunguluta zunguluta na kukungajiza, hamba nawazibalasa kwa maganga ga kubalasila ama kuzitwanga kwa ituli, hamba nawatogosa mchiya na kugongomanya mibumunda. Unojenoje wake nawali kota wa mibumunda jikalanjigwe kwa mafuta. ⁹ Nhungwi vyoyigwile kuli kambi mhela wa nechilo, mana kahi nayigwa hamwe na ayo nhungwi.

¹⁰ Musa nakahulika wanhu wolila kuli ng'holo zeng'ha, chila munhu hali lwizi lwa ihema lya heye. Lelo Mkulu Nguluwi nakazudila ng'hatu na heye Musa nakagaya mnhumbula ya heye.

¹¹ Aho ndo Musa navyoyamlonjele Mkulu Nguluwi, “Lekachoni ulingunditila vibi heni chitumagwa wa hegwe? Lekachoni hambe umhe heni uganililo ila kumha heni itunyo lya kuwalolela wanhu weng'ha wano? ¹² Ndaze, ndo heni ndiwapondile, na kundonjela ndiwapape mmhambaga ya heni kota mamu yalingupapa chali cha heye na kuwegala mbaka kuli isi youwalahile kuwapa wasekulu wa hewo? ¹³ Ndopata koho miunde ja kuwalisa wanhu awa weng'ha? Mina

wangulila hali heni wolonga, ‘Utugalile miwunde tulye!’ ¹⁴ Siweza hebu kuwalolela wanhu awa weng’ha ndiliyeka, alyo ndo itunyo likulu ng’hatu kwa heni. ¹⁵ Wone iwe ahyo ndo vyoulingundita, fola ung’hopole hela. Wone mhegwe uganililo hali hegwe, lelo undavile magazo aga.”

¹⁶ Lelo Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Muwakungajize wasekulu makumi saba wa Isilaeli, wawele hegwe kuwazela kota wangukundigwa na wanhu wawe vilongozi, uwegale kuli ihema lya Nguluwi, weme habehi na hegwe. ¹⁷ Ndodulika ako na kulongasa na hegwe, ndohola honhu ha muhe wondikupele, ndiwape wanhu awo. Na hewo wopapa itunyo lya kuwalolela wanhu awo hamwe na hegwe, leka uleche kupapa itunyo alyo uliyeka. ¹⁸ Lelo uwalonjele wanhu kota wewelize kwa vila hamitondo molya miwunde. Mkulu Nguluwi nakahulika mlila na kulonga kota haduhuli wa kuwapa miwunde, na kota hemwe namwali mulya vinojile ng’hatu lomwali Misili. Lelo Mkulu Nguluwi kowapani miwunde, na hemwe yanguwalapani mulye. ¹⁹ Molya miwunde haiwele kwa zuwa limwe hela ama mazuwa meli ama gahano ama kuli mazuwa makumi meli, ²⁰ ila kwa mhela wa mwezi umwe. Molya mbaka jowalawila kumhenyhelo na kujizudila. Geng’ha ago ndo kwa vila mumlema Mkulu Nguluwi yawele bahano hali hemwe, na kulila hali heye mlonga, ‘Lekachoni natulawa Misili?’ ”

²¹ Ila Musa nakamlonjela Mkulu Nguluwi, “Winji wa wanhu ndilinguwalongoza hano ndo lachi sita walingujenda kwa magulu, na hegwe

kwangulonga, ‘Ndowapani miwunde ja kuhega mwezi weng’ha!’ ²² Ndaze, kudumuligwa singo ing’holo na isenga johega? Ndaze, somba zeng’ha mbahali zilowigwe kwa chiwalo cha hewo?” ²³ Mkulu Nguluwi nakamwidichila Musa, “Ndaze, ludali lwa heni lupunguka? Kokona lelo ulonzi wa heni wowa wa kukomya kwa hegwe ama hebu.”

²⁴ Lelo Musa nakaluta na kuwalonjela wanhu gala goyalonjile Mkulu Nguluwi. Hamba, nakawakungajiza wasekulu makumi saba kulawila kuli wala wasekulu vilongozi wa hewo, nakawawika hafungo kuzunguluta ihema. ²⁵ Aho, Mkulu Nguluwi nakadulika kuli ng’hungugu na kulongasa na heye. Hamba nakalavya honhu ha muhe wonayampele Musa, nakamha chila yumwe wa wala wasekulu makumi saba. Lowenjilwe na muhe awo, wasekulu awo nawaluka kulonga kota waloli, ila hawahiluchile kudita ahyo.

²⁶ Wasekulu weli hali wala makumi saba wahaguligwe, Elidadi na Medadi, nawali waponile kuli kambi, wayawo nalowalutile kuli ihema. Muhe nauwoyela mumo kuli ihema, nawaluka kulonga kota waloli honhu howawe. ²⁷ Msongolo yumwe nakalawa yobilima na kumlonjela Musa, “Elidadi na Medadi wangulonga kota waloli kuli kambi.” ²⁸ Aho, Yoshua, mwana wa Nuni, nayawe yomtanza Musa kulawila usongolo wa heye, nakamlonjela Musa, “Mkulu wa heni, walemeze.” ²⁹ Ila Musa nakamlonjela, “Ndaze, kwangona fihi kwa chiwalo cha heni? Ila ndahaganile wone Mkulu

Nguluwi nayawapele wanhu wa heye weng'ha muhe wa heye na hewo nawalonga kota waloli.”
³⁰ Hamba Musa nakahiluka kuli kambi hamwe na wala wasekulu wa Isilaeli.

Mkulu Nguluwi kanguhilika ng'wale

³¹ Hamba Mkulu Nguluwi nekegala mbeho baho du, naigala ng'wale kulawa mbahali na kuwadita wagwe hafungo ha yila kambi, majendo ga zuwa imwe ahi chila ubanzi kuzunguluta kambi, nawelunda hasi habehi mita imwe ahi kuluta kuchanya. ³² Lelo zuwa alyo lyeng'ha, na zuwa lilinguya wanhu nawakola mijito ja kukungajiza ng'wale, kuduhuli munhu yakungajize hasi ha kilo elufu imwe. Nawaziwika hali isanya chila honhu hafungo mwa kambi leka zikale. ³³ Lokuwele kung'hali na miwunde kwa winji wanhu nawawele wang'hali kusinda kulya, Mkulu Nguluwi nakawazudila wanhu, nakawatawa kwa igayo ikulu ng'hatu. ³⁴ Ahyo honhu aho nahapegwa itagwa Kibuloti-hataava, kwa vila ako ndo kowawatilile wanhu wawele na maya lukami.

³⁵ Kulawila ako Kibuloti-hataava, wanhu nawaluka majendo mbaka Haseloti, nawawika kambi na kikala ako.

12

Miliamu kangugazigwa

¹ Hamba Miliamu na Aluni nawaluka kumlonga vibu Musa kwa chiwalo cha mdala Mkushi yonayali yamhesile. ² Nawalonga, “Hambi Mkulu Nguluwi nakalonga kwa kukolela Musa yaliyeka? Ndaze, halonjile kwa kukolela hetwe

tweng'ha?” Mkulu Nguluwi nakahulika ulonzi awo. ³ Musa nayali munhu yaholondale lukami kusinda wanhu wanji wawele muisi. ⁴ Baho du, Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni na Miliamu, “Mlawe, muye hali ihema lya Nguluwi, hemwe wadatu.” Lelo weng'ha wadatu nawaluta kuli ihema lya Nguluwi. ⁵ Aho Mkulu Nguluwi nakadulika kuli izengo lya ng'hungugu, nakema hali lwizi lwa ihema, nakawachema Aluni na Miliamu. Weng'ha weli nawahejela kumwando. ⁶ Hamba Mkulu Nguluwi nakawalonjela, “Muhulichize ulonzi wa heni. Wone hana mloli hali hemwe, heni Mkulu Nguluwi ndizelesaga kwa heye kuli uloli na kulongasa na heye kuli kulota. ⁷ Ila kwa chitumagwa wa heni Musa, haiwa ahyo kwa vila heye ndo wa kukundigwa kuli ng'handya ya heni yeng'ha. ⁸ Heni ndangulonga na heye hazelu ne uviso. Heye kangumbona vyondili heni Mkulu Nguluwi. Lekachoni, lelo hamdumbile kumlonga vibi Musa, chitumagwa wa heni?”

⁹ Aho Mkulu Nguluwi nayali na ng'halazi kwa chiwalo cha hewo, nakoka. ¹⁰ Ng'hungugu vyoyuchile mchanya mwa ihema lya Nguluwi, Miliamu nakoneka kana utamwa wa ngozi wa lanji nzelu chwee. Aluni loyahinduche na kumlola Miliamu, nakabubuwa kona kota kana utamwa wa ngozi. ¹¹ Aho Aluni nakamlonjela Musa, “Gwa mkulu wa heni, uleche kutugaza kwa vila natudita mbuli ya chipoka na kudita gehile. ¹² Uleche kumdita Miliamu yawe kota mwana yapondigwe kuno yabagame, yawele nusu ya lukuli lwa heye lolile.” ¹³ Musa nakamlilila Mkulu Nguluwi yo-

longa, “Ndangukulonjela, gwa Nguluwi, umlohole!” ¹⁴ Ila Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Hanji wone mhaza wa heye nayamtemele mite kumeho, ndaze, halingona soni kwa mazuwa saba? Lelo mlavye kunze mwa kambi yekale ako kwa mhela wa mazuwa saba, hamba komkundiza yahiluche kuli ihema.” ¹⁵ Ahyo, Miliamu nakawinjigwa kunze mwa kambi kwa mhela wa mazuwa saba. Wanhu hawaluche kahi majendo mbaka Miliamu hoyahilulwe kahi kuli kambi. ¹⁶ Hamba, wanhu nawaluka majendo kulawila Haseloti, nawawika kambi kuli chiwala ako Palani.

13

Wapugajizi

(Kukumbuchila 1:19-33)

¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
² “Uwalajize walume walute kuipugajiza isi ya Kanaani iwele yonDIwapa wanhu wa Isilaeli. Komlajiza mlume yumwe kulawila chila nhanzi, yawele chilongozi kuli nhanzi ya heye.”

³ Lelo kwa chiwalo cha ilajizo lya Mkulu Nguluwi, Musa nakawatuma walume kulawila kuchiwala ako Palani. Walume weng'ha watumigwe nawali vilongozi wa nhanzi zilivinji za wanhu wa Isilaeli. ⁴ Aga ndo matagwa ga wanhu awo.

Kulawa kuli nhanzi ya Lubeni, nayali Shamuwa mwana wa Sakuli.

⁵ Kulawa kuli nhanzi ya Simeoni, nayali Shafati mwana wa Holi.

⁶ Kulawa kuli nhanzi ya Yuda, nayali Kalebu, mwana wa Yefune.

- 7 Kulawa kuli nhanzi ya Isakali, nayali Igali mwana wa Yusufu.
- 8 Kulawa kuli nhanzi ya Efulaimu, nayali Hoshea mwana wa Nuni.
- 9 Kulawa kuli nhanzi ya Benjamini, nayali Paliti mwana wa Lafu.
- 10 Kulawa kuli nhanzi ya Sebuluni, nayali Gadieli mwana wa Sodi.
- 11 Kulawa kuli nhanzi ya Manase, iwele nailawile kuli nhanzi ya Yusufu, nayali Gadi mwana wa Susi.
- 12 Kulawa kuli nhanzi ya Dani, nayali Amieli mwana wa Gemali.
- 13 Kulawa kuli nhanzi ya Asheli, nayali Setuli mwana wa Mikaeli.
- 14 Kulawa kuli nhanzi ya Nafutali, nayali Nabi mwana wa Wofusi.
- 15 Kulawa kuli nhanzi ya Gadi, nayali Geueli mwana wa Maki.
- 16 Ago ndo matagwa ga wanhu wawele Musa nakawalajiza kuluta kuipugajiza isi ya Kanaani. Musa nakamha Hoshea mwana wa Nuni itagwa linyale, nakamchema Yoshua.
- 17 Vyoyawalajize kuza kuipugajiza isi ya Kanaani, Musa nakawalonjela, “Mlute kula kumwambu Negebu, mbaka kuli isi ya vidunda,
- 18 mkailole isi vyoili. Mlote kahi wone wanhu walingikala amo ndo wawele na mong'ho ama ng'hochele ama wenji ama wado. 19 Mpugajize kota isi ayo inoga ama yiha, miji jowalingikala ndo kambi ama ndo ng'handanda zizungulutwe na lukanzi. 20 Mpugajize kahi isi ayo kota ina lufufu ama yahela lufufu, ina migodi ama yahela. Muwe msindamala na vyomuhiluka muhole

mafuza gamwe ga isi ayo.” Awo nawali mhela wa kwaluka kupya kwa zabibu.

²¹ Lelo wanhu awo nawaluta na kuipugajiza isi kulawila kuli chiwala ako Sini mbaka Lehobu, habehi na nzila ya kwinjilila Hamati. ²² Nawaluta mbaka Negebu nawakola mbaka muji wa Hebuloni. Amo nawawafika Waahimani na Washeshai na Watalimai, walelwa wa Anaki. Muji wa Hebuloni nawali uzenjigwe miyaka saba loung'hali kuzenjigwa muji wa Soani uwele muisi ya Misili.

²³ Lowafichile kuli ibindi lya Eshikoli, wanhu awo nawadumula chizabala cha zabibu chiwele na mafuza menji na acho nachiholigwa na wanhu weli mzegamzega. Nawahola kahi makomamanga ganji na tini. ²⁴ Honhu aho nahachemigwa ibindi lya Eshikoli kwa chiwalo cha chizabala cha zabibu chiwele wanhu awa wa Isilaeli nawachihola kulawila honhu aho.

²⁵ Lowasindile kuipugajiza isi kwa mhela wa mazuwa makumi gane, wanhu awo nawahiluka.

²⁶ Nawawalutila Musa na Aluni na Waisilaeli weng'ha ako Kadeshi, kuli chiwala ako Palani, nawalonga mbuli zowaziwene na kuwalajila mafuza ga isi. ²⁷ Nawamlonjela Musa, “Natufika isi youtulajize tuipegajize, ayo ndo isi iwele na mboto, na ali ndo ifuza lyake. ²⁸ Ila wenyeng'haye wa isi ayo ndo wawele na mong'ho lukami, na miji ja hewo ndo mikulu ng'hatu na jina lukanzi lukulu. Natuwona kuko kahi walelwa wa Anaki, wawele ng'wemang'wema lukami. ²⁹ Waamaleki wangikala kuli honhu ha Negebu, Wahiti na Wayebusi na Waamoli wangikala kuli honhu ha vidunda, na Wakanaani wangikala habehi na ba-

hali ya Mediteleniyani na habehi na hafungo ha lwanda lwa Yolodani.”

³⁰ Ila Kalebu nakawadita wanhu wenyamalile tulu hali Musa, nakalanga, “Tuche himahima tukaihole isi ayo. Kwa vila twanalo ludali lwa kuhega ng'hatu kwa kuwasumya.” ³¹ Ila wanhu wowawele welongoze na heye kuipugajiza isi nawalanga, “Hatuweza kitowa na wanhu awo, hewo wana mong'ho lukami kusinda hetwe.”

³² Ahyo naweneza mbuli zihile hali Waisilaeli kuwala isi yowaipugajize, wolonga, “Isi ayo yotuipegajize yanguwakopola wanhu wake. Kahi wanhu weng'ha wotuwawene ako ndo wang'wemang'wema ng'hatu. ³³ Ako natuwona wanhu wawele ng'wemang'wema, walelwa wa Anaki. Hetwe natiwona kota ndede hali hewo, hanji hihyo du vyowatuwene hetwe.”

14

Wanhu wangung'ung'uta

¹ Waisilaeli weng'ha nawaluka kulila ng'hatu, wanhu nawalila nechilo yila. ² Waisilaeli weng'ha nawawang'ung'utila Musa na Aluni kuno wolonga, “Fola natwahabagame Misili. Fola natwahabagame bahano kuchiwala. ³ Lekachoni Mkulu Nguluwi kangutuhilika kuli isi ayo? Tobagama kuli ngondo, na wadala wa hetwe na wana wa hetwe woholigwa na wang'honyo wa hetwe. Fola tuhiluche Misili!” ⁴ Lelo nawaluka kilonjela wawo, “Tuhagule chilongozi na tuhiluche ako Misili.”

⁵ Lelo Musa na Aluni nawagwa chifunama hali Waisilaeli weng'ha. ⁶ Yoshua mwana wa

Nuni na Kalebu mwana wa Yefune, nawawele hali wala wanhu wowalutile kuipugajiza isi ayo, nawadega mivalo ja hewo kwa masinzo ⁷ na kuwalonjela Waisilaeli weng'ha, “Isi yotulutile kuipugajiza ndo inoga lukami. ⁸ Wone Mkulu Nguluwi nakanojezwa na hetwe, kotuhilika ako na kotukundiza kikala kuli isi iwele na mboto. ⁹ Ila mleche kumhinduka Mkulu Nguluwi ne kuwadumba wenyeng'haye wa isi ayo. Kwa vila hewo ndo chinhu chido hela kwa hetwe, hawokwamilwa hebu, na heye Mkulu Nguluwi ka hamwe na hetwe, mleche kuwadumba.” ¹⁰ Ila Waisilaeli weng'ha nawagana kujeza kuwatowa na maganga. Baho du, ukulu wa Mkulu Nguluwi naulawila mchanya mwa ihema Iya Nguluwi, hali Waisilaeli weng'ha.

Musa kanguwalandila wanhu

¹¹ Hamba Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Wanhu wano wombeza mbaka nili? Na woleka kung'hunda heni mbaka nili, hanga ndita vinduzanduza hali hewo? ¹² Ndowagaza kwa matamwa gehile na hawowa wanhu wa heni, ila ndokudita uwe nhanzi yinji ng'hulu, iwele na mong'ho kusinda weng'ha.”

¹³ Ila Musa nakamlonjela Mkulu Nguluwi, “Aho ndo Wamisili wohulika mbuli ayo kota hegwe nakuwegala wanhu wa hegwe kwa ludali lwa hegwe hali hewo, ¹⁴ wowalonzela wanhu wa isi ayi. Mina wanhu wano nawahulika kota hegwe, gwa Mkulu Nguluwi, kwa hamwe na hetwe, mina hegwe, gwa Mkulu Nguluwi, kwangoneka hazelu hala ng'hungugu ya hegwe hoyikwima mchanya mwa hetwe, na kota hegwe kulongolaga

nemisi kwa izengo lya ng'hungugu na nechilo kwa izengo lya chiluli. ¹⁵ Lelo wone uwakopole wanhu wa hegwe weng'ha kwa mhela umwe, isi ziwele nazihulika lutogo lwa hegwe zolonga, ¹⁶ 'Mkulu Nguluwi nakawakopola wanhu wa heye kula kuchiwala kwa vila nakalemwela kuwahilika kuli isi yoyelahile kota kowapa.' ¹⁷ Lelo ndangukudedeza, Mkulu, utulajile ludali lwa hegwe kwa kudita kota navyoulagane na hetwe vila vyoulonjile, ¹⁸ 'Heni Mkulu Nguluwi silinguzudila himahima, ndo yawele na igano lya kwimilila, na ndangulechela wihe na nongwa. Ila sileka hebu kuwagaza wawele na nongwa, wana na wazukulu wa wehile mbaka lulelo lwa kadatu na lwa kane kwa gehile ga wahaza wa hewo.' ¹⁹ Ndangukudedeza uwalechele gehile ga wanhu wano, kwa igano lya hegwe lya kwimilila kota navyouwalechele kulawa vyowalawile Misili mbaka sambu."

²⁰ Mkulu Nguluwi nakedichila, "Nandi-walechela kota vyoulandle. ²¹ Ila ndangukomya, kota vyombeke mkomu na kota isi yeng'ha hoimema ukulu wa heni Mkulu Nguluwi, ²² haduhu ne yumwe wa hewo yawezile kuwona ukulu wa heni na vinduzanduza vya heni vyonditile Misili na kuchiwala hamba yolutilila kunjeza mala azi zeng'ha ne kuhulichiza lizi lya heni, ²³ koyona isi yila yondiwalahile wasekulu wa hewo. Na kahi wala walingumbeza heni kahi hawoyona. ²⁴ Ila kwa vila chitumagwa wa heni Kalebu ka vinji, na nakanyhulichiza vinojile, ndomfichiza kuli isi ayo na yenjile na walelwa wa heye woihalila isi ayo. ²⁵ Kwa vila Waamaleki

na Wakanaani wangikala kuli ibindi lya isi ayo, mitondo mgaluche kumbele mlute kuchiwala kukolela nzila ya hafungo mwa Bahali ya Shamu.”

²⁶ Hamba Mkulu Nguluwi nakawauza Musa na Aluni, ²⁷ “Waisilaeli weng'ha wehile wolutilila kung'ung'utila heni mbaka nili? Nhoka na kung'ung'utilwa na Waisilaeli. ²⁸ Lelo wedichile ahi. Kota vyondili mkomu, ndangulonga heni Mkulu Nguluwi, ndowaditila gagala gondihuliche mlonga. ²⁹ Mobagama na mitufi ja hemwe jotozigwa mumu kuchiwala. Kwa vila na mng'ung'utila heni, haduhu ne yumwe yawazigwe hali hemwe yawele na miyaka kwaluchila miyaka makumi meli na kulutilila, ³⁰ yokwinjila kuli isi ayo yondilahile kota mochikala ako, ila Kalebu mwana wa Yefune na Yoshua mwana wa Nuni. ³¹ Hemwe namlonga kota wana wa hemwe woholigwa kuli upogozu, ila heni ndowahilika wana wa hemwe kuli isi yomuibezile, leka waizele na hawe haluga hawo. ³² Ila hemwe mobagama mumu kuchiwala. ³³ Wana wa hemwe wowa wadimi na kugazika amu kuchiwala kwa mhela wa miyaka makumi gane kwa chiwalo cha hemwe kuleka kukunda mbaka munhu wa hemwe wa mwiso hoyobagama kuchiwala. ³⁴ Kwa chiwalo cha nongwa za hemwe, mogazika kwa mhela wa miyaka makumi gane, kota gala mazuwa makumi gane gompugajize isi yila, mwaka umwe kwa chila zuwa limwe, movizela kota heni nzudila. ³⁵ Heni Mkulu Nguluwi ndonga. Ndangukomya, ndowadita hihyo Waisilaeli weng'ha wating'hane hano kundeza. Kuli chiwala achi, wobagama

weng'ha.”

³⁶ Wala wanhu wawele Musa yawalajize kuza kuipugajiza isi yila, wawele wahiluche na kwambuza Waisilaeli weng'ha wamng'ung'utile Mkulu Nguluwi kwa kigala mbuli yihile ilinguwala isi, ³⁷ nawabagama kwa igayo hali Mkulu Nguluwi. ³⁸ Ila Yoshua mwana wa Nuni na Kalebwa mwana wa Yefune, nawapona wawele wakomu hali wala wanhu wowalutile kuipugajiza isi.

*Kujeza kwa mwaluko kuivaba isi
(Kukumbuchila 1:41-46)*

³⁹ Na heye Musa nakawalonjela Waisilaeli weng'ha na hewo nawamlilila kwa usungu lukami. ⁴⁰ Nawalilimka lufuku, nawaluta kuli chinhembenhembe cha isi ya vidunda, wolonga, “Tukomya kota natudita gehile. Lelo twa goya ng'hatu kuza honhu hawele Mkulu Nguluwi nayalagane na hetwe.”

⁴¹ Ila Musa nakalonga, “Lelo lekachoni mwan-gubena ilajizo lya Mkulu Nguluwi? Ahyo ham-sinda hebu! ⁴² Mleche kuka ako kuchidunda leka mleche kutowigwa na wang'honyo wa hemwe, mina Mkulu Nguluwi kahaduhu hali hemwe. ⁴³ Homchitowa na Waamaleki na Wakanaani, mobagama kuli ngondo, kwa vila namleka kumuwinza Mkulu Nguluwi, heye nahawele hamwe na hemwe.”

⁴⁴ Lelo hewo nawaluta kuli isi ya vidunda, ila isanduku lya ilagano lya Mkulu Nguluwi na hambe lilawe kuli kambi, ne Musa nahochile kuli kambi. ⁴⁵ Ahyo Waamaleki na Wakanaani, nawawele wochikala kuli isi ayo ya vidunda,

nawadulika, nawawatowa na kuwasumya.
Nawawawinga mbaka kuli muji wa Holima.

15

Malajizo ga kuwala nhambiko

¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
² “Walonjele Waisilaeli kota lomfika kuli isi yondilinguwapa iwele mochikala, ³ mondavila nhambiko heni Mkulu Nguluwi kwa chiluli kulawa kuli migongolo ja hemwe, nhambiko ya kulakazwa ama nhambiko yinji, leka munhu yetawize kilaha kwa heye nakoyalahile ama kulavya nhambiko ya kunuwila kwa heye ama nhambiko ya mnvina za hemwe kuli mhela uwichigwe, na kudita unhunyhililo unojile wa kunojeza heni Mkulu Nguluwi, ⁴ lelo, yula yalingulavya nhambiko ya heye, komigalila kahi Mkulu Nguluwi nhambiko ya nyhule ya kilo imwe ya utimbo unojile na uhanzigwe na lita imwe ya mafuta, ⁵ hamwe na divai ya nhambiko ya chakunwa, lita imwe na vinhu vyowa hamwe na chila ing'holo lyana lya nhambiko ya kulakazwa ama nhambiko yinji. ⁶ Mhela wa kulavya nhambiko ya ing'holo ilume, kilo mbili za utimbo unojile na lita imwe na nusu ya mafuta vyolavigwa kota nhambiko ya nyhule, ⁷ hamwe na nhambiko ya chakunwa lita imwe na nusu ya divai na kudita kunhunyhilila kunojile kwa nhambiko, kumnojeza Mkulu Nguluwi. ⁸ Mhela lomumlavila Mkulu Nguluwi ilogota ilume kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa ama nhambiko yinji leka kutawiza

chilaho ama kwa chiwalo cha nhambiko za kikala goya, ⁹ hamwe na ibuguma, munhu ayo kolavya nhambiko ya nyhule ya utimbo unojile wa kilo zidatu na lita mbili za mafuta, ¹⁰ hamwe na nhambiko ya chakunwa lita mbili za divai na kudita kunhunyhilila kunojile kwa nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli.

¹¹ “Kodita kota ahi kwa chila ibuguma ama ing'holo ilume na ing'holo lyana ilume ama chinyehe. ¹² Udite hino kwa chila chimwe kota vyovilingulavigwa. ¹³ Chila munhu Muisilaeli kowinza malajizo ago mhela hoyolavya nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli, kunhunyhilila kulingumnojeza Mkulu Nguluwi. ¹⁴ Wone hana mjenzi yoneche yalingikala hamwe na hemwe kwa mhela ama kwa mazuwa gose, hoyogana kulavya nhambiko ya heye kwa chiluli, kunhunyhilila kumnojeze Mkulu Nguluwi, munhu ayo kodita kota vyomlingudita hemwe. ¹⁵ Kuli lulelo lweng'ha lulinguya, malajizo gagala gomlinguwinza, ndo gago goyalinguganigwa kuwinza mjenzi yoneche yalingikala na hemwe na Waisilaeli weng'ha mazuwa gose, hali Mkulu Nguluwi mowa chinhu chimwe, ¹⁶ hemwe na heye mowa hali malajizo gagala.”

¹⁷ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ¹⁸ “Walonjele Waisilaeli kota homkwinjila kuli isi yondilinguwahilika, ¹⁹ chila homulya chilyo cha isi ayo, mobagula chasi chimwenga na kumha heni Mkulu Nguluwi. ²⁰ Homteleka mibumunda ja utimbo wa mwaluko, jolavigwa kota ndolendole kulawa kuli honhu ha

kuyugululila nyhule. ²¹ Mondavila heni Mkulu Nguluwi ndolendole ayi ya mibumunda ja nyhule za mwaluko kuli lulelo lwa hemwe lweng'ha lulinguya.

²² “Ila wone moleka kuwinza mizilo ajo jeng'ha ne kunuwila, jiwele heni Mkulu Nguluwi jondiwapele hemwe kwa kukolela Musa, ²³ na wone kuli mazuwa galinguya walelwa wa hemwe woleka kuwinza geng'ha gawele heni Mkulu Nguluwi gondimlajize Musa, ²⁴ lelo nongwa ayo yowa naiditigwa ne kunuwila na ne nhanzi ya wanhu kuvizela, Waisilaeli weng'ha wolavya ilogota ilume leka liwe nhambiko ya kulakazwa, kunhunyhilila kunojile kwa kumnojeza Mkulu Nguluwi, hamwe na nhambiko ya heye ya nyhule na ya chakunwa kota malajizo ga heye vyogalingulonga. Hihyo du wanhu wolavya ipongo limwe liwe nhambiko ya gehile.

²⁵ Mtambika kodita uhanyisi kwa chiwalo cha Waisilaeli weng'ha, na hewo wolechelwa kwa vila haiwele nongwa iditigwe kwa kunuwila, na wegala nhambiko ya hewo, nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli, kota nhambiko na nhambiko ya gehile kwa chiwalo cha nongwa ya hewo. ²⁶ Waisilaeli weng'ha hamwe na wajenzi wowalingikala na hewo, wolechelwa kwa vila weng'ha nawali kuli nongwa ayo.

²⁷ “Wone munhu yumwe yodita gehile ne kunuwila, kolavya mhene ndala ya mwaka umwe leka iwe nhambiko ya gehile. ²⁸ Mtambika kodita uhanyisi hali Mkulu Nguluwi, kwa chiwalo cha ayo munhu yaditile gehile ne kunuwila, na heye

kulechelwa nongwa ya heye. ²⁹ Mowinza ilajizo lilyo limwe kwa chila munhu wone yodita gehile ne kunuwila, yawe mwenyeng'haye Muisilaeli ama mjenzi yalingikala hamwe na hemwe.

³⁰ “Ila munhu yoneche yodita gehile kwa kunuwila yuye, kangumbeza Mkulu Nguluwi, yawe mwenyeng'haye ama mjenzi, kanguganigwa yabaguligwe kutali na wanhu wa heye. ³¹ Mina nakalema gala goyalonjile Mkulu Nguluwi na kubena mizilo jake. Munhu ayo kobaguligwa kutali ng'hatu, na kogazigwa kwa chiwalo cha nongwa ya heye.”

Magazo kwa chiwalo cha kubena ilajizo lya Zuwa lya Kwesela

³² Zuwa limwe Waisilaeli lowaweke kuchiwala, nawamona munhu yumwe yolokota ngodi kuli Zuwa lya Kwesela. ³³ Lelo munhu ayo nakegaligwa hali Musa na Aluni na Waisilaeli weng'ha. ³⁴ Hewo nawamuwika hali wamizi kwa vila nahailonjigwe hazelu ndaze vyoyalinguganigwa kudartilwa munhu kota ayo. ³⁵ Ahyo, Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Munhu ayo imgana yabagame, Waisilaeli weng'ha womtowa kwa maganga hanze ha kambi.” ³⁶ Lelo Waisilaeli weng'ha nawamlavya hanze ha kambi, nawamtowa kwa maganga mbaka nakabagama, kota Mkulu Nguluwi navyoyamlajize Musa.

Usabuli kuli lupembo lwa nguwo

³⁷ Hamba Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ³⁸ “Walonjele wanhu wa Isilaeli, uwalajize wedi-tile usabuli kuli lupembo lwa nguwo za hewo,

na kuwika ng'weso za buluu mchanya mwa chila usabuli. Walonjele wadite ahyo kuli chila lulelo lwawo lweng'ha. ³⁹ Usabuli awo wowa chinhu cha kukumbuchila kwa hemwe. Chila homuwona, mokumbuchila mizilo jeng'ha ja heni Mkulu Nguluwi na kujiwinza leka mleche kuwinza maya ga meho na nhumbula za hemwe gomzowele kugadita, kota ung'hondwa. ⁴⁰ Usabuli awo wowakumbusa mizilo ja heni jeng'ha na mojiwinza jeng'ha ne kuleka, namwe mowa welile kwa heni Nguluwi wa hemwe. ⁴¹ Heni ndo Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hemwe, ndiwalavile hemwe kulawa isi ya Misili ndiwe Nguluwi wa hemwe. Heni ndo Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hemwe.”

16

Kuhinduka kwa Kola na Datani na Abilamu

¹ Hamba Kola mwana wa Ishali, mwana wa Kohati, mwana wa Lawi, nakawahola wanhu hamwe na wanhu wadatu wa lukolo lwa Lubeni, Datani na Abilamu, mwana wa Eliabu na Oni, mwana wa Peleti, ² awo weng'ha nawelumbile na vilongozi wang'hangala miya mbili na makumi gahano wahaguligwe na Waisilaeli weng'ha, nawamlema Musa. ³ Nawekungajiza hali Musa na Aluni, wawalonjela, “Hemwe ihega! Wanhu weng'ha ndo welile na chila munhu kuli Waisilaeli weng'ha wano ndo welile, na Mkulu Nguluwi kahamwe na hetwe. Lelo lekachoni mwangidita mwa wang'hangala wa wanhu wa Mkulu Nguluwi?”

⁴ Musa loyahuliche ago, naketoza hanyi chifunama. ⁵ Hamba nakamlonjela Kola

na wanhu weng'ha walingumuwinza heye, “Mitondo, Mkulu Nguluwi kolajila yalihi yawele wa heye na yalihi yawele yelile, na heye yomhagula. Munhu yohaguligwa kohejezwa habehi na Mkulu Nguluwi. ⁶ Lelo mdite ahi. Hegwe na wanhu weng'ha walingukuwinza hegwe, mohola vifunyizi, ⁷ muwiche chiluli na ubani mgati, hamba movihilika hali Mkulu Nguluwi. Hamba tokona yalihi yahaguligwe na Mkulu Nguluwi kowa yelile. Hemwe Walawi ihega!”

⁸ Musa nakalutilila kumlonjela Kola, “Mhulichize, hemwe Walawi. ⁹ Ndaze, mwangona ndo mbuli nyindo kwa hemwe kota Nguluwi wa Isilaeli nakawabagula hemwe hali Waisilaeli weng'ha, leka muwe habehi na heye, mkole mijito kuli ihema lya Mkulu Nguluwi na kukola mijito na kuwakolela mijito Waisilaeli weng'ha? ¹⁰ Nakawapa mijito ja chiuyeng'ha habehi na heye, hemwe hamwe na Walawi wang'holozenu weng'ha. Lelo mwangugana kuhola na utambika kahi? ¹¹ Ahyo hegwe na wanhu weng'ha mwangumbelenhuka Mkulu Nguluwi. Hemwe mlingumng'ung'utila Aluni, ila ndangukomya kota mwangumng'ung'utila Nguluwi.”

¹² Musa nakalajiza usenga kwa Datani na Abilamu wana wa Eliabu leka wachemigwe, ila hewo nawalonga, “Hatukuya hebu! ¹³ Ndaze, ndo mbuli nyindo kota kutulavya Misili, isi iwele na mboto, leka uye utukopole aku kuchiwala? Kahi, kwangidita kota kwa mng'hangala wa hetwe! ¹⁴ Mzidi wa ago, hambe utugale kuli isi iwele

na mboto, na kahi hambe utugalile uhalizi wa migunda na migunda ja mizabibu. Vyoulingijesa koweza kutuhada? Hatukuya hebu!”

¹⁵ Musa nakazudila ng'hatu, nakamlonjela Mkulu Nguluwi “Uleche kukunda nhambiko za wanhu wano. Heni siholile idogowi lya munhu yoneche, ne kumlumiza munhu.”

¹⁶ Musa nakamlonjela Kola, “Mitondo uye na wanhu weng'ha walingukuwinza hegwe hali Mkulu Nguluwi. Aluni naye kowa baha. ¹⁷ Chila yumwe wa hemwe yahole chifunyizi cha heye, na kuwika ubani, hamba kochihilika hali Mkulu Nguluwi, vifunyizi avyo vyowa miya mbili na makumi gahano, hegwe nagwe na Aluni, chila yumwe kowa na chifunyizi cha heye.”

¹⁸ Lelo chila yumwe wa hewo nakahola chifunyizi cha heye, nakawika chiluli na ubani, hamba nawaluta kwima hali lwizi lwa ihema lya Nguluwi, hamwe na Musa na Aluni. ¹⁹ Na heye Kola nakawakungajiza wanhu weng'ha hamwe, nawawabelenhuka Musa na Aluni, nawema hali Musa na Aluni hali lwizi lwa ihema lya Nguluwi. Ndo ukulu wa Mkulu Nguluwi naulawila hali Waisilaeli weng'ha. ²⁰ Aho Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni, ²¹ “Mibagule na Waisilaeli weng'ha wano, leka ndiwadumye sambu baha.”

²² Ila Musa na Aluni nawetoza hanyi chifunama kuno wolonga, “Hegwe Nguluwi, Nguluwi uwapele ukomu wanhu weng'ha. Ndaze, wone munhu yumwe nakadita gehile, kowazudila Waisilaeli weng'ha?” ²³ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ²⁴ “Walonjele Waisilaeli

weng'ha woche habehi na mihema ja Kola na Datani na Abilamu.”

²⁵ Lelo Musa nakaluta kwa Datani na Abilamu, yowinzigwa na wasekulu wa Isilaeli.

²⁶ Loyafichile, nakawalonjela Waisilaeli weng'ha, “Dedede, muche hali ihema lya wanhu wawele na wihe na mleche kudoliza chinhu cha hewo choneche, wone muye modumigwa hamwe na hewo kwa chiwalo cha gehile ga hewo geng'ha.”

²⁷ Wanhu nawoka kuli mihema ja Kola na Datani na Abilamu.

Datani na Abilamu nawalawa kuli mihema ja hewo na kwima hali lwizi lwa mihema ja hewo wawele na wachewawo na wana wa hewo weng'ha mbaka wala walingong'a. ²⁸ Aho Musa nakawalonjela wanhu, “Ahyo ndo vyomvizela kota Mkulu Nguluwi ndo yandajize kudita mbuli ayi yeng'ha, na haiwele kwa kunuwila kwa heni.

²⁹ Wone wanhu wano wobagama kota wanhu wani weng'ha, ne kugazigwa na Mkulu Nguluwi, lelo mvizele kota Mkulu Nguluwi handajize. ³⁰ Ila wone Mkulu Nguluwi yadite mbuli iwele hainaditigwa, misanga jigubuche na kumela wanhu awa hamwe na chila chinhu cha hewo, walute kuli isi ya wabagame wawele wakomu, lelo movizela kota wanhu wano nawambeza Mkulu Nguluwi.”

³¹ Baho du vyoyasindile kulonga mbuli ayo yeng'ha, hasi howemile Datani na Abilamu nahagubuka ³² na kuwamela wanhu awo na wanhu wa ivyazi lya hewo, hamwe na wanhu weng'ha walinguwawinza Kola na lufufu lwa hewo lweng'ha. ³³ Lelo hewo hamwe na vyeng'ha viwele vya hewo nawadulika

kuli isi ya wabagame kuno wawele wang'hali wakomu. Misanga najiwagubika, wanhu weng'ha nawabagama. ³⁴ Waisilaeli wawele habehi vyowahuliche wala walingudulika vyowotowa iyowe, nawadwina wolonga, “Tubilime, leka misanga jileche kutumela na hetwe natwe.”

³⁵ Hamba Mkulu Nguluwi nakahilika chiluli nakawalakaza wala wanhu miya mbili na makumi gahano walutile kufunyiza ubani.

Vifunyizi vyelile

³⁶ Vyogapulute ago, Mkulu Nguluwi nakamlonjela musa, ³⁷ “Mlonjele Eleasali mwana wa mtambika Aluni yavilavye avyo vifunyizi hali chiluli, yakabohole kutali chiluli chiwele mgati, mina vifunyizi avyo ndo vyelile. ³⁸ Naviwa vyelile kwa vila wanhu awa nawavigala hali honhu ha kulavila nhambiko ha Mkulu Nguluwi. Lelo vihole vifunyizi vya wanhu awo wabagame kwa chiwalo cha gehile ga hewo, vipondigwe na viwe viziisili leka viwe chigubiko cha honhu ha kulavila nhambiko. Ali ndo nalyali ikanyo kwa Waisilaeli weng'ha.” ³⁹ Lelo mtambika Eleasali nakahola vifunyizi avyo vya shaba kulawa kwa wala wanhu walakazwe, nakaviponda na viwa chigubiko cha honhu ha kulavila nhambiko. ⁴⁰ Ali nalyali ikanyo kwa Waisilaeli weng'ha kota munhu yoneche yohawele mtambika, mina hawele wa lukolo lwa Aluni, yaleche kuluta honhu ha kulavila nhambiko na kumfunyizila Mkulu Nguluwi ubani. Wone yoluta kobagama kota Kola na walingumuwinza heye. Aga geng'ha

nagaditigwa kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Eleasali kwa kukolela Musa.

Aluni kanguwalohola wanhu

⁴¹ Hamitondo, Waisilaeli weng'ha nawawang'ung'utila Musa na Aluni kuno wolonga, “Muwakopola wanhu wa Mkulu Nguluwi.” ⁴² Waisilaeli weng'ha vyowekungajize hali Musa na Aluni leka walavye kung'ung'uta kwa hewo, nawagaluchila ihema lya Nguluwi, nawona ng'hungugu igubiche ihema lya Nguluwi na ukulu wa Mkulu Nguluwi nawali ulawile aho. ⁴³ Musa na Aluni nawaluta, nawema hali ihema lya Nguluwi, ⁴⁴ na Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁴⁵ “Wibagule na Waisilaeli weng'ha wano, leka ndiwakopole sambu baha.”

Ila hewo nawetoza hanyi chifunama. ⁴⁶ Musa nakamlonjela Aluni, “Uhole chifunyizi cha hegwe, uwiche chiluli kulawa kuli honhu ha kulavila nhambiko, hamba uwiche ubani na kahi ulute nacho himahima kuli Waisilaeli weng'ha kuwaditila uhanyisi. Kuzudila kwa Mkulu Nguluwi mina nakuwafichila na igayo nalyaluka kuwagaza.” ⁴⁷ Lelo Aluni nakadita kota vyoyalajizwe na Musa. Nakahola chifunyizi cha heye na kubilima mbaka hagati ha wanhu wawele wekungajize hamwe. Vyoyawene kota igayo mina nalyaluka, nakawika ubani mli chifunyizi na kuwaditila uhanyisi wanhu weng'ha. ⁴⁸ Navyoyaditile ahyo, igayo alyo nalileka, na heye nakasigala hagati kwa wala wabagame na wawele wakomu. ⁴⁹ Wanhu wabagame kwa igayo alyo nawali elufu kumi na gane na miya saba (14,700), ne kuwawaza wala nawabagame kwa

chiwalo cha kuhinduka kwa Kola. ⁵⁰ Vyolimalile igayo alyo, Aluni nakahiluka kwa Musa hali lwizi lwa ihema lya Nguluwi.

17

Ng'weku ya Aluni

¹ Hamba Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
² “Walonjele Waisilaeli wakigalile ng'hweku kumi na mbili, chilongozi yumwe wa chila nhanzi, ng'hweku imwe. Wandiche itagwa lya chila yumwe wa hewo kuli ng'hweku ya heye, ³ na itagwa lya Aluni wandiche mchanya mwa ng'hweku ya nhanzi ya Lawi. Howa na ng'hweku imwe kwa chila chilongozi wa nhanzi. ⁴ Zihiliche ng'hweku azo kuli ihema lya Nguluwi na kuziwika hali isanduku lya ilagano, honhu hawele heni nditing'hanaga na hegwe. ⁵ Ng'weku ya munhu yondimhagula yozuka. Kwa nzila ayi, kung'ung'uta kwa Waisilaeli kwa chiwalo cha hemwe, ndokudita kumale.”

⁶ Musa nakadawala na wanhu wa Isilaeli. Vilongozi wa hewo weng'ha nawamha chila yumwe ng'hweku ya heye kota vyoiwele nhanzi ya heye, ahyo nazali ng'hweku kumi na mbili, na ng'hweku ya Aluni nayali hali azo. ⁷ Musa nakaziwika ng'hweku azo hali Mkulu Nguluwi kuli ihema lya Nguluwi.

⁸ Hamitondo kung'hali lufuku, Musa nakaluta kuli ihema lya Nguluwi. Amo, nakaifika ng'hweku ya Aluni wa nhanzi ya Lawi, izuka na kulavya mitumba jibahule uluwa na kulela mafunza gapile ga igodi lilinguchemigwa mlozi. ⁹ Hamba Musa nakazilavya ng'hweku zeng'ha aho, kulawila hali

Mkulu Nguluwi, nakawalajila Waisilaeli weng'ha, na chila chilongozi nakahola ng'hweku ya heye yuye. ¹⁰ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Thilule ng'hweku ya Aluni hali isanduku lya ilagano. Ayo yowichigwa goya honhu aho, na ndo chinhu cha kukanya kwa wala wahinduche wone hawalechile kung'ung'uta, wobagama.” ¹¹ Musa kadita kota vyoyalajizwe na Mkulu Nguluwi.

¹² Waisilaeli nawamlonjela Musa, “Ulole lelo! Twangubagama! Tumala! Weng'ha tumala. ¹³ Chila munhu yolihejelela ihema lya Nguluwi, kobagama. Ndaze, tobagama tweng'ha?”

18

Mijito ja watambika na Walawi

¹ Lelo Mkulu Nguluwi nakamlonjela Aluni, “Nongwa zeng'ha zilinguwala mijito ja ihema lya Nguluwi, zowa za hegwe na wanago na lukolo lwa hegwe lwa Kohati, na nongwa zeng'ha zilinguwala utambika zowa za hegwe gwegwe na wanago. ² Hegwe na wang'holozo, nhanzi ya Walawi, nhanzi ya mhaza wa hegwe, uwegale behi na hegwe leka welumbe na hegwe na kukola mijito kota watambika, ila hegwe na wanago mowa hali ihema lya Nguluwi lya ulolezi. ³ Awo wokola mijito jowopegwa kulawa kwa hegwe na kweneza gowalonzelwe hewo galingulapa ihema lya Nguluwi. Ila hambe wakundizwe kuvihejelela vinhu vya ihema lya Nguluwi na waleche kahahejelela honhu ha kulavila nhambiko, leka waleche kubagama, na hegwe kahi kobagama. ⁴ Hewo

wochilumba na hegwe na kweneza goya mijito ja hewo jowalinguganigwa ilinguwala mijito jeng'ha ja ihema lya Nguluwi, na haleche kuwa na munhu yunji yohejelela honhu aho. ⁵ Hemwe mokola mijito ja ihema lya Nguluwi na honhu ha kulavila nhambiko, leka ng'halazi ya heni ileche kuwalawila kahi Waisilaeli. ⁶ Heni ndiwahagule wang'holozenu Walawi hali Waisilaeli kota ndolendole kwa hemwe. Hewo nawabag- uligwa kwa chiwalo cha heni Mkulu Nguluwi, leka wakole mijito ja ihema lya Nguluwi. ⁷ Ila hegwe uliyeka na wana wa hegwe mokola mijito jeng'ha ja utambika kwa chiwalo cha honhu ha kulavila nhambiko na vyeng'ha viwele kuli kumbele kwa ipaziya lya honhu helile. Ajo ndo mijito ja hemwe, kwa vila ndiwapa ndolendole ya utambika. Munhu yunji yoneche wone yovihejelela vinhu vya ihema lya Nguluwi, kobagama.”

Honhu ha watambika

⁸ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Aluni, “Ndanguwika kwa hegwe ndolendole azi zowamhele Waisilaeli, vinhu vyeng'ha vyelile vyowamhele. Vinhu vyeng'ha viwichtigwe chiuyeng'ha na Waisilaeli. Ndanguwika vinhu vyeng'ha kwa hegwe na walelwa wa hegwe kwa honhu ha hemwe, na ayo ndo hachi ya hemwe mazuwa gose. ⁹ Kuli vinhu vyelile ng'hatu vyohambe vilakazwe kwa chiluli, avi vyowa vya hemwe. Nhambiko za nyhule na nhambiko za gehile na nhambiko za nongwa, chila chinhu chowondavila wanhu kota nhambiko yelile chowa cha hegwe na wanago. ¹⁰ Molya vinhu avyo kota vinhu vyelile ng'hatu, na ndo walume

hela ndo wolya, vinhu avyo ndo vyelile kwa hemwe.

¹¹ “Kahi, vinhu viyage vyeng’ha vyowondavila Waisilaeli kota nhambiko za kwintula kuchanya, vyowa vya hegwe. Ndokupa hegwe na wanago na wahinza wa hegwe viwe vya hemwe mazuwa gose. Munhu yoneche yelizwe kuli nhanzi ya hegwe koweza kulya vinhu avyo.

¹² “Ndangukupa vinhu vyeng’ha vinojile vilin-gulawila kuli mbena ya mwaluko iwele Waisilaeli hundavila heni Mkulu Nguluwi. Mafuta ganojile na divai na nyhule. ¹³ Mbena zeng’ha za mwaluko za mafuza gapile ga migunda ja hewo gawele wongalila heni Mkulu Nguluwi, gowa ga hegwe. Chila munhu yelizwe kuli ivyazi lya hegwe koweza kulya. ¹⁴ Chila chinhu chibag-uligwe kwa chiwalo cha Nguluwi kuli isi ya Isilaeli chowa cha hemwe.

¹⁵ “Chila mlelwa wa mwaluko yawele Waisilaeli wondavila heni Mkulu Nguluwi, wone yowa mlelwa wa mwaluko wa munhu ama igongolo, yowa wa hegwe. Ila kwanguganigwa kuwagombola walelwa wa mwaluko weng’ha wa wanhu, na chila mlelwa wa mwaluko wa igongolo likoko-moche yanguganigwa ligomboligwe. ¹⁶ Walelwa awo wa mwaluko wawele wa mwezi umwe kwa kulavigwa sendi vihande vihano, kwa kuwinza chipimilo cha ihema lya Nguluwi. ¹⁷ Ila walelwa wa mwaluko wa misenga ama ming’holo myana ama mhene, hewo huwagombola hebu kwa vila hewo ndo welile. Danda ya hewo koimizila kuli honhu ha kulavila nhambiko na mafuta gawo kogalakaza gawe nhambiko yalingulavilwa

kwa chiluli gawele ndo kunhunyhilila kunojile kulingumnojeza Mkulu Nguluwi. ¹⁸ Miwunde ja hewo koweza kulya kota hila vyoudile mhambaga yinuligwe kuchanya na chima cha kudilo.

¹⁹ “Ndanguwika kwa hegwe Mkulu Nguluwi na wana wa hegwe na wahinza wa hegwe, vinhu vyeng’ha viwele wanhu wa Isilaeli nawandavilaga, avyo ndo vya hemwe mazuwa gose. Ali ndo ilagano lya mazuwa gose na halibenigwa hali heni, liwele ndo kwa chiwalo cha hegwe na walelwa wa hegwe.”

²⁰ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Aluni, “Hegwe hauwa na uhalizi woneche kuli isi ayo, ne kuwa na honhu ha hegwe hali hewo. Heni ndo honhu ha hegwe na uhalizi wa hegwe hali Waisilaeli.”

Honhu ha Walawi

²¹ Mkulu Nguluwi nakalonga, “Kwa Walawi, hewo nandiwapa zaka zeng’ha ziwele Waisilaeli nawandavilaga ziwe uhalizi wa hewo. Aga ndo gowa kuhilusila kwa hewo kwa chiwalo cha mijito jowalingukola kwa kulilolela ihema lya Nguluwi. ²² Kulawila sambu, wanhu wanji wa Isilaeli waleche kuhejela habehi na ihema lya Nguluwi leka waleche kutagusigwa kwa gehile ga hewo na kigalila kubagama. ²³ Ila Walawi waliyeka ndo wokola mijito kuli ihema lya Nguluwi na nongwa zeng’ha zilingulapa ihema lya Nguluwi, zowa za hewo. Alyo ndo ilajizo lya mhela weng’ha kuli lulelo lwa hemwe lweng’ha. Walawi hawowa na uhalizi kuli isi ya Isilaeli, ²⁴ kwa vila zaka ziwele Waisilaeli zowalingundavila heni Mkulu Nguluwi ndiwapa hewo Walawi ziwe uhalizi wa hewo.

Ndo mina ndilonga kota hewo hawowa na uhalizi hali Waisilaeli.”

Zaka za Walawi

²⁵ Hamba, Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ²⁶ “Kowalonzela Walawi malajizo aga. Hombochela zaka ziwele Mkulu Nguluwi nakawapa kulawa kwa Waisilaeli iwe ndo uhalizi wa hemwe, mondavila heni Mkulu Nguluwi honhu hamwe ha kumi ha zaka ayo. ²⁷ Nhambiko ya hemwe yokundigwa iwe kota mbena ya mwaluko ama kota zabibu zoyalingundavila mlimi. ²⁸ Lelo ahyo ndo vyomundavila heni Mkulu Nguluwi nhambiko za zaka zombochela kulawa kwa Waisilaeli. Zaka azo zomndavila heni Mkulu Nguluwi momha mtambika Aluni. ²⁹ Nhambiko yila yomuilavile kwa Mkulu Nguluwi, iwe inojile kusinda zeng’ha kulawa kuli zaka zombochela. ³⁰ Ahyo, kowalonzela kota, homsinda kundavila honhu hanojile kusinda heng’ha, honhu hohosigala howa ha hemwe Walawi, kota vyoivele kwa mlimi yawele nakaholaga chisigale hoyasindile kulavya zaka za heye za nyhule na za zabibu. ³¹ Na hemwe moweza kulya chilavigwe honhu honeche hala hamwe na ivyazi lya hemwe mina ndo ndolendole za hemwe kwa chiwalo cha mijito ja hemwe ja ihema lya Nguluwi. ³² Mowahela nongwa yoneche wone mulye vinhu avyo, wone mumlavila Mkulu Nguluwi honhu hanojile kusinda heng’ha, namwe hamzibezaza zaka zelile za Isilaeli ama mobagama.”

19

Mivu ja isenga idung'hu

¹ Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni,
² “Aji ndo mizilo ja malajizo gawele heni Mkulu Nguluwi ndangugalavya. Walonjele Waisilaeli wawegalile isenga idala idung'hu liwele hela nongwa, na hambe yakoweligwe ngwamo ne hado. ³ Hemwe momha mtambika Eleasali isenga alyo. Lyolavigwa hanze ha kambi na kudu-muligwa singo hali mtambika ayo.

⁴ “Hamba mtambika Eleasali kohola chasi cha danda na kumiza kwa chidole mala saba, kuno yolola kuli ubanzi wa kumwando mwa ihema lya Nguluwi. ⁵ Isenga alyo lyeng'ha lyolakazwa hali mtambika. Chila chinhu cholakazwa, igozi na miwunde na danda na mitumbu. ⁶ Hamba mtambika kohola igodi lilinguchemigwa mwelezi na nhagala ya isopolo na sufu ndung'hu na ku-viwika kuli chiluli acho. ⁷ Hamba kahi, mtambika kohovuga mivalo ja heye na koga, hamba koweza kwinjila kuli kambi, ila kowa yakokomoche mbaka matinazo. ⁸ Munhu yolilakaza isenga alyo kahi kohovuga mivalo ja heye na koga, ila na heye kahi kowa yakokomoche mbaka matinazo. ⁹ Munhu yawele yelizwe kohola mivu ja isenga alyo na kugahilika kuli honhu helizwe kunze mwa kambi. Gowichigwa goya kwa Waisilaeli weng'ha kugongomanya mazi ga kusa kukokomoka, leka kusa gehile. ¹⁰ Munhu yoyokusa mivu ja isenga alyo imgana yahovuje mivalo ja heye, ila kowa yakokomoche mbaka matinazo. Ilajizo ali ndo lya mazuwa gose na

lyowawala Waisilaeli na wajenzi wowochikala hamwe na hewo.

Malajizo galinguwala kwelizwa

¹¹ “Wone munhu kodoliza itufi lya munhu yoneche, kowa yakokomoche kwa mazuwa saba.

¹² Zuwa lya kadatu na lya saba munhu ayo kochiyeliza kwa gala mazi ga kweliza, na heye kokwelizwa. Ila wone yoleka kiyeliza kuli zuwa lya kadatu na lya saba, munhu ayo kopona yawele yakokomoche. ¹³ Yalingudoliza mtufi, wone yoleka kiyeliza, kolidita liwe likokomoche ihema lya Mkulu Nguluwi, na heye kobaguligwa na wanhu wa Isilaeli. Munhu ayo kopona yawele yakokomoche kwa vila hambe yamizilwe mazi ga kweliza.

¹⁴ “Na ali ndo ilajizo lya kuwinzigwa wone wanhu wobagama mgati mwa ihema. Chila munhu hoyokwinjila mgati mwa ihema alyo ama yawele mgati mwa ihema alyo, kowa yakokomoche kwa mazuwa saba. ¹⁵ Chila chisaye na chijilo chiwele mwanzi chilihela chigubiko mchanya mwake, chowa chikokomoche. ¹⁶ Munhu yoneche yodoliza lukuli lwa yakopoligwe ama yabagame hela hanze ha ng’handu, ama yodoliza izeje lya munhu ama chilaga, kowa yakokomoche kwa mazuwa saba.

¹⁷ “Kwa chiwalo cha wala weditile wakokomoche wohola mivu ja isenga idung’hu liwele ndo nhambiko ya kusa gehile ilakazwe, mivu ajo johanzanyigwa na mazi ga kulwanda kuli chiya. ¹⁸ Munhu yunji yohawele yakokomoche, kohola nhagala ya isopolo, hamba koiwika kuli mazi ago, hamba kahi kolimizila ihema na vinhu

vyeng'ha viwele mgati mwa ihema na wanhu wawele mgati. Kommizila kahi munhu yoyadolize izeje lya munhu ama lukuli lwa munhu yakopoligwe ama yabagame hela ama yoyadolize chilaga. ¹⁹ Kuli zuwa lya kadatu na lya saba, munhu yula yohawele yakokomoche kommizila munhu yakokomoche mazi ago, ahyo kuli zuwa lya saba, komweliza munhu ayo yakokomoche. Yula yawele yakokomoche kohovuga mivalo ja heye na koga, na matinazo kowa yelizwe hali Nguluwi.

²⁰ “Ila wone munhu yawe yakokomoche na hambe yelizwe, munhu ayo kobaguligwa kuli Waisilaeli weng'ha, kwa vila kangulidita ihema lya Mkulu Nguluwi liwe likokomoche. Kwa vila hambe yamizilwe mazi ga kweliza, ka yakokomoche. ²¹ Wanhu woliwinza ilajizo ali kulawila sambu na mhela weng'ha. Munhu yomizila mazi ga kweliza kohovuga mivalo ja heye, na heye yalingudoliza mazi ago kowa yakokomoche mbaka matinazo. ²² Choneche choyodoliza munhu yakokomoche chowa chikokomoche, na yoneche yalingudoliza chinhu acho kowa yakokomoche mbaka matinazo.”

20

Mazi ga Meliba (Kulawa 17:1-7)

¹ Waisilaeli weng'ha nawafika kuchiwala ako Sini mwezi wa mwaluko, nawawika kambi ako Kadeshi. Lowawele ako Miliamu nakabagama, nakatiligwa.

² Honhu aho nahali haduhu mazi. Ahyo, Waisilaeli weng'ha nawekungajiza kuwabelenhuka Musa na Aluni. ³ Nawetwanza weng'ha wolonga, “Fola twahabagame hamwe na wang'holozetu hali ihema lya Mkulu Nguluwi! ⁴ Lekachoni mtugala aku kuchiwala hetwe wanhu wa Mkulu Nguluwi? Ndaze, mtugala aku leka tubagame hetwe na migongolo ja hetwe? ⁵ Lekachoni kahi namtulavya kula Misili na kutugala hano honhu hehile hino? Hano hakuwele honhu ha nyhule ne tini ne zabibu ne makomamanga. Na mazi ga kunwa kahi haduhu!” ⁶ Aho, Musa na Aluni nawoka kuli nging'hano ayo ya wanhu, nawaluta kwima kuli lwizi lwa ihema lya Nguluwi, nawagwa chifunama. Lelo ukulu wa Mkulu Nguluwi nauwalawila, ⁷ na heye Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁸ “Uhole yila ng'hweku ya hegwe, hamba hegwe na Aluni mng'holozo, muwakungajize Waisilaeli weng'ha. Hamba, ulilonjele italawe liwele kumwando kwa hewo lilavye mazi. Ena, kolidita italawe lilavye mazi, leka nhanzi yeng'ha ya wanhu na migongolo ja hewo jinwe mazi.” ⁹ Musa nakaiholo yila ng'hweku hali Mkulu Nguluwi kota navyoyalajizwe.

¹⁰ Hamba Musa na Aluni nawaikungajiza nhanzi ya wanhu weng'ha hali italawe, Musa nakawalonjela, “Mhulichize ng'hatu hemwe mlingubelenhuka. Ndaze, tuwalavile mazi kulawa kuli italawe ali?” ¹¹ Hamba Musa nakenula moko wa heye, nakalitowa lila italawe mala mbili kwa ng'hweku ya heye.

Mazi nagalawa kwa winji, Waisilaeli weng'ha nawanwa hamwe na migongolo ja hewo. ¹² Ila Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni, “Kwa vila hemwe namwali hambe mng'hunde ne kumha ukulu hali meho ga Waisilaeli, kwa chiwalo acho hamuwenjiza wanhu weng'ha wano kuli isi yila yondiwapele.” ¹³ Ago ndo mazi ga Meliba, honhu hawele Waisilaeli nawawele womng'ung'utila Mkulu Nguluwi, na heye nakelajila kota ka yelile hali hewo.

Mndewa wa Edomu kanguwalemeza Waisilaeli kukola

¹⁴ Musa nakahilika wasenga kulawa Kadeshi kwa Mndewa wa Edomu, nakawalonjela, “Wang'holozo, Waisilaeli, wangulonga hino, ‘Hegwe kuvizela ndaze vyotugaziche. ¹⁵ Vila wasekulu wa hetwe navyowalutile Misili, kuwele natikala ako kwa mhela winji na vila Wamisili navyowawagazile wasekulu wa hetwe na vyowatugazile hetwe. ¹⁶ Natumlilila Mkulu Nguluwi, na heye nakahulika kulila kwa hetwe, nakatugalila mhilisi yatulavile Misili. Lelo twa hano Kadeshi, muji uwele behi ng'hatu na isi ya hegwe. ¹⁷ Dedede utukundize tukole kuli isi ya hegwe. Hatubiga hebu migunda ja hemwe ne jila ja mizabibu ne kunwa mazi ga mizimbo ja hemwe. Tokola kuli nzila ng'hulu ya mndewa na kuka ne kuhinduka kumoso ne kudilo, mbaka hotulawa kuli isi ya hegwe.’ ”

¹⁸ Ila mndewa wa Edomu nakawedichila, “Hebu! Hamkola hebu kuli isi ya heni, wone mkole tolawa na kuwatowa kwa ipanga.”

19 Waisilaeli nawamlonjela, “Hetwe towinza nzila ng'hulu, wone hetwe na migongolo ja hetwe tonwa mazi ga hemwe tohilula. Chotulingulanda dedede utukundize hela, tukole kwa magulu hambe tugane choneche chinji.”

20 Ila mndewa wa Edomu nakalema ng'hatu na kulonga kahi, “Hamkola hebu.” Hamba Waedomu wawele na mong'ho nawalawa kitowa na hewo. 21 Lelo mndewa wa Edomu nakalema kuwakundiza Waisilaeli kukola kuli mbaka ja heye. Waisilaeli nawagaluka na kukola nzila yinji.

Kubagama kwa Aluni

22 Waisilaeli weng'ha nawali mmajendo kulawa Kadeshi, nawafika kuli chidunda cha Holi. 23 Lelo Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Aluni ako kuli chidunda cha Holi, kuli mbaka mwa isi ya Edomu, 24 “Aluni kobagama, hambe yenjile kuli isi yondiwapele wanhu wa Isilaeli, kwa vila hemwe weli namuubelenhuka mzilo wa heni kula Meliba. 25 Uwahole Aluni na mwanage Eleasali, uwegale kuchanya kuli chidunda cha Holi. 26 Hamba, umvule Aluni mivalo ja heye ja utambika, umvalize mwanage Eleasali. Aluni kobagama yawele ako kuli chidunda.” 27 Musa nakadita kota navyoyalajizwe na Mkulu Nguluwi. Weng'ha wadatu nawakwina kuli chidunda cha Holi hali Waisilaeli weng'ha. 28 Hamba Musa nakamvula Aluni mivalo ja heye ja utambika, nakamvaliza mwanage Eleasali. Na heye Aluni nakabagama bahala kuchidunda acho. Hamba Musa na Eleasali nawadulika kulawa kuchidunda acho. 29 Waisilaeli weng'ha vyowahuliche kota

Aluni nakabagama, nawawasiliza matanga kwa mhela wa mazuwa makumi gadatu.

21

Kusumya ako Holima

¹ Mndewa yumwe Mkanaani wa Aladi nayawele yochikala ako Negebu, navyoyahuliche mbuli ayi kota Waisilaeli nawali wokuya kwa nzila ya Atalimu, nakaluta kuwatowa, nakawahola wamwe wa hewo. ² Aho Waisilaeli nawamlahila Mkulu Nguluwi wolonga, “Wone kowawika wanhu wano kuli moko ga hetwe, lelo tojidumya ng'hatu miji ja hewo.” ³ Mkulu Nguluwi nakahulika kulanda kwa hewo, nakawadita wawasumye Wakanaani. Waisilaeli nawawadumya ng'hatu Wakanaani hamwe na miji ja hewo. Ahyo honhu aho nahachemigwa Holima*.

Izoka lya shaba

⁴ Waisilaeli nawaluka majendo kulawa chidunda cha Holi, nawakola nzila ilingulutila Bahali ya Shamu leka waizungulute isi ya Edomu. Ila lowawele mnzila, wanhu nawagozola. ⁵ Lelo nawaluka kuwang'ung'utila Nguluwi na Musa, wolonga, “Lekachoni namtulavya kula Misili leka tubagame aku kuchiwala? Aku kwa haduhu mazi ne chilyo, natwe natutoka kwa mana ayi chakachaka.”

⁶ Aho Mkulu Nguluwi nakegala mizoka jivele na dunga hali wanhu, najiwaluma wanhu wenji mbaka Waisilaeli wenji kahi nawabagama.

---

* **21:3** Holima Kwa Chiebulaniya yanguzeleka kota kubagamiza.

⁷ Lelo wanhu nawamlutila Musa, nawamlonjela, “Natudita gehile kwa kuwang'ung'utila hegwe na Mkulu Nguluwi. Mlande Mkulu Nguluwi yatusile mizoka aji.” Ahyo, Musa nakawalandila wanhu. ⁸ Ahyo, na heye Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Gongomanya izoka lya shaba, lininize mchanya mwa igodi. Munhu yoneche yolumigwa na izoka, yolilola izoka alyo lya shaba, kowa mkomu.” ⁹ Lelo Musa nakagongomanya izoka lya shaba, nakalininiza kuli izengo. Chila munhu yoyalumigwe na izoka loyalilolile izoka alyo lya shaba, nakawa mkomu.

Majendo kuza ibindi lya Wamoabu

¹⁰ Waisilaeli nawalutilila na majendo ga hewo, nawawika kambi ako Oboti. ¹¹ Kulawa ako Oboti, nawali mmajendo mbaka nawafika Iye-Abalimu, kuli kuchiwala ubanzi wa kolilawilaga isanya mwa Moabu. ¹² Kulawa ako nawaluta na kuwika kambi ya hewo kuli ibindi lya Seledi. ¹³ Kulawa ako nawaluta mbaka kasikazini mwa lwanda lwa Alinoni, nawawika kambi ya hewo, kuwele mazi nagabubujikaga kulawa isi ya Waamoli na kukola kuli kuchiwala. Lwanda lwa Alinoni nalwali ndo mbaka hali Wamoabu na Waamoli. ¹⁴ Kwa chiwalo acho, nayandichigwa kuli chitabu cha ngondo ya Mkulu Nguluwi.

“Muji wa Wahebu kuli isi ya Sufa,
na mibindi ja Alinoni

¹⁵ na kuli viduliko vya mibindi
ulingifika mbaka kuli muji wa Ali,
na kulutila kuli mbaka mwa Moabu.”

¹⁶ Kulawa ako, Waisilaeli nawali mmajendo mbaka Beeli, mina ndo izimbo liwele Mkulu Ngu-luwi nakamlonjela Musa, “Wakungajize wanhu hamwe na heni ndowapa mazi.” ¹⁷ Aho Waisilaeli nawemba lwimbo alu.

“Bogome mazi gwa izimbo! Muyimbile!

¹⁸ Izimbo lyolibawigwe na wakulu, libawigwe ng'hatu na vilongozi kwa ng'hweku za hewo na mikongojo.”

Kulawa kuchiwala, nawali mmajendo mbaka ako Matana, ¹⁹ kulawa Matana nawaluta mbaka Nahalieli na kulawa Nahalieli nawaluta mbaka Bamoti, ²⁰ na kulawa Bamoti nawaluta mbaka kuli ibindi lilingwinjila isi ya Moabu, kuli chin-hembenhembe cha chidunda cha Pisiga, chilingu-lola kuli kuchiwala.

Waisilaeli wanguwasumya wandewa Sihoni na Ogu

(Kukumbuchila 2:26-3:1)

²¹ Waisilaeli nawamhilichila usenga mndewa wa Waamoli yalinguchemigwa Sihoni, usenga awu, ²² “Utukundize tukole kuli isi ya hegwe, hatu-luta hebu kula kufungo na kwinjila kuli migunda ama kuli migunda ja mizabibu ne kunwa mazi ga mizimbo ja hemwe. Tokola kuli nzila ng'hulu hela ya mndewa mbaka hotuloka isi ya hegwe.” ²³ Ila Sihoni hambe yawakundize wanhu wa Isilaeli wakole kuli isi ya heye. Nakawakungajiza wanhu wa heye, nakaluta Yahasi kuchiwala kuwatowa Waisilaeli. ²⁴ Ila Waisilaeli nawamkopola, nawai-hola isi ya heye kulawa lwanda lwa Alinoni mbaka Yaboki, mina mbaka wa isi ya Waamoni

nawali ukwamililwa ng'hatu. ²⁵ Waisilaeli nawa-jihola miji aji jeng'ha na hewo nawekala kuli miji ja Waamoli hamwe na muji wa Heshiboni na vijiji vyake vyeng'ha. ²⁶ Heshiboni nawali muji wa Sihoni, yawele mndewa wa Waamoli, yetowile na mndewa wa Moabu iwele aho hamwande, Sihoni nakaiholi isi ya heye yeng'ha mbaka kuli lwanda lwa Alinoni. ²⁷ Ndo mina walingwimba wa hetwe wangwimba.

“Muye Heshiboni na kuzenga.

Muji wa Sihoni nauzenjigwe na kwimizwa nzinzili.

²⁸ Mina chiluli nachilawa Heshiboni, milapi ja chiluli najilawa kuli muji wa Sihoni, nakuudumya muji wa Ali wa Moabu, na kuvidumya vidunda vya lwanda lwa Alinoni.

²⁹ Mochona wanhu wa Moabu!

Namdumigwa, hemwe wanhu wa mlungu Kemoshi!

Nakuwadita wana wa hegwe walume wawe wajenzi,

wahinza wa hegwe nakuwaleka waholigwe wapogozi wa ngondo

kwa Sihoni, mndewa wa Amoli.

³⁰ Ila lelo walelwa wa hewo nawadumigwa,

kulawa Heshiboni mbaka Diboni, kulawa Nashimu mbaka Nofa, behi na Medeba.”

³¹ Lelo Waisilaeli nawekala kuli isi ya Waamoli.

³² Hamba Musa nakalajiza wanhu kuupugajiza muji wa Yaseli, nawauhola hamwe na vijiji vyake vyeng'ha, nawawawinga Waamoli nawawelevochikala amo.

³³ Waisilaeli nawahinduka na kuluta kuli nzila ya kuluta Bashani. Mndewa Ogu wa Bashani

nakalawa na wanhu wa heye kuwatowa ako Edileyi. ³⁴ Ila Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Uleche kundumba mina ndimuwika mmoko mwako hamwe na wanhu wa heye weng’ha na isi ya heye yeng’ha. Komditila kota vyoumditile Sihoni, mndewa wa Waamoli, yawele yochikala ako Heshiboni.” ³⁵ Lelo Waisilaeli nawamkopola Ogu na wana wa heye weng’ha na wanhu wa heye weng’ha na kuwadumya, haponile ne munhu yoneche. Hamba nawaihola isi ya heye.

22

Balaamu kanguchemigwa na mndewa wa Moabu

¹ Waisilaeli nawaluka majendo kahi, nawaluta kuwika kambi ya hewo kuli ibalalika lya Moabu, kolilawilaga isanya mwa lwanda lwa Yolodani, lichilola na muji wa Yeliko.

² Mndewa Balaki mwana wa Sipoli, nakazona mbuli zeng’ha ziwele Waisilaeli zowawaditile Waamoli. ³ Heye hamwe na Wamoabu nawawadumba ng’hatu Waisilaeli. Nawawadumba kwa chiwalo cha winji wa hewo. ⁴ Lelo Wamoabu nawawalonjela vilongozi wa Midiani, “Lung’hongola alu lyowifya chila chinhu hafungo mwa hetwe kota ibuguma vyolilingulya misolo kumgunda.” Ahyo, Balaki mwana wa Sipoli, nayawele mndewa wa Moabu mhela awo, ⁵ nakahilika usenga kwa Balaamu mwana wa Bepoli, ako Petoli kota kuwele hafungo mwa lwanda mbaka kuli isi ya wanhu wa heye, yolongwa, “Hana wanhu walawile Misili, nawo nawenela chila honhu hano muisi, na kahi wangikala behi na

heni. ⁶ Uye lelo uwapanjile wanhu wano kwa chiwalo cha heni, mina wana mong'ho kusinda heni. Wone uwapanjile, hanji ndoweza kuwasumya na kuwawinga waleche kwinjila kuli isi ya heni, kwa vila ndivizela wone hegwe umtambichize munhu nakatambichizagwa na wone umpanjile munhu nakapanjilagwa.”

⁷ Lelo wakulu wa Moabu na Midiani nawahola sendi na kumha mlaguzi, nawoka kuluta kwa Balaamu. Nalowafichile, nawamha Balaamu usenga wa Balaki. ⁸ Balaamu nakawalonjela, “Muwase kuno nechilo ayi, nani ndowalonjela choyondonjela Mkulu Nguluwi.” Lelo wala vilongozi wa Moabu nawawasa kwa Balaamu.

⁹ Hamba Nguluwi nakamuyila Balaamu, nakamuuzwa, “Wanhu wachi wano nawekale na hegwe?” ¹⁰ Balaamu nakamwidichila Nguluwi, “Balaki, mndewa wa ako Moabu, mwana wa Sipoli, nakangalila usenga kota ¹¹ hana wanhu walingulawa Misili, nawenela chila honhu hano muisi. Nakandanda ndikawapanjile wala wanhu leka hanji koweza kitowa na hewo na kuwawinga.”

¹² Nguluwi nakamlonjela Balaamu, “Uleche kuka hamwe na wanhu wano ne kuwapanjila, mina nawatambichizwa.”

¹³ Lelo hamitondo Balaamu nakenuka, nakawalonjela wakulu wa Balaki, “Mhiluche kuli isi ya hemwe, kwa vila Mkulu Nguluwi hambe yagane kung'hundiza kuka hamwe na hemwe.”

¹⁴ Lelo wakulu wa Moabu nawoka, nawahiluka kwa Balaki, nawamlonjela, “Balaamu nakalema kuya hamwe na hetwe.”

¹⁵ Hamba, Balaki nakalajiza wakulu wanji, wenji lukami na wakulu ng'hatu kusinda wala wa mwaluko. ¹⁶ Na hewo nawafika kwa Balaamu, nawamlonjela, “Balaki mwana wa Sipoli, nakalonga hino, ‘Uleche kukunda kulemezwa na chinhu choneche na kulema kuya kwa heni. ¹⁷ Ndokulipa vinojile ng'hatu na choneche choundanda ndokuditila goya. Uye uwapanjile wanhu wano.’ ”

¹⁸ Ila Balaamu nakawedichila, “Hanga Balaki komha heni ng'handu ya heye imemile sendi na zahabu, heni siweza kuleka kuhulichiza ilajizo lya Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa heni, kwa mbuli yoneche, ndodo ama ng'hulu. ¹⁹ Ila dedede, muwase hano nechilo ayi kota wala wayenu, nani ndovizela kahi choyondonjela Mkulu Nguluwi.”

²⁰ Lelo Nguluwi nakamuyila Balaamu nechilo ayo, nakamlonjela, “Wone wanhu wano nawoya kukuchema, uche hamwe na hewo, ila udite chila chondikulonjela hela.” ²¹ Balaamu nakalilimka mitondo, nakaliwika goya idogowi lya heye, nakoka hamwe na hewo wakulu wa Moabu.

Idogowi lya Balaamu na mhilisi

²² Nguluwi nakazudila ng'hatu kwa vila Balaamu nayali yoluta, ahyo mhilisi wa Mkulu Nguluwi nayali yatatamale mnzila kumlemeza kukola. Mhela awo Balaamu nayali yakwinile idogowi lya heye yawele na vitumagwa wa heye weli. ²³ Lelo idogowi nalimona mhilisi ayo wa Mkulu Nguluwi yemile mnzila, yebatile ipanga lisomoligwe kuli yala yake. Ahyo nalileka nzila, naliluta hafungo. Balaamu nakalitowa idogowi alyo na kumhilula mnzila. ²⁴ Hamba mhilisi

ayo wa Mkulu Nguluwi nakalongola kumwando, nakema honhu hawele na nzila nzisili, hagati mwa migunda ja zabibu na lukanzi banzi zeng'ha mbili. ²⁵ Lila idogowi lolimuwene yula mhilisi wa Mkulu Nguluwi, nalikundujiza lilyo mlukanzi na kumlumiza mgulu wa Balaamu baho. Lelo Balaamu nakalitowa kahi alyo idogowi. ²⁶ Hamba mhilisi wa Mkulu Nguluwi nakalongola kahi na kwima hali honhu hazisili halihela honhu ha kukola, ne kumoso ne kudilo. ²⁷ Idogowi lila lolimuwene yula mhilisi wa Mkulu Nguluwi, naliwasa hanyi. Balaamu nakazudila ng'hatu, nakalitowa na ng'hweku ya heye. ²⁸ Aho, Mkulu Nguluwi nakalidita lila idogowi lilonje, idogowi nalimlonjela Balaamu, “Nandikuditila choni mbaka kunhowa heni mala zidatu azi?” ²⁹ Balaamu nakalilonjela lila idogowi, “Hegwe nakumbeza heni. Wone nandali ndibatile ipanga, ndahawele ndikukopole sambu baha.” ³⁰ Idogowi lila nalimlonjela Balaamu, “Ndaze, heni ndahawele idogowi lya hegwe likupapile kuli mhela weng'ha wa kikala kwa hegwe mbaka zuwa lya lehano? Ndaze, nanjeza kukuditila kota ahi aho hamwande?” Balaamu nakalidichila, “Hebu.”

³¹ Aho, Mkulu Nguluwi nakamdita Balaamu yalole, na heye nakamona mhilisi wa Mkulu Nguluwi yemile mnzila, yebatile ipanga lisomoligwe kuli yala yake. Balaamu naketoza hanyi chifunama. ³² Mhilisi wa Mkulu Nguluwi nakamlonjela Balaamu, “Lekachoni nakulitowa idogowi lya hegwe mala zidatu azi? Mbuya kukulemeza, kwa vila kulutilila na majendo ndo kwajilila. ³³ Idogowi lya hegwe limbona heni mala azi zi-

datu nalikola hafungo mwa heni. Wone nahaliko-lile kutali na heni, ndahawele ndikukopola hegwe na kulileka idogowi ali.”

³⁴ Balaamu nakamlonjela mhilisi wa Mkulu Nguluwi, “Ndita gehile mina hambe ndivizele kota nakwima mnzila kundemeza heni. Lelo wone hauganile heni ndutilile na majendo ago, ndohiluka haluga.” ³⁵ Ila mhilisi wa Mkulu Nguluwi nakamlonjela Balaamu, “Ulute na wanhu wano, ila kolonga chila chondikulonjela hela,” Lelo Balaamu nakalutilila na majendo hamwe na wala vilongozi wa Balaki.

³⁶ Balaki naloyahuliche kota Balaamu kanguya, nakalawa kuka kumbochela kuli muji wa Ali, muji nalouwele hafungo mwa lwanda lwa Alinoni kuli mbaka wa Moabu. ³⁷ Balaki nakamlonjela Balaamu, “Lekachoni nahuyile kwa heni mala imwe hala hondikuchemile? Ndaze, nakujesa kota siweza kukulipa vinojile?” ³⁸ Balaamu nakamwidichila Balaki, “Lelo mbuya. Ila, ndaze, ndina ludali lwa kulonga choneche chila? Mbuli yondonjela Mkulu Nguluwi ndo yoganigwa kulonga.” ³⁹ Lelo Balaamu nakaluta hamwe na Balaki, nawafika kuli muji wa Kiliati-husoti. ⁴⁰ Balaki nakalavya nhambiko ya isenga na ing'holo ako, nakawapa miwunde ajo Balaamu hamwe na vilongozi wawele hamwe na heye.

Balaamu kanguwatambichiza Waisilaeli

⁴¹ Hamitondo hake, Balaki nakamhola Balaamu, nakoka na heye mbaka Bamoti-baali, nalowawele ako, Balaamu nakawona Waisilaeli wamwe.

23

¹ Balaamu nakamlonjela Balaki, “Nzenjele honhu saba ha kulavila nhambiko hamba ungalile mibuguma saba na ming'holo milume saba.” ² Balaki nakadita kota Balaamu navyoyalonjile. Lelo nawalavya mchanya mwa chila honhu ha kulavila nhambiko ibuguma limwe na ing'holo ilume limwe. ³ Hamba Balaamu nakamlonjela Balaki, “Upone hano behi na nhambiko ya hegwe ya kulakazwa, nani ndute. Hanji Mkulu Nguluwi koting'hana na heni. Choneche choyondajila ndokuya kukulonjela.” Lelo Balaamu nakaluta yaliyeka mchanya mwa chinhembenhembe cha chidunda. ⁴ Nguluwi nakating'hana na heye. Balaamu nakamlonjela, “Mbika goya honhu saba ha kulavila nhambiko na kulavya nhambiko ya ibuguma limwe na ing'holo ilume limwe mchanya mwa honhu ha kulavila nhambiko.”

⁵ Mkulu Nguluwi nakamha Balaamu ulonzi woyalingunganigwa kulonga na kumlonjela yahiluche kwa Balaki. ⁶ Balaamu nakahiluka na nakamfika yemile bahala habehi na nhambiko ya heye ya kulakazwa, hamwe na vilongozi weng'ha wa Moabu. ⁷ Balaamu nakamha Balaki ulonzi wa heye, nakalonga,

“Balaki nakengala hano kulawa Alamu,
ena, mndewa wa Moabu nakengala kulawa
vidunda vya kolilawilaga isanya.

‘Uye uwapanjile wanhu wa Yakobo kwa chiwalo
cha heni,

ena, uye uwalonje vibi Waisilaeli!’

8 Ila ndompanjila ndaze munhu yawele Mkulu Nguluwi hambe yampanjile?

Ndowalonga ndaze vibi wanhu wawele Mkulu Nguluwi hambe yawalonje vibi?

9 Kulawa kuli vinhembenhembe vya mitalawe nandiwona, kulawa mchanya mwa vidunda ndanguwasunjilila.

Awo wanhu walingikala waliyeka, hawalingilola kota wanhu wa isi zinji.

10 Yalihi yoweza kuwawaza wanhu wa Yakobo kwa ndaze navyowawele wenji lukami, ama yoweza kuwaza honhu ha kane ha Waisilaeli?

Hondibagama ndiwe kota munhu yatanganiche, kota Waisilaeli.”

11 Aho Balaki nakamlonjela Balaamu, “Nakunditila choni? Ndikugala hano leka uwapanjile wang'honyo wa heni, ila hegwe kwanguwatambichiza!” 12 Balaamu nakamlonjela Balaki, “Ndanguganigwa kulonga ulonzi wa Mkulu Nguluwi hela.”

Uloli wa keli wa Balaamu

13 Hamba Balaki nakamlonjela Balaamu, “Tulute honhu hanji hawe koweza kuwona, ila kowona wamwenga wa hewo hela, howeza kuwona weng'ha. Hamba, aho kowapanjila kwa chiwalo cha heni.” 14 Ahyo Balaki nakamhola Balaamu kuli mgunda wa Sofimu, mchanya mwa chinhembenhembe cha chidunda cha Pisiga. Aho nakazenga honhu saba ha kulavila nhambiko na kulavya nhambiko mchanya mwake, nhambiko ya ibuguma limwe na ing'holo ilume limwe.

¹⁵ Balaamu nakamlonjela Balaki, “Upone hano behi na nhambiko ya hegwe ya kulakazwa, nani ndute kula kumwambu kiting’hana na Mkulu Nguluwi.” ¹⁶ Mkulu Nguluwi nakating’hana na Balaamu, nakamha ulonzi woyolonga, na kumlonjela yahiluche kwa Balaki. ¹⁷ Lelo Balaamu nakahiluka, nakamfika Balaki yemile habehi na nhambiko ya heye ya kulakazwa hamwe na vilongozi weng’ha wa Moabu. Balaki nakamuuza, “Mkulu Nguluwi nakakulonjela choni?” ¹⁸ Aho, Balaamu nakamlavila Balaki ulonzi wa heye.

“Wime Balaki, uhuliche,
unyhulichize gwa mwana wa Sipoli.

¹⁹ Nguluwi hawele munhu, yalonje udesi,
ne munhu yagaluse kijesa kwa heye!
Ndaze, kolagana na wanhu chinhu na yaleche
kudita,

ama yalonje chinhu na yaleche kweneza?

²⁰ Ulole, mhegwa mzilo wa kutambichiza,
na heye nakatambichiza, heni siweza hebu ku-
galusa.

²¹ “Mkulu Nguluwi hawonile wihe wa wana wa
Yakobo,

ne kulema kwa hewo wana wa Isilaeli.
Mkulu Nguluwi, Nguluwi wa hewo ka hamwe na
hewo,

heye nakabochelaga lutogo lwa wandewa.

²² Nguluwi nayawaholile kulawa Misili,
naketwanza na wang’honyo wa hewo kota ibogo.

²³ Ndangukomya, uhawi hauweza hebu kuwa-
sumya wanhu wa Yakobo,
ne upanjilo kwa wanhu wa Isilaeli.

Lelo wanhu wolonga, kuwala Isilaeli,
 ‘Mlote vinduzanduza vyoyaditile Nguluwi!’
²⁴ Ulote, kota isimba idala nawenuka,
 kota isimba ilume wangwima,
 Waisilaeli hawokwesela mbaka webate chila
 chowalinguwinga,
 na kunwa danda ya chila chowalinguwinga.”

²⁵ Aho Balaki nakamlonjela Balaamu, “Lelo uleche kuwapanjila ne kuwatambichiza!” ²⁶ Ila Balaamu nakamwidichila Balaki, “Ndaze, siku-lonjele heni kota nachoyalonjile Mkulu Nguluwi ndo chondiganigwa kudita?”

Uloli wa kadatu wa Balaamu

²⁷ Balaki nakamlonjela Balaamu, “Uye, ndokuhilika honhu hanji. Hanji Nguluwi konojizwa leka uwapanjile wanhu awo kulawa ako kwa chiwalo cha heni.” ²⁸ Ahyo, Balaki nakamhola Balaamu mbaka kuli chinhembenhembe cha chidunda cha Peoli, hawele wone munhu yeme aho, koweza kuchona chiwalo. ²⁹ Balaamu nakamlonjela Balaki, “Nzenjele hano honhu saba ha kulavila nhambiko, umbichile goya mibuguma saba na ming’holo milume saba.” ³⁰ Balaki nakadita kota navyoyalonjelwe na Balaamu, hamba nakalavya nhambiko ya ibuguma limwe na ing’holo ilume limwe mchanya mwa chila honhu ha kulavila nhambiko.

24

¹ Lelo Balaamu nakavizela kota Mkulu Nguluwi nakagana kuwatambichiza Waisilaeli, ahyo

nahalutile kulagula kahi, nayali yolola kuchi-wala. ² Balaamu nakalola, nakawona Waisilaeli wawichile kambi, chila nhanzi hali honhu hake. Hamba muhe wa Nguluwi naumuyila, ³ na heye nakadamla ulonzi awu wa chiuloli,
“Ulonzi wa heni Balaamu mwana wa Peoli ulonzi wa munhu yagubuligwe meho,
⁴ ulonzi wa munhu yahuliche ulonzi wa Nguluwi, munhu yalolile ulaguzi wa Nguluwi yawele na mong'ho,
munhu yalingufugama na kona hazelu.

⁵ “Mihema ja hegwe jinoga ndaze hemwe wanhu wa Yakobo,
ena, kambi za hemwe zinoga ndaze hemwe wanhu wa Isilaeli!

⁶ “Avi ndo kota mibindi jilingubogoma mazi, kota kagunda hafungo mwa lwanda, kota mitembwe joyanyalile Mkulu Nguluwi, kota igodi lya mwelezi hafungo mwa mazi.

⁷ Viya vya hewo vyowa na mazi menji, nyhadikwa ya hewo yonyaligwa hali honhu hawele na mazi ga kuhega.
Mndewa wa hewo kowa mkulu kusinda Agagi, na undewa wa heye wowa ukulu ng'hatu.

⁸ “Nguluwi nakawahola kulawa Misili, na heye naketwanza ng'hatu na wang'honyo wa hewo, kota ibogo.
Kozidumya nhanzi zoziwewe wang'honyo wa hewo,
kobenanga mizeje ja hewo,
kowahoma kwa misale ja heye.

⁹ Kowasa hasi kota isimba,
yalihi yojeza kumlilimla?

“Yoneche yokutambichiza, kotambichizwa,
yoneche yokupanjila, kopanjilwa.”

¹⁰ Balaki nakazudila ng'hatu kwa chiwalo cha Balaamu, nakafumbata moko ga heye kwa kuzudila na kumlonjela, “Ndikuchema leka uwapanjile wang'honyo wa heni, ila mala zidatu zeng'ha azi kwanguwatambichiza!

¹¹ Lelo lute hali honhu ha hegwe. Nangana ndikupe ndolendole nyinji, ila Mkulu Nguluwi nakakulemeza kubochele ndolendole azo.”

¹² Balaamu nakamwidichila Balaki, “Ndaze, si-walonjela hebu wala wasenga wouwalajize kwa heni ¹³ kota hanga naumhe ng'handu ya hegwe imemile sendi na zahabu, heni siweza kubelenhuka ilajizo lya Mkulu Nguluwi, kwa kudita mbuli yoneche, ihile ama inojile kwa kunuwila nene baha. Nandongu kota choyolonga Mkulu Nguluwi ndo chondilonga heni.

¹⁴ “Lelo ndanguhiluka kwa wanhu wa heni, ila nding'hali kuka, leka ndikulonjele mbuli ziwele wanhu wano vyowowaditila wanhu wa hegwe mazuwa galinguya.”

Ulohi wa kane wa Balaamu

¹⁵ Lelo Balaamu nakalonga ulonzi awu,
“Ulonzi wa heni Balaamu mwana wa Beoli,
ulonzi wa munhu yagubuligwe meho,

¹⁶ ulonzi wa munhu yoyahuliche ulonzi wa Nguluwi,
na munhu yavizelele uwanzi wa Nguluwi yawele kuchanya,

munhu yalingona ulaguzi wa Nguluwi yawele na
Mong'ho,
munhu yalingufugama na kona hazelu.

17 “Ndangumona, ila haiwele sambi,
ndangumlola, ila ka kutali.
Nhondwe yolawila kwa walelwa wa Yakobo,
kolawila mndewa hali Waisilaeli.
Kwa ng'hweku ya heye kowasubula vilongozi wa
Wamoabu,
kowadumya walelwa weng'ha wa Seti.

18 Edomu yowa ya heye,
Seili yowa ya heye,
Isilaeli yowa na kusumya kukulu.

19 Yumwe wa walelwa wa Yakobo kolongoza
na heye kowadumya wawele woona kuli muji.”

20 Hamba Balaamu nakawalola Waamaleki, naka-
longa,
“Waamaleki ndo wanhu wa isi ya mwaluko
wawele na mong'ho kusinda weng'ha,
ila mwisu wodumigwa ng'hatu.”

21 Hamba Balaamu nakawalola Wakeni,
nakalavya ulonzi awu,
“Ng'handu za hemwe za goya, hemwe Wakeni,
kota chimvulila mchanya ng'hatu mwa italawe.

22 Ila modumigwa, hemwe Wakeni.
Mbaka Ashulu hoyowahola hemwe kuwa wa-
pogozi wa ngondo.”

23 Balaamu nakalavya ulonzi kahi,
“Hambi! Yalihi yochikala, hala Mkulu Nguluwi
hoyodita mbuli azo?

24 Meli zofika kulawa Kitimu,
wozitowa Ashulu na Ebeli,

na hewo kahi wodumigwa.”

²⁵ Ahyo, Balaamu nakoka, nakahiluka haluga ha heye, Balaki kahi nakoka.

25

Gehile ga Waisilaeli ako Peoli

¹ Waisilaeli nalowaweke ako Shitimu, walume nawaluka kudita ung'hondwa na wadala wa Moabu. ² Wadala awo nawawalalika Waisilaeli wehanze kuli nhambiko yowaiwichile kwa chiwalo cha milungu ja hewo, na hewo Waisilaeli nawalya na kujifugamila milungu ja hewo.

³ Ahyo ndo Waisilaeli navyowehanzile na mlungu Baali wa Peoli, na Mkulu Nguluwi nakawazudila ng'hatu. ⁴ Lelo Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Wahole vilongozi weng'ha wa wanhu, uwakopole hali heni hali isanya, leka ng'halazi ya heni kwa hemwe ikole.” ⁵ Musa nakawalonjela walamuzi wa Isilaeli, “Chila yumwe wa hemwe yamkopole munhu yoneche hali hemwe yehanzile na mlungu Baali wa Peoli.”

⁶ Mhela wuwo munhu yumwe Muisilaeli nakamigala mdala yumwe Mmidiani haluga ha heye, hali Musa na Waisilaeli weng'ha, lowaweke wolombocheza hali lwizi lwa ihema lya Nguluwi.

⁷ Lelo Finehasi mwana wa Eleasali, mwana wa mtambika Aluni, naloyawene mbuli ayo, nakenuka na kulawa kuli Waisilaeli weng'ha, nakahola umbaji ⁸ na kumuwinza yula Muisilaeli mbaka kuli ihema, nakawahoma umbaji weng'ha weli kuli munda. Utamwa wihile louwagazile nauwadumya Waisilaeli nausumigwa. ⁹ Wanhu

wabagame kwa chiwalo cha utamwa ula nawali elufu makumi meli na gane (24,000).

¹⁰ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
¹¹ “Finehasi mwana wa Eleasali, mwana wa mtambika Aluni, nakalemeza ng’halazi ya heni kwa chiwalo cha Waisilaeli hali hemwe, ndo heye yawele na fihi kota yondiwelenayo heni. Ndo mina hambe ndiwadumye hebu Waisilaeli weng’ha kwa ng’halazi ya heni. ¹² Lelo mlonjele kota ndangudita ilagano lya kikala goya na heye. ¹³ Ndangulagana na heye na walelwa wa heye wowa watambika mazuwa gose kwa vila nakona fihi kwa chiwalo cha heni, Nguluwi wa heye, nakawaditila uhanyisi Waisilaeli.”

¹⁴ Ayo Muisilaeli nayabagame hamwe na mdala Mmidiani nayali yochemigwa Simuli mwana wa Salu, chilongozi wa ivyazi limwenga kuli nhanzi ya Simeoni. ¹⁵ Na ayu mdala Mmidiani nayakopoligwe nayali yochemigwa Kosibi mhinza wa Suli, nayawele chilongozi wa nhanzi imwenga ako Midiani.

¹⁶ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
¹⁷ “Waditile Wamidiani kota wang’honyo na kuwadumya, ¹⁸ kwa vila nawawaditila hemwe kota wang’honyo kwa uhadi wa hewo, nawawahada kuwala mbuli ya Peoli, na kwa chiwalo cha Kosibi, mhinza wa chilongozi wa Midiani, nayakopoligwe mhela wa utamwa wihile naloulawile ako Peoli.”

26

Kuwazigwa lwa keli

¹ Navyoumalile awo utamwa, Mkulu Nguluwi nakawalonjela Musa na Eleasali mwana wa mtambika Aluni, ² “Muwawaze wanhu weng'ha wa Waisilaeli weng'ha, chila munhu kota navyoiwele ivyazi lya heye. Muwawaze wanhu weng'ha wawele na miyaka makumi meli na mzidi wawele woweza kuza kitowa ngondo.”

³ Musa na mtambika Eleasali nawalongasa na wanhu kuli isi iwele na ibalalika lya Moabu, kumwambu mwa lwanda lwa Yolodani ilingilola na Yeliko, nawawalonjela, ⁴ “Muwawaze wanhu wawele na miyaka makumi meli na mzidi, kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.” Waisilaeli walawile Misili ndo awa.

⁵ Nhanzi ya Lubeni, mwana wa mwaluko kwa Yakobo, ng'holo za Hanoki na Palu ⁶ na Hesiloni na Kalimi. ⁷ Ng'holo za nhanzi ya Lubeni nawawazigwe, nawali walume elufu makumi gane na gadatu na miya saba na makumi gadatu (43,730). ⁸ Mlelwa wa Palu nayali Eliabu ⁹ na wana wa Eliabu, wawele ndo Nemueli na Datani na Abilamu. Awa weli, Datani na Abilamu ndo nawali wahaguligwe hali Waisilaeli weng'ha, ila nawawalema Musa na Aluni, na kihanza na wanhu walingumuwinza Kola mhela nalowambelenhuche Mkulu Nguluwi. ¹⁰ Mhela awo misanga najigubuka najiwamela, nawabagama hamwe na Kola na wala wanhu weng'ha walingumuwinza heye. Chiluli navyochiwalakaze wanhu miya mbili na makumi gahano, nawali ulanguso kwa wanhu. ¹¹ Ila walelwa wa Kola nahawabagame.

¹² Nhanzi ya Simeoni ndo ng'holo za Nemueli na

Yamini na Yakini ¹³ na Sela na Shauli. ¹⁴ Azo ndo ng'holo za nhanzi ya Simeoni, walume weng'ha nawali elufu makumi meli na mbili na miya mbili (22,200).

¹⁵ Nhanzi ya Gadi ndo ng'holo za Sefoni na Hagi na Shuni ¹⁶ na Osini na Eli ¹⁷ na Alodi na Aleli. ¹⁸ Azo ndo ng'holo za nhanzi ya Gadi, nawali walume elufu makumi gane na miya zihano (40,500).

¹⁹ Na wana wa Yuda nawali Eli na Onani. Awa nawabagama kuli isi ya Kanaani. ²⁰ Nhanzi ya Yuda ndo ng'holo za Shela na Pelesi na Sela. ²¹ Walelwa wa Pelesi ndo ng'holo za Hesiloni na Hamuli. ²² Azo ndo ng'holo za Yuda, nawali walume elufu makumi saba na sita na miya zihano (76,500).

²³ Nhanzi ya Isakali ndo ng'holo za Tola na Puva ²⁴ na Yashubu na Shimuloni. ²⁵ Azo ndo ng'holo za Isakali, nawali walume elufu makumi sita na gane na miya zidatu (64,300).

²⁶ Nhanzi ya Sebuluni ndo ng'holo za Seledi na Eloni na Yaleeli. ²⁷ Azo ndo ng'holo za Sebuluni, nawali walume elufu makumi sita na miya zihano (60,500).

²⁸ Nhanzi ya Yusufu mhaza wa hewo Manase na Efulaimu.

²⁹ Nhanzi ya Manase ndo ng'holo za Makili na Gileadi. Gileadi nayali mwana wa Makili. ³⁰ Walelwa wa Gileadi ndo ng'holo za Yeseli na Heleki ³¹ na Asilieli na Shekemu ³² na Shemida na Hefeli. ³³ Selofehadi, mwana wa Hefeli hapatile wana walume ila wadala hela, na hewo ndo Mala na Noa na Hogula na Milika na Tilisa. ³⁴ Azo ndo

ng'holo za Manase, nawali walume elufu makumi gahano na mbili na miya saba (52,700).

³⁵ Nhanzi ya Efulaimu ndo ng'holo za Shutihela na Bekeli na Tahani. ³⁶ Lukolo lwa Elani nalulawa kwa Shutihela. ³⁷ Azo ndo ng'holo za Efulaimu, nawali walume elufu makumi gadatu na mbili na miya zihano (32,500). Zeng'ha azo nazilawila kwa Yusufu.

³⁸ Nhanzi ya Benjamini ndo ng'holo za Bela na Ashibeli na Ahilamu ³⁹ na Shefufamu na Hufamu. ⁴⁰ Ng'holo za Alidi na Naamani, nazilawila kwa Bela. ⁴¹ Azo ndo ng'holo za Benjamini, nawali walume elufu makumi gane na zihano na miya sita (45,600).

⁴² Nhanzi ya Dani nayali ya lukolo lwa Shuhamu. ⁴³ Lukolo nalwali na walume elufu makumi sita na gane na miya zine (64,400).

⁴⁴ Nhanzi ya Asheli ndo ng'holo za Imuna na Ishivi na Belia. ⁴⁵ Ng'holo za Hebeli na Malikieli nazilawila kwa Belia. ⁴⁶ Asheli nayali na mhinza yalinguchemigwa Sela. ⁴⁷ Azo ndo ng'holo za nhanzi ya Asheli, nawali walume elufu makumi gahano na zidatu na miya zine (53,400).

⁴⁸ Nhanzi ya Nafutali ndo ng'holo za Yaseeli na Guni ⁴⁹ na Yeseli na Shilemu. ⁵⁰ Azi ndo ng'holo za nhanzi ya Nafutali, walume nawali elufu makumi gane na zihano na miya zine (45,400).

⁵¹ Walume Waisilaeli wawazigwe nawali lachi sita na elufu imwe na miya saba na makumi gadatu (601,730).

⁵² Hamba Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁵³ “Nhanzi azi zopegwa isi iwe uhalizi wa hewo wawo, kwa chiwalo cha winji wa matagwa ga

hewo wawo. ⁵⁴ Nhanzi ng'hulu yopegwa honhu hawo hakulu na nhanzi ndodo yopegwa honhu hawo hadodo. Chila nhanzi yopegwa honhu hake ha uhalizi kwa chiwalo cha winji wa wanhu vyowali. ⁵⁵ Na ako kugawilwa kwa isi koditigwa kwa kutowa simbi. Chila nhanzi yohalila kwa chiwalo cha matagwa ga lukolo lwa hewo. ⁵⁶ Uhalizi wa chila nhanzi woditigwa kwa kutowa simbi, chila nhanzi yopegwa kwa chiwalo cha ukulu ama udodo wake.”

⁵⁷ Azi ndo ng'holo za Walawi ziwazigwe na walelwa wa hewo Gelishoni na Kohati na Melali. ⁵⁸ Hamwe na ng'holo za Libuni na Hebuloni na Mahili na Mushi na Kola. Kohati nayali mhaza wa Amulamu. ⁵⁹ Mchewake Amulamu nakachemigwa Yokebedi mwana wa heye Lawi, yavumbuche Misili. Ayu nakampondela Amulamu wana weli walume, Aluni na Musa, na mhinza yumwe, Miliamu. ⁶⁰ Aluni nayali na wana walume wane, Nadabu na Abihu na Eleasali na Itamali. ⁶¹ Nadabu na Abihu nawabagama vyowamlavile Mkulu Nguluwi nhambiko ya chiluli, yohaikundigwe. ⁶² Walawi walume wawele na mwezi umwe na mzidi nawali elufu makumi meli na gadatu (23,000). Awa nahawawazigwe hamwe na Waisilaeli wanji kwa vila hewo nahawapeligwe isi kota uhalizi woneche hali hewo.

⁶³ Awo ndo walume Waisilaeli wawazigwe na Musa na mtambika Eleasali kuli isi iwele na ibalalika lya Moabu, kumwambu mwa lwanda lwa Yolodani ilingilola na Yeliko. ⁶⁴ Hali hewo hali haduhuli ne munhu yumwe hali wala wawazigwe na Musa na mtambika Aluni na

ndo nawawazigwe aho mwaluko kuchiwala ako Sinai. ⁶⁵ Mkulu Nguluwi nakalonga kota weng'ha wobagama wawele ako kuchiwala, na kukomya, haduhu ne yumwe wa hewo yasigale yawele mkomu, ila Kalebu mwana wa Yefune na Yoshua mwana wa Nuni.

27

Uhalizi wa wadala

¹ Mhela awo, Mala na Noa na Hogula na Milika na Tilisa, wahinza wa Selofehadi, nawahejela. Na heye Selofehadi nayali mwana wa Hefeli, mwana wa Gileadi, mwana wa Makili, mwana wa Manase mwana wa Yusufu. ² Lelo wahinza weng'ha awo wahano nawamlutila Musa, nawema hali heye na mtambika Eleasali na vilongozi weng'ha wa Waisilaeli weng'ha, hali lwizi lwa ihema lya Nguluwi, nawalonga, ³ “Mhaza wa hetwe nakabagama kuchiwala, nahawele kuli wala wanhu weng'ha welumbile kumditila vibi Mkulu Nguluwi, kuli chilundo cha Kola, ila nakabagama kwa gehile ga heye yuye. Nahawele na mwana yoneche mlume. ⁴ Lelo lekachoni itagwa lya mhaza wa hetwe lyusigwe kuli lukolo lwa heye kwa vila haduhu mwana mlume? Twangugana uhalizi hamwe na wang'holoze mhaza wa hetwe.”

⁵ Musa nakegala mbuli ya hewo hali Mkulu Nguluwi. ⁶ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁷ “Chowalingulonga wahinza wa Selofehadi ndo cha kukomya, wagawile uhalizi hamwe na wang'holoze mhaza wa hewo, wahole uhalizi wa heye. ⁸ Hamba walonjele Waisilaeli kota munhu yoneche wone yabagame ne kuleka mwana

mlume, uhalizi wa heye kopegwa mwana wa heye mdala. ⁹ Ila wone kahela mhinza, uhalizi wa hewo wopegwa wang'holoze walume. ¹⁰ Na wone kahela wang'holoze walume, uhalizi wa heye woluta kwa wang'holoze wa mhaza wa heye, mkulu ama mdodo. ¹¹ Na wone mhaza wa heye kahela wang'holoze walume, lelo uhalizi wa heye wowa wa wanhu wa nhanzi ya heye ya habehi, na wowa wa heye. Ali ndo lyowa ilajizo na mzilo kwa Waisilaeli, kota vila heni Mkulu Nguluwi vyondikulajize, hegwe Musa.”

Yoshua kanguhaguligwa kuwalongoza Waisilaeli

(Kukumbuchila 31:1-8)

¹² Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Ukwine mchanya mwa chidunda achi cha vigongo vya Abalimu leka uilole isi yonDIwapele Waisilaeli. ¹³ Louyona, nagwe kobagama kota vila mng'holozo Aluni navyoyabagame, ¹⁴ kwa vila hambe mhulichize mzilo wa heni kula kuchiwala Sini. Mhela Waisilaeli weng'ha lowamng'ung'utile kwa chiwalo cha heni kula Meliba, humhele ukulu hali hewo lowaganile wapegwe mazi.” Meliba ndo nzasa ya mazi ako Kadeshi kuli kuchiwala ako Sini.

¹⁵ Na heye Musa nakamlanda Mkulu Nguluwi yolonga, ¹⁶ “Gwa Mkulu Nguluwi, Nguluwi uwele mwaluko wa ukomu wa weng'ha, ndangukulanda umhagule munhu wa kuwalongoza Waisilaeli weng'ha, ¹⁷ yawele kowalongola kuwalongoza kuli mbuli za hewo zeng'ha, leka Waisilaeli weng'ha wa Mkulu Nguluwi waleche kuwa kota ming'holo jilihela mdimi.”

18 Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, “Mhole Yoshua mwana wa Nuni, munhu yawele muhe wa Mkulu Nguluwi ka mgati mwa heye, hamba umuwichile moko, ¹⁹ na kumwimiza hali mtambika Eleasali na Waisilaeli weng’ha, umhe mijito ajo. ²⁰ Umhe honhu ha ludali lwa hegwe leka Waisilaeli weng’ha wamhulichize. ²¹ Heye komtumbila mtambika Eleasali yawele komlonjela choni chondilingugana kwa Ulimu na Sumimu. Kwa nzila ayi, Eleasali kowalongoza Yoshua na Waisilaeli weng’ha kuli mbuli za hewo zeng’ha”
²² Musa nakadita kota navyoyalajizwe na Mkulu Nguluwi. Nakamhola Yoshua na kumwimiza hali mtambika Eleasali na Waisilaeli weng’ha.
²³ Hamba nakamuwichila moko kwa kumdita yawe chilongozi kota Musa navyoyalajizwe na Mkulu Nguluwi.

28

Nhambiko za chila zuwa

¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
² “Walonjele Waisilaeli kota hemwe mondavila kwa mhela wa nhambiko zilinguganigwa, vilyo vya kulakazwa kwa chiluli, viwele na unhunyhililo unojile wa kunojeza heni.
³ Walonjele kota nhambiko yowondavila heni Mkulu Nguluwi kwa chiluli, yowa ming’holo myana mili milume ja mwaka umwe jilihela nongwa yoneche, kwa chiwalo cha nhambiko ya kulakazwa ya chila zuwa. ⁴ Ing’holo lyana limwe lyolavigwa mitondo na lya keli lyolavigwa mhela wa kuzinga kwa isanya, ⁵ chila limwe lyolavigwa hamwe na nhambiko ya nyhule ya

kilo imwe ya utimbo unojile uhanzigwe hamwe na lita imwe ya mafuta ganojile gahondigwe. ⁶ Ayi ndo nhambiko ya kulakazwa ilingulavigwa chila zuwa, iwele nailajizwe hala kuli chidunda cha Sinai kota unhunyhililo unojile, nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli. ⁷ Nhambiko ya chakunwa yoilingulavigwa na chila ing'holo lyana, ndo lita imwe ya divai. Kojijida nhambiko ayi ya chakunwa hali honhu helile ha Mkulu Nguluwi. ⁸ Mhela wa kuzinga kwa isanya kolilavya lila ing'holo lyana liyage hamwe na nhambiko ya nyhule na ya chakunwa kota yoilavigwe mitondo, kolavya kota nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli, nhambiko iwele na unhunyhililo unojile wa kumnojeza Mkulu Nguluwi.

Nhambiko ya Zuwa lya Kwesela

⁹ “Zuwa lya Kwesela, molavya nhambiko ya ming'holo myana mili milume ja mwaka umwe jilihela nongwa, nhambiko ya nyhule ya kilo mbili za utimbo unojile uhanzigwe na mafuta, na nhambiko yake ya chakunwa. ¹⁰ Nhambiko ayi ya kulakazwa yolavigwa chila Zuwa lya Kwesela ne kuwaza yila nhambiko ya chila zuwa hamwe na nhambiko yake ya chakunwa.

Nhambiko ya chila mwezi

¹¹ “Kuli mwaluko wa chila mwezi, momlavila Mkulu Nguluwi nhambiko ya kulakazwa. Milogota milume mili, ing'holo ilume limwe na ming'holo myana saba milume ja mwaka umwe, jeng'ha jiwe jilihela nongwa. ¹² Molavya nhambiko ya nyhule ya utimbo unojile kilo zidatu,

uhanzigwe na mafuta kwa chila ilogota ilume na molavya kahi kilo mbili za utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chila ing'holo ilume, ¹³ na kilo imwe ya utimbo unojile uhanzigwe na mafuta kwa chila ing'holo lyana. Nhambiko azi za kulakazwa ziwele na unhunyhililo wa kumnोजेजा Mkulu Nguluwi, ndo nhambiko zilingulav-igwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli. ¹⁴ Chipimilo cha nhambiko ya chakunwa chilinguganigwa ndo lita mbili za divai kwa chila ilogota ilume na lita imwe na nusu kwa chila ing'holo ilume na lita imwe kwa chila ing'holo lyana. Ayo ndo nhambiko ya kulakazwa ya chila mwezi kuli mwaka. ¹⁵ Kahi momlavila Mkulu Nguluwi nhambiko ya gehile, ipongo limwe, ne kuwaza yila nhambiko ya kulakazwa ya chila zuwa na nhambiko yake ya chakunwa.

Nhambiko ya mnvina ya Pasaka

¹⁶ “Zuwa lya kumi na kane lya mwezi wa mwaluko ndo mnvina ya Pasaka ya Mkulu Nguluwi. ¹⁷ Zuwa lya kumi na zihano lya mwezi wuwo ndo mnvina. Kwa mhela wa mazuwa saba, molya mibumunda jilihela usaso. ¹⁸ Kuli zuwa lya mwaluko kowa na nging'hano yelile. Zuwa alyo hamkola mijito hebu. ¹⁹ Molavya nhambiko ya kulakazwa kwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli, milogota milume mili na ing'holo ilume limwe na ming'holo myana saba milume ja mwaka umwe, jeng'ha jiwe jilihela nongwa. ²⁰ Nhambiko ya nyhule yoiwa hamwe na ayo, yowa ya utimbo unojile uhanzigwe na mafuta, kilo zidatu kwa chila ilogota ilume na kilo mbili kwa chila ing'holo

ilume, ²¹ na kilo imwe kwa chila limwe lya jila ming'holo myana saba. ²² Molavya kahi ipongo limwe liwe nhambiko ya gehile leka kuwaditila uhanyisi. ²³ Molavya vinhu avi ne kuwaza yila nhambiko ya kulakazwa ilingulavigwa mitondo ya chila zuwa. ²⁴ Hihyo du, kwa mhela wa mazuwa saba, molavya nhambiko ya chilyo yalin-gulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli, ndo iwele na unhunyhililo unojile wa kumnojeza Mkulu Nguluwi. Ayi moilavya ne kuwaza yila nhambiko ya kulakazwa ya chila zuwa na nhambiko yake ya chakunwa. ²⁵ Kuli zuwa lya saba modita nhing'hano yelile na mleche kukola mijito.

*Nhambiko ya mvinva ya mbena
(Walawi 23:15-22)*

²⁶ “Kuli zuwa lya mwaluko lya mvinva ya mbena lomumlavila Mkulu Nguluwi mbena za mwaluko za nyhule za hemwe, modita nhing'hano yelile na mleche kukola mijito. ²⁷ Molavya nhambiko ya kulakazwa, unhunyhililo unojile wa kumnojeza Mkulu Nguluwi, milogota milume mili na ing'holo ilume limwe na ming'holo myana milume saba ja mwaka umwe. ²⁸ Nhambiko ya nyhule yoiwa hamwe na ayo yowa ya utimbo unojile uhanzigwe na mafuta, kilo zidatu kwa chila ilogota ilume na kilo mbili kwa chila ing'holo ilume ²⁹ na kilo imwe kwa chila ing'holo lyana. ³⁰ Molavya kahi ipongo limwe kuwaditila uhanyisi. ³¹ Molavya vinhu avi ne kuwaza yila nhambiko ya kulakazwa ya chila zuwa hamwe na nhambiko yake ya chakunwa. Jeng'ha jiwe jilihela nongwa.

29

Nhambiko ya mrvina ya mhalamhanda (Walawi 23:23-25)

¹ “Zuwa lya mwaluko lya mwezi wa saba modita nhing'hano yelile na mleche kukola mijito. Alyo ndo zuwa lya kutowa mhalamanda. ² Molavya nhambiko ya kulakaza, kunhunyhilila goya komnojeza Mkulu Nguluwi, ilogota ilume limwe na ing'holo ilume limwe na ming'holo myana milume saba ja mwaka umwe, jeng'ha jiwe jilihela nongwa yoneche. ³ Molavya kahi nhambiko ya heye ya utimbo unojile uhanzigwe na mafuta, kilo zidatu kwa ilogota ilume na kilo mbili kwa ing'holo ilume ⁴ na kilo imwe kwa chila ing'holo lyana. ⁵ Kahi molavya ipongo limwe liwe nhambiko ya gehile kwa kuwaditila uhanyisi. ⁶ Molavya vinhu avi ne kuwaza yila nhambiko ya kulakazwa ya mwezi unyale na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko zake za chakunwa kota vyoilajizwe kuwa unhunyhililo unojile ulingunojeza, ndo nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli.

Nhambiko ya zuwa lya uhanyisi (Walawi 23:26-32)

⁷ “Zuwa lya kumi lya mwezi wa saba, modita nhing'hano yelile. Zuwa alyo yowagana mwe-sele kulya ne kukola mijito joneche. ⁸ Momlavila Mkulu Nguluwi nhambiko ya kulakazwa na kunhunyhilila kwa kumnojeza Mkulu Nguluwi. Ilogota ilume limwe na ing'holo ilume limwe na ming'holo myana saba milume ja mwaka umwe, jeng'ha jiwe jilihela nongwa yoneche.

⁹ Kuleka vinhu avyo, molavya kahi nhambiko ya utimbo unojile uhanzanywe na mafuta kilo zidatu hamwe na alyo ilogota ilume na kilo mbili hamwe na lila ing'holo ilume ¹⁰ na kilo imwe kwa chila ing'holo lyana. ¹¹ Molavya kahi ipongo limwe kwa nhambiko ya gehile ne kuwaza yila nhambiko ya uhanyisi hamwe na nhambiko ya kulakazwa ya chila zuwa na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko zake za kunwa.

*Nhambiko ya mnvina ya vibumuli
(Walawi 23:33-44; Kukumbuchila 16:13-17)*

¹² “Zuwa lya kumi na kahano lya mwezi wa saba, modita nHING'hano yelile. Hamkola mijito zuwa alyo. Modita mnvina kwa chiwalo cha Mkulu Nguluwi kwa mazuwa saba. ¹³ Molavya nhambiko ya kulakazwa, iwele ndo nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli, iwele na kunhunyhilila goya kulingumnojeza Mkulu Nguluwi na milogota milume kumi na jidatu na ming'holo milume mili na ming'holo myana ja mwaka umwe kumi na jine, jeng'ha jiwe jilihela nongwa yoneche. ¹⁴ Nhambiko yoiwa hamwe na ayo, yowa utimbo unojile uhanzigwe na mafuta, kilo zidatu kwa chila ilogota ilume na kilo mbili kwa chila ing'holo ilume ¹⁵ na kilo imwe kwa chila ing'holo lyana. ¹⁶ Molavya kahi ipongo limwe kwa nhambiko ya gehile, ne kuwaza yila nhambiko ya chila zuwa ya kulakazwa hamwe na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko yake ya chakunwa.

¹⁷ “Zuwa lya keli, molavya milogota milume kumi na mili na ming'holo milume mili na ming'holo myana milume kumi na jine ja mwaka

umwe jilihela nongwa yoneche. ¹⁸ Molavya kahi nhambiko ya nyhule na nhambiko ya chakunwa hamwe na jila milogota milume na ming'holo na ming'holo milume myana kwa winji wa hewo vyoilajizwe. ¹⁹ Molavya kahi ipongo limwe kwa nhambiko ya kulakazwa ya chila zuwa hamwe na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko yake ya chakunwa.

²⁰ “Zuwa lya kadatu, molavya mibuguma kumi na limwe na ming'holo milume mili na ming'holo myana kumi na jine ja mwaka umwe jilihela nongwa yoneche. ²¹ Molavya kahi nhambiko ya nyhule na nhambiko za chakunwa hamwe na ajo mibuguma na ming'holo milume na ming'holo myana kota vyoilajizwe. ²² Hihyo du, molavya ipongo limwe kwa nhambiko ya gehile ne kuwaza yila nhambiko ya kulakazwa hamwe na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko yake ya chakunwa.

²³ “Zuwa lya kane, molavya mibuguma kumi na ming'holo milume mili na ming'holo myana kumi na jine ja mwaka umwe jilihela nongwa yoneche. ²⁴ Molavya kahi nhambiko ya nyhule na nhambiko za chakunwa hamwe na ajo mibuguma na ming'holo milume na ming'holo myana kwa winji wa hewo kota vyoilajizwe. ²⁵ Molavya kahi ipongo limwe kwa nhambiko ya gehile ne kuwaza nhambiko ya chila zuwa ya kulakazwa hamwe na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko yake ya chakunwa.

²⁶ “Zuwa lya kahano, molavya mibuguma tisa na ming'holo milume mili na ming'holo myana milume kumi na jine ja mwaka umwe jilihela

nongwa yoneche. ²⁷ Molavya kahi nhambiko ya nyhule na nhambiko za chakunwa hamwe na mibuguma na ming'holo na ming'holo milume myana kota vyoilajizwe. ²⁸ Molavya kahi ipongo limwe kwa nhambiko ya gehile ne kuwaza yila nhambiko ya chila zuwa ya kulakazwa hamwe na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko yake ya chakunwa.

²⁹ “Zuwa lya sita, molavya mibuguma nane na ming'holo milume mili na ming'holo myana milume kumi na jine ja mwaka umwe jiwele jilihela nongwa yoneche. ³⁰ Molavya kahi nhambiko ya nyhule na nhambiko za chakunwa hamwe na ajo mibuguma na ming'holo milume na ming'holo myana kota vyoilajizwe. ³¹ Molavya kahi ipongo limwe lya nhambiko ya gehile hamwe na nhambiko ya kulakazwa na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko zake za chakunwa.

³² “Zuwa lya saba, molavya mibuguma saba na ming'holo milume mili na ming'holo myana milume kumi na jine ja mwaka umwe, jilihela nongwa yoneche. ³³ Molavya kahi nhambiko ya nyhule na nhambiko za chakunwa hamwe na ajo mibuguma na ming'holo milume na ming'holo myana kwa winji wa hewo kota vyoilajizwe. ³⁴ Molavya kahi ipongo limwe kwa nhambiko ya gehile ne kuwaza yila nhambiko ya kulakazwa ya chila zuwa, hamwe na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko yake ya chakunwa.

³⁵ “Zuwa lya nane, mowa na nhing'hano ng'hulu. Mleche kukola mijito zuwa alyo. ³⁶ Ila molavya nhambiko ya kulakazwa, nhambiko yalingulavilwa Mkulu Nguluwi kwa chiluli,

na unhunyhililo unojile ulingumnojeza Mkulu Nguluwi, ibuguma limwe na ing'holo ilume limwe na ming'holo myana milume saba ja mwaka umwe jilihela nongwa yoneche. ³⁷ Molavya kahi nhambiko ya nyhule na nhambiko za chakunwa hamwe na alyo ibuguma na ing'holo ilume na jila ming'holo myana kwa winji wa migongolo kota vyoilajizwe. ³⁸ Hamba kahi molavya ipongo limwe kwa nhambiko ya gehile ne kuwaza yila nhambiko ya chila zuwa ya kulakazwa hamwe na nhambiko yake ya nyhule na nhambiko yake ya chakunwa.

³⁹ “Aga ndo malajizo galinguwala nhambiko za kulakazwa na nhambiko za nyhule na nhambiko za chakunwa na nhambiko za kikala goya zomlingumlavila Mkulu Nguluwi mhela wa mnvina za hemwe zoziwichigwe. Ne kuwaza nhambiko azo ziwele momlavila Mkulu Nguluwi kweneza kilaha kwa hemwe na nhambiko za hemwe za kunuwila.”

⁴⁰ Lelo Musa nakawalonjela Waisilaeli chila chinhu kota Mkulu Nguluwi navyoyamlajize.

30

Malajizo kuwala kilaha

¹ Hamba, Musa nakalongasa na vilongozi wa nhanzi za Isilaeli, nakawalonjela, “Awu ndo ulonzi woyalonjile Mkulu Nguluwi.

² “Wone munhu yochilaha kwa Mkulu Nguluwi ama kiwika milagano kwa chilaho, imgana yeneze kilagana kwa heye, na imgana kahi yagakolele mijito gala geng'ha goyalonjile heye.

³ “Mhinza yawele yang'hali mbaka sambi kangikala haluga ha mhaza wa heye, yochilaha kwa Mkulu Nguluwi ama kiwika milagano, ⁴ na wone mhaza wa heye nakahulika kiwika milagano, wone yoleka kumlemeza, lelo vilaho vya heye vyoyawichile vyopona bahala na kulagana kwa heye kahi kopona bahala. ⁵ Ila wone mhaza wa heye yohulika kilaha ako, na yomlemeza, lelo kilaha kwa heye na kulagana kwa heye hambe vipone bahala. Mkulu Nguluwi komlechela kwa vila mhaza wa heye nakalemeza mbuli ayo.

⁶ “Wone mhinza ayo kohesigwa hala du nahoyalahile na kulagana ne kijesa goya tandi na kiwika heye yuye milagano, ⁷ hamba mlume wa heye yahuliche chilaho acho na wone yaleche kumlemeza, lelo kilaha kwa heye kopona bahala na kulagana kwa heye kahi kopona bahala. ⁸ Ila wone mlume wa heye yahuliche chilaho acho na wone yamlemeze, lelo ayo mlume wa heye kokusa chilaho cha mchewake na ulonzi wa heye woyaulavile ne kujesa goya, na Mkulu Nguluwi komlechela.

⁹ “Ila kilaha ama kulagana koneche koyawichile mdala yafililwe na mlume wa heye ama mdala yapegwe luleko, ahyo chilaho ama kulagana kwa ayo mdala vyopona bahala.

¹⁰ “Wone mdala yahesigwe yochilaha ama kulagana kwa kilaha kuno yawele haluga ha mlume wa heye, ¹¹ hamba wone mlume wa heye yahuliche mbuli ayo ila wone yaleche kumlemeza ne kumlonjela chinhu, lelo chilaho cha heye cheng'ha chopona bahala na kulagana kwa

heye kweng'ha kahi kopona bahala. ¹² Ila wone mlume yahuliche mbuli za heye, hamba yazileme, lelo hambe yaganigwe kugongomanyiza kilaha ama kulagana kwa heye, haimganile kweneza, mlume wa heye nakazilemeza na Mkulu Nguluwi komlechela mdala ayo. ¹³ Mlume wa heye koweza kutawiza ama kulemeza kilaha ama kulagana koneche kula. ¹⁴ Ila wone mlume wa heye hambe yalonje chinhu choneche chila kulawa zuwa lyoyohulika mbuli za kilaha ama kulagana kwa mdala wa heye, lelo mlume ayo kowa nakatawiza chilaho na kulagana ako. ¹⁵ Ila wone yolemeza mhela umwenga loyahuliche mbuli za heye, lelo heye mlume kowa na nongwa kwa chiwalo cha mchewake.”

¹⁶ Aga ndo malajizo gawele Mkulu Nguluwi nayamlajize Musa kwa chiwalo cha mdala na mlume wa heye na mhaza na mhinza wa heye, wone mhinza ayo yawe yang'hali kwalama na kangikala kwa mhaza wa heye.

31

Ngondo ya Wamidiani na Waisilaeli

¹ Mkulu Nguluwi nakalongasa na Musa, nakamlonjela, ² “Wahilulile chibida Wamidiani kwa mbuli zowawaditile Waisilaeli, hamba hegwe kobagama.”

³ Lelo Musa nakalongasa na wamizi, nakawalonjela, “Muwawiche goya wanhu walume walute kuza kitowa ngondo na Wamidiani kuwahilulila chibida kwa chiwalo cha Mkulu Nguluwi. ⁴ Kulawila chila nhanzi ya

Isilaeli, mohilika wamizi elufu imwe kuli kitowa ngondo.”

⁵ Lelo wamizi elufu imwe nawalavigwa kulawila chila nhanzi hali wanhu wa maelufu ya Waisilaeli, walume wawichigwe goya kitowa ngondo nawali elufu kumi na mbili (12,000).

⁶ Musa nakawahilika kuli kitowa ngondo hali ulongozi wa Finehasi mwana wa mtambika Eleasali, yawele na vinhu vya honhu helile na mhalamhanda za kulajila ulajilo. ⁷ Nawaitowa isi ya Midiani, kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa, nawawakopola walume weng'ha. ⁸ Hali wanhu awo wakopoligwe, nakwali na wandewa wahano wa Midiani, Evi na Lekemu na Suli na Huli na Leba. Vivila nawamkopola Balaamu mwana wa Beoli. ⁹ Waisilaeli nawawahola wadala wa Midiani na wana wa hewo na misenga na ming'holo na lufufu lwa hewo lweng'ha. ¹⁰ Miji ja hewo jeng'ha na howalingikala hewo heng'ha nawahalakaza heng'ha kwa chiluli. ¹¹ Nawahola vinhu vyeng'ha hamwe na wanhu na migongolo, ¹² hewo nawawegala wanhu na migongolo na vinhu vyeng'ha na kuviwika hali Musa na mtambika Eleasali na hali Waisilaeli weng'ha aho hawele na kambi kuli isi iwele na ibalalika lya Moabu, hawele habehi na lwanda lwa Yolodani ilingilola na Yeliko.

Kuhiluka kulawa kitowa ngondo

¹³ Musa na mtambika Eleasali na vilongozi weng'ha wa Waisilaeli weng'ha nawalawa kuli kambi, nawaluta kuwabochema wamizi.

¹⁴ Musa nakazudizwa na wakulu wa wamizi na wamizi wemilile vilundo vya wamizi maelufu

menji na vilundo vya wamizi mamiya ga wowahiluche kulawa kitowa ngondo. ¹⁵ Musa nakawauza, “Lekachoni namuwaleka wadala awa weng’ha wawele wakomu? ¹⁶ Mkumbuchile kota wadala ndo wawinzile ulonzi wa Balaamu, nawawambuza Waisilaeli wamleme Mkulu Nguluwi kula Peoli mbaka matamwa gehile nagawoyela Waisilaeli weng’ha wa heye Mkulu Nguluwi. ¹⁷ Ahyo lelo, muwakopole wana weng’ha walume na chila mdala yawele nakawasa na mlume. ¹⁸ Ila mleche kuwakopola wahinza weng’ha wawele hawanawasa na mlume, muwaleche wawele wakomu kwa chiwalo cha hemwe mwemwe. ¹⁹ Wala weng’ha wawele hali hemwe wawele nawakopole munhu ama kudoliza mtufi yanguwalapa wekale kunze mwa kambi kwa mhela wa mazuwa saba, weyelize hamwe na Wamidiani wa hemwe kuli zuwa lya kadatu na zuwa lya saba. ²⁰ Iwagana kahi welize chila ivalo na chila chinhu chigongomanyigwe kwa igozi na kwa milaika ja mhene ama kwa igodi.”

²¹ Mtambika Eleasali nakawalonjela walume wahiluche kulawila kuli kitowa ngondo, “Ali ndo ilajizo liwele Mkulu Nguluwi nalyoyampele Musa. ²² Zahabu na sendi na shaba na chuma na bati na madini galinguchemigwa lisasi, ²³ ndo vinhu vyeng’ha viwele vilingwimilila chiluli, vyokwelizwa kwa kuvikoleza kuli chiluli. Ahyo, yanguganigwa kahi vyelizwe na mazi ga kweliza. Vinhu viyage vyeng’ha vila vyohambe vimilile chiluli vyokwelizwa kwa mazi ga kweliza. ²⁴ Zuwa lya saba yangukulapa mhovuje mivalo ja

hemwe, ndo vyomuwa mwelile na kukundigwa kwinjila kuli kambi.”

Kigawila kwa vinhu viholigwe kuli ngondo

²⁵ Mkulu Nguluwi nakalongasa na Musa, nakamlonjela, ²⁶ “Hegwe na mtambika Eleasali, hamwe na vilongozi wa ng'holo za nhanzi ya Waisilaeli, muwaze vinhu navyomholile kuli ngondo na Waisilaeli weng'ha na migongolo. ²⁷ Mgawe vinhu avyo kuli vilundo vili, chilundo cha mwaluko ndo cha wamizi walutile kuli kitowa ngondo na chilundo chiyage kwa chiwalo cha Waisilaeli weng'ha. ²⁸ Ila kwa chila chilundo cha wamizi walutile kuli kitowa ngondo, ubagule ndolendole kwa chiwalo cha Mkulu Nguluwi. Chinhu chimwe kulawila kuli vinhu miya zihano, wawe wanhu ama isenga ama idogowi ama ing'holo ama mhene, ²⁹ umhe mtambika Eleasali iwe ndolendole kwa Mkulu Nguluwi. ³⁰ Kulawila kuli chilundo cha nhanzi yeng'ha ya wanhu wa Isilaeli, uhole honhu hamwe ha chila makumi gahano, wawe wanhu ama misenga ama midogowi ama ming'holo ama mhene. Ahyo mowapa Walawi wawele walinguganigwa kukola mijito kuli ihema lya Mkulu Nguluwi.” ³¹ Musa na mtambika Eleasali nawadita kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.

³² Vinhu navyowaholile kuli ngondo, navyali, ming'holo lachi sita na elufu makumi saba na zihano (675,000) ³³ na misenga elufu makumi saba na mbili (72,000) ³⁴ na midogowi elufu makumi sita na imwe (61,000) ³⁵ na wadala wawele hawating'hana na mlume elufu makumi gadatu na

mbili (32,000). ³⁶ Nusu yake, honhu hawele habaguligwe na wamizi walutile kuli ngondo, nayali ming'holo lachi zidatu na elufu makumi gadatu na saba na miya zihano (337,500), ³⁷ kuli awo miya sita na makumi saba na wahano (675) walavigwe kwa Mkulu Nguluwi. ³⁸ Misenga ja wamizi wa ngondo najali elufu makumi gadatu na sita (36,000), na kuli ajo makumi saba na mili (72) najilavigwa ndolendole kwa Mkulu Nguluwi. ³⁹ Midogowi ajo najali elufu makumi gadatu na miya zihano (30,500) na kuli ajo makumi sita na imwe (61) najilavigwa ndolendole kwa Mkulu Nguluwi. ⁴⁰ Wanhu nawali elufu kumi na sita (16,000), na hali awo honhu ha Mkulu Nguluwi nahali wanhu makumi gadatu na mbili (32). ⁴¹ Lelo Musa nakamha mtambika Eleasali ndolendole ayo ilavigwe kwa Mkulu Nguluwi, kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa.

⁴² Nusu ya keli yowapegwe Waisilaeli, iwele Musa nayaibagule kulawa yila nusu yowapegwe wamizi walutile kuli kitowa ngondo, ⁴³ najali ming'holo lachi zidatu na elufu makumi gadatu na saba na miya zihano (337,500) ⁴⁴ na misenga elufu makumi gadatu na sita (36,000) ⁴⁵ na midogowi elufu makumi gadatu na miya zihano (30,500) ⁴⁶ na wanhu elufu kumi na sita (16,000). ⁴⁷ Kulawa nusu ayi yowapegwe Waisilaeli, Musa nakamhola yumwe kuli chila Wamidiani makumi gahano na migongolo makumi gahano, kota vyoyalonjelwe na Mkulu Nguluwi, nakawapa Walawi wawele wokola mijito ja ihema lya Mkulu Nguluwi.

⁴⁸ Hamba wakulu wawele hali vilundo vya

awo wamizi na vilongozi wa maelufu ga awo wamizi na vilongozi wa mamiya ga awo wamizi, nawamlutila Musa, ⁴⁹ nawamlonjela, “Vitumagwa wa hegwe natuwawaza wamizi weng’ha nawawele hali ulongozi wa hetwe natona kota kuduhu ne yumwe wa hewo yawele haduhuli. ⁵⁰ Lelo natigala vinhu vya zahabu na banjili na banjili zilivinji na pete za muhuli na vipuli na ugasi viwele chila munhu nakafichigwa navyo. Natuvilavya leka hetwe tuditilwe uhanyisi wa ukomu wa hetwe, hali Mkulu Nguluwi.” ⁵¹ Musa na mtambika Eleasali nawabochela vinhu vyeng’ha vinoligwe kwa zahabu. ⁵² Zahabu yeng’ha yowamlavile Mkulu Nguluwi nayali kota kilo miya mbili. ⁵³ Chila mwamizi yohawele chilongozi, nahalavile vinhu vya heye yuye kwa Mkulu Nguluwi. ⁵⁴ Lelo Musa na mtambika Eleasali nawabochela zahabu ayo kulawa kwa vilongozi na kuihilika kuli ihema lya Nguluwi, leka Mkulu Nguluwi yawakumbuche Waisilaeli.

32

Nhanzi za kolilawilaga isanya mwa Yolodani (Kukumbuchila 3:12-22)

¹ Nhanzi ya Lubeni na Gadi nayali na migongolo ja kufujigwa minji ng’hatu. Lelo vyowawene kota honhu ha Yaseli na Gileadi nahali hanojile kwa migongolo ja kufujigwa, ² nawawalutila Musa na mtambika Eleasali na vilongozi wa Waisilaeli weng’ha, nawawalonjela, ³ “Miji ja Ataloti na Diboni na Yaseli na Nimula na Heshiboni na Eleale na Sebamu na Nebo na Beoni, ⁴ isi iwele Mkulu Nguluwi nayaisumile kwa chiwalo cha Waisilaeli

weng'ha, ndo isi inojile kwa migongolo ja kufujigwa, natwe twanajo migongolo minji ng'hatu. ⁵ Lelo wone mtukunde twanguwalanda uganililo leka mtupe isi ayi iwe ya hetwe, mleche kutuhilika kumwambu mwa lwanda lwa Yolodani.”

⁶ Musa nakawalonjela wanhu wa nhanzi za Gadi na Lubeni, “Ndaze, mwangugana kusigala hano kuno wang'holozenu Waisilaeli wanguluta kuli ngondo? ⁷ Lekachoni mwanguwadita Waisilaeli wagozole na waleche kuka kuli isi iwele nawapegwe na Mkulu Nguluwi?”

⁸ Ahyo ndo navyowaditile wasekulu wa hemwe londiwalajize kulawa Kadeshi-balineya kuipugajiza isi. ⁹ Hewo nawaluta mbaka hali ibindi lya Eshikoli, nawayona isi, ila nalowahiluche, nawawadita Waisilaeli wagozole leka waleche kwinjila kuli isi yowapegwe na Mkulu Nguluwi.

¹⁰ Mkulu Nguluwi nakazudila ng'hatu zuwa alyo, nakelaha yolonga, ¹¹ ‘Ndangukomya, haduhu munhu yoneche hali wanhu walawile Misili yawele na miyaka makumi meli na mzidi yawele koyona isi yondilahile kota ndowapa Abulahamu na Isaka na Yakobo, kwa vila hambe wanyhulichize goya. ¹² Weng'ha hawoyona ila Kalebu mwana wa Yefune, Mkenisi, na Yoshua mwana wa Nuni, mina hewo nawanyhulichiza goya heni Mkulu Nguluwi.’

¹³ Mkulu Nguluwi nakawazudila ng'hatu Waisilaeli, nakawadita wawe wolubaluba kuchiwala kwa mhela wa miyaka makumi gane, lulelo lweng'ha luditile wihe hali heye, nalubagama. ¹⁴ Lelo hemwe lulelo lwa yawele na gehile, namuya honhu

ha wasekulu wa hemwe, konjeza ng'hatu kahi ng'halazi ya Mkulu Nguluwi kwa Waisilaeli. ¹⁵ Wone hemwe molema kumuwinza, heye kowaleka kahi kuchiwala na mokwambuza kubagama kwa wanhu wano weng'ha.”

¹⁶ Lelo nawamlutila Musa, nawamlonjela, “Utukundize tandi tujizenjele mibani ming'holo ja hetwe na miji kwa chiwalo cha wana wa hetwe.

¹⁷ Ila hetwe tochiwika goya kwa ngondo kuka na wang'holozetu Waisilaeli na towa msitali wa kumwando kuli kitowa ngondo mbaka tuwahiliche hala honhu howochikala. Mhela awo wana wa hetwe wochikala kuli muji uwele na ngome, leka weyamile na wenyeng'haye wa isi ayi. ¹⁸ Hambe tuhiluche haluga mbaka aho Waisilaeli wanji weng'ha howowa na honhu hawo howohalila. ¹⁹ Hatuwa na honhu choneche hali hewo kolizinjilaga isanya mwa lwanda lwa Yolodani, kwa vila hetwe natupegwa honhu hetu ubanzi awu, kolilawilaga isanya mwa Yolodani.”

²⁰ Musa nakawalonjela, “Wone ndo mkomya modita kota navyomlonjile, lelo baha hali Mkulu Nguluwi, miwiche goya kuza kitowa ngondo.

²¹ Chila yumwe wa hemwe yawichigwe goya kitowa ngondo, koloka lwanda lwa Yolodani kuno yawele kuli ulongozi wa Mkulu Nguluwi, mowatowa wang'honyo wa hemwe mbaka Mkulu Nguluwi hoyowawinga wang'honyo wa heye hali heye ²² na kuihola isi. Lomdita ago, mohiluka, mina mowa mgongomanyiza chomlinguganigwa kudita kwa Mkulu Nguluwi na wang'holozenu Waisilaeli. Na isi ayi yowa ya hemwe hali Mkulu Nguluwi. ²³ Ila ndanguwakanya kota wone

hamgongomanyize kulagana kwa hemwe, mowa mumditila gehile Mkulu Nguluwi, na mvizele ng'hatu kota mogazigwa. ²⁴ Mzenje miji kwa chiwalo cha wana wa hemwe na mibani kwa chiwalo cha ming'holo ja hemwe, ila mdite kota navyomlagane.”

²⁵ Hamba, wanhu wa Gadi na wa Lubeni nawamlonjela Musa, “Mkulu, hetwe twa vitumagwa wa hegwe na todita kota vyoulonjile. ²⁶ Wadala wa hetwe na wana wa hetwe na ming'holo ja hetwe na misenga ja hetwe, vyoona baha kuli miji ja Gileadi. ²⁷ Ila hetwe vitumagwa wa hegwe tuwachigwa goya kitowa ngondo hali ulongozi wa Mkulu Nguluwi. Toloka lwanda lwa Yolodani kitowa, kota vyoulonjile.”

²⁸ Lelo Musa nakalonga hino kwa mtambika Eleasali na kwa Yoshua mwana wa Nuni na kwa vilongozi wa nhanzi za Waisilaeli, ²⁹ “Wone wanhu wa Gadi na wa Lubeni woloka lwanda lwa Yolodani hamwe na hemwe wawele wawichigwe goya kitowa ngondo hali ulongozi wa Mkulu Nguluwi, isi hoyosumya, mowapa isi ya Gileadi iwe ya hewo. ³⁰ Ila wone hawoloka lwanda lwa Yolodani hamwe na hemwe wawichigwe goya kitowa ngondo, lelo honhu ha isi ya Kanaani yowa ya hewo na yowa ya hemwe kahi.”

³¹ Wanhu wa Gadi na Lubeni nawedichila, “Hetwe todita kota Mkulu Nguluwi navyoyatulonjele, hetwe vitumagwa wa hegwe. ³² Hali ulongozi wa Mkulu Nguluwi, toloka kuno tuwachigwe goya kitowa ngondo mbaka isi ya Kanaani, yila isi yotupewe hano kolilawilaga isanya mwa Yolodani yowa ya hetwe.”

³³ Lelo Musa nakawapa isi yeng'ha ya mndewa Sihoni wa Waamoli na isi ya mndewa Ogu wa Bashani hamwe na miji ja honhu hawele hafungo mwa miji ajo, wanhu wa nhanzi za Gadi na Lubeni na nusu ya nhanzi ya Manase mwana wa Yusufu. ³⁴ Nhanzi ya Gadi naizenga miji ja Diboni na Ataloti na Aloeli ³⁵ na Atiloti-shofani na Yaseli na Yogubeha ³⁶ na Beti-nimula na Beti-halani, miji ji-wele na ngome na mibani ja ming'holo. ³⁷ Nhanzi ya Lubeni naizenga miji ja Heshiboni na Eleale na Kiliataimu ³⁸ na Nebo na Baali-meoni na Sibuma. Hamba matagwa ga miji ajo nagagaluswa na kuppegwa matagwa ganji kahi, matagwa ga wala wazenjile miji ajo.

³⁹ Walelwa wa Makili mwana wa Manase, nawaitowa isi ya Gileadi, nawaiholo na kuwawinga Waamoli wowawele wochikala amo. ⁴⁰ Ahyo, Musa nakawapa isi ya Gileadi wanhu wa lukolo lwa Makili mwana wa Manase, na hewo nawekala amo. ⁴¹ Yaili wa nhanzi ya Manase, nakavitowa vijiji vya Gileadi na kuvihola, nakavichema itagwa lya Hawoti-yaili. ⁴² Na heye Noba nakaitowa na kuiholo isi ya Kenati na vijiji vyake nakahachema Noba, itagwa lya heye yuye.

33

Majendo kulawila Misili mbaka Moabu

¹ Azi ndo kambi zowafichile Waisilaeli, nawawika kambi walawile Misili kuno wawele kuli vilundo vya nhanzi za hewo, kuli ulongozi wa Musa na Aluni. ² Musa nakandika itagwa lya chila

honhu howawichile kambi, honhu hamwe mbaka honhu hanji, kwa ilajizo lya Mkulu Nguluwi.

³ Waisilaeli nawoka kuli muji uchemigwe Lamesesi kuli zuwa lya kumi na zihano lya mwezi wa mwaluko, zuwa limwe loimalile Pasaka ya mwaluko. Nawoka kwa nhumbula zikangale hali Wamisili weng'ha, ⁴ wawele wawatilile walelwa wa hewo wa mwaluko walume nawakopoligwe na Mkulu Nguluwi, Mkulu Nguluwi nayali yajigazile mbaka milungu ja hewo.

⁵ Lelo Waisilaeli nawoka Lamesesi, nawawika kambi ya hewo ako Sukoti. ⁶ Kulawila Sukoti, nawawika kambi ya hewo ako Etamu, hafungo ha chiwala. ⁷ Kulawila Etamu, nawahinduka na kuhiluka mbaka Pi-hahiloti, kolilawilaga isanya ya Baali-sefoni, nawawika kambi ya hewo habehi na Migidoli. ⁸ Nawoka Pi-hahiloti, nawakola Bahali ya Shamu mbaka kuchiwala ako Etamu, nawali mmajendo ako kuchiwala kwa utali wa kujenda mazuwa gadatu, nawawika kambi ya hewo ako Mala. ⁹ Kulawila Mala, nawaluka majendo mbaka Elimu, ako Elimu nakwali na nzasa kumi na mbili za mazi na mitende makumi saba, nawawika kambi ya hewo honhu aho. ¹⁰ Nawali mmajendo kulawila Elimu, nawawika kambi ya hewo habehi na Bahali ya Shamu. ¹¹ Kulawila Bahali ya Shamu nawawika kambi ya hewo kuli chiwala ako Sini. ¹² Kulawila kuli chiwala ako Sini, nawawika kambi ya hewo Dofuka. ¹³ Kulawila Dofuka nawawika kambi ya hewo ako Alushi. ¹⁴ Kulawila Alushi nawawika kambi ya hewo ako Lefidimu, hawele nakwali haduhu mazi ga kunwa. ¹⁵ Nawoka

Lefidimu nawawika kambi ya hewo kuli chiwala ako Sinai. ¹⁶ Kulawila kuli chiwala ako Sinai nawawika kambi ya hewo ako Kibuloti-hataava. ¹⁷ Kulawila Kibuloti-hataava, nawawika kambi ya hewo Haseloti. ¹⁸ Kulawila Haseloti, nawawika kambi ya hewo ako Litima. ¹⁹ Kulawila Litima, nawawika kambi ya hewo ako Limoni-pelesi. ²⁰ Kulawila Limoni-pelesi, nawawika kambi ya hewo ako Libuna. ²¹ Kulawila Libuna nawawika kambi ya hewo Lisa. ²² Nawoka Lisa, nawawika kambi ya hewo ako Kehelata. ²³ Kulawila Kehelata, nawawika kambi ya hewo mchidunda cha Shefeli. ²⁴ Kulawa mchidunda cha Shefeli nawawika kambi ya hewo ako Halada. ²⁵ Kulawila Halada, nawawika kambi ya hewo ako Makeloti. ²⁶ Kulawila Makeloti, nawawika kambi ya hewo ako Tahati. ²⁷ Kulawila Tahati nawawika kambi ya hewo Tela. ²⁸ Kulawila Tela nawawika kambi ya hewo Mitika. ²⁹ Kulawila Mitika, nawawika kambi ya hewo Hashimona. ³⁰ Kulawila Hashimona, nawawika kambi ya hewo Moseloti. ³¹ Kulawila Moseloti, nawawika kambi ya hewo Bene-yaakani. ³² Kulawila Bene-yaakani, nawawika kambi ya hewo Holi-hagidigadi. ³³ Kulawila Holi-hagidigadi, nawawika kambi ya hewo Yotibata. ³⁴ Kulawila Yotibata, nawawika kambi ya hewo Abulona. ³⁵ Kulawila Abulona, nawawika kambi ya hewo Esioni-gebeli. ³⁶ Nawoka Esioni-gebeli, nawaluka majendo na kuwika kambi ya hewo kuli chiwala ako Sini, kuwele ndo Kadeshi. ³⁷ Kulawila Kadeshi, nawawika kambi ya hewo kuchidunda cha Holi, kuli mbaka wa isi ya Edomu.

³⁸ Kwa ilajizo lya Mkulu Nguluwi mtambika Aluni nakakwina mchanya mwa chidunda cha Holi, na nakabagama zuwa lya mwaluko lya mwezi wa kahano, mwaka wa makumi gane kulawa Waisilaeli lowalawile kuli isi ya Misili.

³⁹ Aluni nayali na miyaka miya imwe na makumi meli na gadatu (123) hoyabagame mchanya mwa chidunda cha Holi.

⁴⁰ Mndewa wa Aladi, Mkanaani, nayawele yochikala Negebu kuli isi ya Kanaani nakahulika kota Waisilaeli nawali wokuya.

⁴¹ Kulawila kuchidunda cha Holi, Waisilaeli nawawika kambi ya hewo Salimona. ⁴² Kulawila Salimona, nawawika kambi ya hewo ako Punoni.

⁴³ Kulawila Punoni, nawawika kambi ya hewo ako Oboti. ⁴⁴ Kulawila Oboti, nawawika kambi ya hewo ako Iye-Abalimu, kuli honhu ha Moabu.

⁴⁵ Kulawila Iye-Abalimu, nawawika kambi ya hewo ako Diboni-gadi. ⁴⁶ Kulawila Diboni-gadi, nawaluka majendo na kuwika kambi ya hewo ako Alimoni-dibulataimu. ⁴⁷ Kulawila Alimoni-dibulataimu, nawaluka majendo na kuza kuwika kambi ya hewo kuli vidunda vya Abalimu, habehi na chidunda cha Nebo.

⁴⁸ Kulawa kuli vidunda vya Abalimu, nawaluka majendo na kuza kuwika kambi ya hewo kuli ibalalika lya Moabu kumwambu mwa lwanda lwa Yolodani ilingililola na Yeliko. ⁴⁹ Nawawika kambi ayo habehi na lwanda lwa Yolodani hali Beti-yeshimoti na ibindi lya Abeli-shitimu kuwele na ibalalika lya Moabu.

Malajizo kung'hali kwinjila Kanaani

⁵⁰ Kuli ibalalika lya Moabu, kumwambu mwa lwanda lwa Yolodani ilingilola na Yeliko, Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ⁵¹ “Walonjele Waisilaeli kota homloka lwanda lwa Yolodani na kwinjila kuli isi ya Kanaani, ⁵² muwawinje wenyeng'haye weng'ha wa isi ayo hali hemwe. Mowifya jimalukolo ja hewo jeng'ha ja maganga na jimalukolo ja chuma na kubomola chila honhu hawo ha kulanda milungu. ⁵³ Moihola isi ayo na kikala amo kwa vila ndiwapani iwe ya hemwe. ⁵⁴ Moigawanula isi ayo kwa kutowa simbi kwa kuwinza winji wa ivyazi lya hemwe, honhu hakulu ndo ha nhanzi ng'hulu na honhu hadodo ndo kwa nhanzi ndodo. ⁵⁵ Ila wone hamuwawinjile wenyeng'haye wa isi ayo tandi, lelo awo wawele mowaleka wowa kota vibanzi kumeho henu ama miwa chila ubanzi, na wowagazani. ⁵⁶ Nani ndowaditani hemwe kota vyonjesile kuwadita hewo.”

34

Mbaka ja isi ya Kanaani

¹ Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa, ² “Walonjele Waisilaeli ulonga kota homkwinjila Kanaani, isi iwele ndanguwapa iwe ya hemwe, mbaka ja honhu ha hemwe heng'ha jowa kota vyoili. ³ Ubanzi wa kusini mbaka wa hemwe wowa kulawila kuchiwala ako Sini kukolela ubanzi wa Edomu. Wokwaluchila kolizinjilaga isanya ubanzi wa kusini koidumile Bahali ya Mwino. ⁴ Hamba wokolela kusini kuluta kula Akilabimu na kukolela Sini mbaka Kadeshi-balineya, ubanzi wa kusini. Kulawila aho, mbaka

wokola mbaka Hasali-adali na kuza mbaka Asimoni. ⁵ Kulawila Asimoni wokola kuza kuli kalwanda ka Misili kuwele na mbaka wa Misili na kumalila kuli bahali ya Mediteleniyani.

⁶ “Mbaka wa hemwe wa ubanzi wa kolizinjilaga isanya wowa bahali ya Mediteleniyani.

⁷ “Mbaka wa hemwe wa ubanzi wa kasikazini wowa kota ahi, kulawa bahali ya Mediteleniyani, wogoloka kulutilila mbaka kuli chidunda cha Holi. ⁸ Kulawila chidunda cha Holi, wogoloka kulutilila mbaka Hamati na kulutilila mbaka ako Sedadi ⁹ na kukola mbaka Sifuloni na kumalila Hasali-enani, awo ndo wowa mbaka wa hemwe, ubanzi wa kasikazini.

¹⁰ “Mbaka wa hemwe ubanzi wa kolilawilaga isanya mouwika kulawila Hasali-enani mbaka Shefamu. ¹¹ Kulawila Shefamu wogoloka kulutilila kusini mbaka Libula, kolilawilaga isanya kwa Aini, hamba mbaka awo woluta hasi mbaka kidulika kwa kolilawilaga isanya kwa ilamba lya Galilaya, ¹² hamba wowinza lwanda lwa Yolodani mbaka Bahali ya Mwino. Ayo ndo yowa isi ya hegwe kota mbaka vyouli.”

¹³ Lelo Musa nakawalajiza Waisilaeli, “Ayi ndo isi yomuihalila kwa kutowa simbi, isi iwele Mkulu Nguluwi nakalajiza zipegwe nhanzi tisa na nusu. ¹⁴ Nhanzi ya Lubeni na ya Gadi, na nusu ya nhanzi ya Manase zipegwa uhalizi wa hewo kwa kiwhana na winji wa ivyazi lya hewo. ¹⁵ Nhanzi azo mbili na nusu nazipegwa uhalizi wa hewo kumwambu mwa lwanda lwa Yolodani ubanzi ya kolilingulawila isanya, habehi na Yeliko.”

Vilongozi wawele wololela kigawila honhu ha isi

16 Mkulu Nguluwi nakamlonjela Musa,
17 “Mtambika Eleasali na Yoshua mwana wa Nuni ndo wowagawila wanhu isi, iwe ya hewo.

18 Kohola kahi chilongozi yumwe kulawila chila nhanzi kukutanza kuli kugawanula isi. 19 Aga ndo matagwa ga hewo.

“Kulawila nhanzi ya Yuda, nayali Kalebu mwana wa Yefune.

20 Kulawila nhanzi ya Simeoni, nayali Shemueli mwana wa Amihudi.

21 Kulawila nhanzi ya Benjamini, nayali Elidadi mwana wa Kisiloni.

22 Kulawila nhanzi ya Dani, nayali Buki mwana wa Yoguli.

23 Kulawila nhanzi ya Manase mwanage Yusufu, nayali Hanieli mwana wa Efodi.

24 Kulawila nhanzi ya Efulaimu, mwanage Yusufu, nayali Kemueli mwana wa Shifutani.

25 Kulawila nhanzi ya Sebuluni, nayali Elisafani mwana wa Palinaki.

26 Kulawila nhanzi ya Isakali, nayali Palitieli mwana wa Asani.

27 Kulawila nhanzi ya Asheli, nayali Ahihudi mwana wa Shelomi.

28 Kulawila nhanzi ya Nafutali, nayali Pedaheli mwana wa Amihudi.”

29 Awa ndo wanhu wawele Mkulu Nguluwi nakawahagula wawagawile Waisilaeli isi ya Kanaani iwe ya hewo.

35

Miji ja Walawi

¹ Mkulu Nguluwi nakalongasa na Musa kuli ibalalika lya Moabu, kumwambu mwa lwanda lwa Yolodani ilingilola na Yeliko, nakamlonjela, ² “Walonjele Waisilaeli kota uhalizi wowawele nawo, wawagawile Walawi miji ja kikala na honhu ha kudimila migongolo hafungo ha miji ajo. ³ Miji ajo jowa ja hewo, na hewo wochikala amo na honhu ha kudimila migongolo howa ndo kwa chiwalo cha misenga hamwe na migongolo ja hewo jiyage. ⁴ Honhu ha kudimila homuwapa Walawi hafungo ha muji hokwenela chila ubanzi utali wa mita miya zine na makumi gahano kulawila kuli lukanzi lwa muji awo. ⁵ Ahyo, honhu aho ha kudimila migongolo howa ha mita miya tisa, na hokwenela chila ubanzi, muji awo wowa hagati. Honhu aho howa ha kudimila hewo hafungo ha miji ajo. ⁶ Mowagawila Walawi miji sita ja kubilimila, hawele wone munhu yamkopole miyage ne kunuwila, kokundizwa kubilimila ako. Hamwe na ago, mowapa kahi miji jiyage makumi gane na mbili. ⁷ Miji jomuwapa Walawi jowa makumi gane na nane hamwe na honhu hake ha kudimila. ⁸ Miji jomuwapa Walawi kuli uhalizi wa Waisilaeli jiwthane na ukulu wa nhanzi, nhanzi ng'hulu yolavya miji minji na nhanzi ndodo yolavya miji mido. Chila nhanzi yolavya miji jake kwa chiwalo cha Walawi kwa kiwhana na honhu hoichihalila.”

Miji ja kubilimila

(Kukumbuchila 19:1-13; Yoshua 20:1-9)

⁹ Mkuu Nguluwi nakalongasa na Musa, nakamlonjela, ¹⁰ Walonjele Waisilaeli kota mhela womloka lwanda lwa Yolodani na kwinjila isi ya Kanaani, ¹¹ mohagula miji jiwele jowa miji ja kubilimila hawele kota munhu wone yamkopole miyage ne kunuwila koweza kubilimila. ¹² Miji ajo jowa honhu ha kubilimila, leka yula yakopole yaleche kubagama na yula munhu yalinguhilula chibida, yang'hali kutagusigwa hali nhing'hano. ¹³ Mobagula miji sita kwa chiwalo cha kubilimila. ¹⁴ Hali miji ajo sita jombagula, jidatu jiwe kolilawilaga isanya mwa Yolodani, na jidatu jiyage jiwe kuli isi ya Kanaani. ¹⁵ Miji ajo jowa ja kubilimila kwa chiwalo cha Waisilaeli na wajenzi na wajenzi wowochikala hamwe na hewo mhela udo. Munhu yoneche yomkopola miyage ne kunuwila koweza kubilimila ako.

¹⁶ “Ila munhu wone yamtowe miyage na chinhu cha chuma, kabagama, munhu ayo ndo mkopolaji na yangumlapa yabagame. ¹⁷ Munhu yoneche yomtowa miyage na iganga, wone yabagame, munhu ayo ndo mkopolaji, yangumlapa na heye yabagame. ¹⁸ Wone yamtowe miyage na chilungu cha igodi chiwele chomwambuza kubagama, na wone yabagame, munhu ayo ndo mkopolaji, na yangumlapa yabagame. ¹⁹ Mng'holoze wa habehi wa munhu yawele nakabagama, kohilula chibida. Ahyo hoyoting'hana na ayo mkopolaji, na heye komkopola.

²⁰ “Hihyo du, na wone munhu yomzudila miyage, hamba yomkundujiza ama kumtozela chinhu kwa chinyele, ²¹ ama kwa kumtowa ngumi na yabagame, lelo munhu ayo yamtowile

miyage ndo mkopolaji na yangumlapa yabagame. Mng'holoze wa habehi wa munhu yawele nakabagama, kohilula chibida howoting'hana hamwe.

²² “Ila wone munhu yamkundujize miyage baho du, ne kuzudila ama kumtozela chinhu ne chinyele, ²³ ama wone munhu yatoze iganga lilinguweza kwambuza munhu yabagame, na kumkopola munhu, hanga hawele mng'honyo wa heye na ayo yakopole nahaganile kukopola, ²⁴ lelo, nHING'hano yokwamula hali munhu ayo mkopolaji na mng'holoze wa habehi wa munhu yawele nakabagama, kwa kuwinza utaguso awu. ²⁵ NHING'hano yomlohola munhu ayo yakopole, mmoko mwa mng'holoze wa habehi wa munhu yawele nakabagama na kumhilula kuli muji wa kubilimila monayali yabilimile. Kochikala ako mbaka kubagama kwa mtambika mkulu yabakalizwe mafuta gelile. ²⁶ Ila wone ayo munhu yakopole yalawe kunze mwa muji woyabilimile mhela woneche ula, ²⁷ hamba wone mng'holoze wa habehi wa munhu yawele nakabagama, yamfiche kunze mwa mbaka ja muji awo wa kubilimila na yamkopole, ayo kowa kahela nongwa ya kukopola. ²⁸ Mina ayo yakopole imgana yekale mgati mwa awo muji wa kubilimila mbaka mtambika mkulu hoyobagama, ila hoyobagama mtambika mkulu koweza kuhiluka kaye.

²⁹ “Malajizo aga na mizilo aji jowinzigwa kuli lulelo lwa hemwe lweng'ha, honhu honeche hom-chikala.

³⁰ “Munhu yoneche yokopola munhu, kotagusigwa kubagama kwa walolezi weli ama mzidi, munhu yoneche howeza kutagusigwa kubagama kwa ulolezi wa munhu yumwe.

³¹ “Mleche kubochele sendi yoneche kulohola ukomu wa mkopolaji yawele na nongwa na yatagusigwe kubagama, munhu ayo yangunlapa yabagame. ³² Mleche kubochele sendi yoneche kulawila kwa munhu yabilimile muji wa kubilimila leka kumkundiza yahiluche kikala kaye kwa heye, kuno mtambika mkulu yang'hali kubagama. ³³ Lomdita ahyo mowa muidita ikokomoche isi yomlingikala. Uboholaji wa danda woidita isi iwe ikokomoche, na kuduhuli uhanyisi kwa chiwalo cha kuyeliza isi iditilwe ukopolaji, ila kwa kumkopola ayo yakopole. ³⁴ Mleche kuidita isi yomlingikala iwe ikokomoche, isi iwele heni yondilingikala, mina heni Mkulu Nguluwi ndangikala hali hemwe Waisilaeli.”

36

Uhalizi wa wadala wahesigwe

¹ Vilongozi wa wanhu kuli lukolo lwa Gileadi, mwana wa Makili, mwana wa Manase, mwana wa Yusufu, nawaluta kulongasa na Musa na vilongozi wanji wa lukolo lwa Waisilaeli. ² Nawalonga, “Mkulu Nguluwi nakakulonjela uwagawile wanhu wa Isilaeli isi kwa kutowa simbi, iwe uhalizi wa hewo, nakakulonjela kota uwape wahinza wa Selofehadi mng'holozetu uhalizi wa mhaza wa hewo. ³ Ila wone hewo wohesigwa na Waisilaeli wa nhanzi ziyage, uhalizi wa hewo wolawa kwa hetwe na

kuwalutila wanhu wa nhanzi yowohesigwa, ahyo uhalizi wa hetwe wokuka kwa hetwe. ⁴ Kuli mnvina ya kukumbuchila ya miyaka makumi gahano, uhalizi wa isi ya hewo wokonjezeka kuli uhalizi wula wa nhanzi yowohesigwa, ahyo uhalizi wa hewo woholigwa kulawa kuli nhanzi za wahaza wa hetwe.”

⁵ Lelo Musa nakawapa Waisilaeli ilajizo alyo kulawila kwa Mkulu Nguluwi, nakawalonjela, “Wanhu wa lukolo lwa nhanzi ya Yusufu, nawalonga wokomya. ⁶ Ahi ndo vyoyalingulonga Mkulu Nguluwi kwa chiwalo cha wahinza wa Selofehadi, ‘Walecheligwa wahesigwe na munhu yoneche walingumgana, ila wahesigwe kuli nhanzi ya hewo, ⁷ leka uhalizi wa Waisilaeli uleche kuka kuli nhanzi imwe kuza kuli nhanzi iyage, chila Muisilaeli kochibatilila uhalizi wa nhanzi ya heye. ⁸ Mdala yoneche yawele na uhalizi kuli nhanzi imwenga ya Isilaeli yangumlapa yahesigwe na munhu wa nhanzi ya heye, leka chila Muisilaeli yahole uhalizi wa wasekulu wa heye. ⁹ Ahyo howa haduhu uhalizi woneche wokuka kulawila nhanzi imwe mbaka iyage. Chila nhanzi ya Waisilaeli yobatilila uhalizi wake wa isi.’ ”

¹⁰ Wahinza wa Selofehadi nawadita kota Mkulu Nguluwi vyoyamlajize Musa. ¹¹ Weng’ha, Mala na Tilisa na Hogula na Milika na Noa, wahinza wa Selofehadi nawahesigwa na wana wa wang’holoze wa wahaza wa hewo. ¹² Nawahesigwa kuli nhanzi za lukolo lwa Manase mwana wa Yusufu, na uhalizi wa hewo nausigala kuli nhanzi ya wahaza wa hewo.

¹³ Ajo ndo mizilo na malajizo gawele Mkulu Nguluwi nakawapa Waisilaeli kwa kukolela Musa kuli ibalalika lya Moabu, kumwambu kwa lwanda lwa Yolodani ilingilola na muji wa Yeliko.

**Ilagano Iya Katali, Ilagano Linyale kwa
Wanhu Weng'ha
The New Testament + Genesis in Vidunda**

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Vidunda

Translation by: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Vidunda

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

c584e819-507e-56ab-bbd8-53371c39d20d